

PELASTUSOPISTO

SOPIMUSPALOKUNTIEN AUDITOINTI

Palopäälystön koulutusohjelma, opinnäytetyö

Jarmo Immonen

12.12.2019

TIIVISTELMÄ

Tekijä Jarmo Immonen	Tutkinto Pelastusalan päällystö (AMK)
Julkaisun nimi Sopimuspalokuntien auditointi	Julkisuus Julkinen
Sivumäärä 41+68	Päiväys 12.12.2019
Opinnäytetyön ohjaaja(t) yliopettaja Anna-Mari Kosunen, vanhempi opettaja Timo Puhakka	Toimeksiantaja palopäällikkö Ville Tuovinen, Etelä-Savon pelastuslaitos
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli toteuttaa auditointimallit sopimuspalokuntien auditointiin. Työssä toteutetut auditointimallit käsittävät asiakirja-auditoinnin ja toiminnallisen auditoinnin. Asiakirja-auditoinnissa selvitetään palokunnan koulutukset, pätevyydet sekä hälytysvahvuudet. Toiminnallisella auditoinnilla puolestaan selvitetään palokunnan osaaminen ja käytössä oleva kalusto kunkin osaamisalueen osalta. Työssä toteutettiin auditointimallit seuraaville pelastustoimen osaamisalueille: sammutustoiminta, joka sisältää oman osionsa myös savusukellukselle; liikenneonnettomuudet; pintapelastus; vaarallisten aineiden tukitoimet; kattotyöskentely; öljyntorjunta sekä ryhmänjohtaminen.</p> <p>Työssä perehdyttiin auditoinnin standardiin ISO 19011.2018, jota hyödynnettiin soveltuvin osin myös auditointimallien suunnittelussa. Auditointimalleihin sovelletaan myös jatkuvan kehittämisen toimintamallia, Do-Plan-Check-Act -mallia.</p> <p>Työn lähtökohtana oli saada auditoinnin tuloksena mahdollisimman kattava kuva sopimuspalokunnan pätevyyksistä, käytettävissä olevasta kalustosta sekä hälytysvahvuudesta. Auditoinnin tuloksia on tarkoitus hyödyntää muun muassa koulutustarpeita mietittäessä, ERICA -vasteiden määrittelyssä sekä kalustohankintojen suunnittelussa.</p> <p>Työn aihe tuli Etelä-Savon pelastuslaitokselta, mutta työn tulokset ovat vapaasti hyödynnettävissä myös muissa pelastuslaitoksissa.</p>	
<p>Avainsanat</p> <p>Sopimuspalokunta, Auditointi, Toiminnallinen Auditointi</p>	

ABSTRACT

Author Jarmo Immonen	Degree Programme Fire Officer's Degree (UAS)
Title Auditing of Contract Fire Brigade	Confidentiality Public
Pages 41+68	Date 12th December, 2019
Academic supervisor Mrs. Anna-Mari Kosunen, Head Instructor Mr. Timo Puhakka, Senior Instructor	Client Organisation/Partner Mr Ville Tuovinen, Fire Chief, The Rescue Department of Etelä-Savo
<p>Abstract</p> <p>The purpose of this final project was to create audit models for the auditing of contract fire brigades. The audit models implemented in the final project include document auditing and functional auditing. With the help of document auditing, the education level of the firefighters, qualifications, and alarm response were examined. With functional auditing, the competence of the fire brigades and the equipment used for each area of expertise were examined.</p> <p>In the final project, audit models for the following areas of expertise in rescue operations were used: fire extinguishing, which includes also its own section for smoke diving; traffic accidents; surface rescue; support functions for operations with hazardous substances; roof work; oil spill response and unit leadership.</p> <p>The ISO 19011.2018 standard for auditing, which was also used partly in designing the audit models was studied for the final project. In addition, the Plan-Do-Check-Act model was applied with the audit models.</p> <p>The results of the audit will be used, inter alia, to reflect on the needs of training, to define Emergency Response Integrated Common Authorities (ERICA) responses and to plan purchases of equipment at contract fire brigades. The final project was commissioned by Etelä-Savo Rescue Department, but other rescue departments are free to use the results of the final project.</p>	
<p>Keywords contract fire brigade, auditing, functional auditing</p>	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 KÄSITTEITÄ	8
3 SOPIMUSPALOKUNNAT PELASTUSTOIMESSA	10
3.1 Sopimuspalokuntien henkilöstö ja koulutus	10
3.2 Sopimuspalokuntien hälytystehtävät	12
4 ERICA-HÄTÄKESKUSTIETOJÄRJESTELMÄ	13
5 AUDITOINNIN TEOREETTINEN PERUSTA	15
5.1 Auditoinnin periaatteet	15
5.2 Auditointiohjelma	16
5.3 Auditoidjilta vaadittuja ominaisuuksia	18
5.4 Auditointiprosessi	18
6 AUDITOINTI MALLIEN SUUNNITTELUN VAIHEITA	20
7 AUDITOINTIEN TOTEUTUS	22
7.1 Asiakirja-auditoinnit	22
7.1.1 Koulutustaso	23
7.1.2 Pätevyyydet	23
7.1.3 Hälytysvahvuus	24
7.2 Toiminnalliset auditoinnit	25
7.2.1 Sammutustehtävät ja savusukellus	29
7.2.2 Liikenneonnettomuudet	32
7.2.3 Pintapelastus	34
7.2.4 Vaaralliset aineet	36
7.2.5 Kattotyöskentely	37
7.2.6 Öljyntorjunta	39
7.2.7 Ryhmänjohtaminen	40
8 POHDINTA	42
8.1 Saavutetut tavoitteet	42

8.2 Jatkokehityskohteita	43
8.3 Oma oppiminen	43
LÄHTEET	45
LIITTEET	48
Liite 1: Hälytyksien vahvuudet PRONTO:sta	48
Liite 2: Auditointi malli / sammutustehtävät	52
Liite 3: Auditointi malli / liikenneonnettomuudet	65
Liite 4: Auditointi malli / pintapelastus	70
Liite 5: Auditointi malli / vaaralliset aineet, tukitoimet	77
Liite 6: Auditointi malli / kattotyöskentely	87
Liite 7: Auditointi malli / öljyntorjunta	92
Liite 8: Auditointi malli / ryhmänjohtaminen	96
Liite 9: PRONTO:n onnettomuusselosteen lomakemalli.	101
Liite 10: Pelastustoimen selvitysmallitaulukot	107
Liite 11: Selvityksien tavoiteajat	110
Liite 12: Asiantuntijakysely	114
Liite 13: Pelastajien pintapelastus kokeen periaate	116

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on sopimuspalokuntien auditointi. Auditointia käytetään usein organisaation toiminnan tilan selvittämiseen ja mahdollisten kehitystarpeiden kartoittamiseen. Sopimuspalokuntien auditoinnissa on tarkoitus selvittää palokunnan toimintakyky sekä mahdolliset koulutustarpeet. Sopimuspalokunnan toimintakyky koostuu osaamisesta, joka sisältää myös mahdollisesti vaadittavat pätevyudet; käytettävissä olevasta kalustosta sekä hälytysvahvuudesta. Sopimuspalokunnan toimintakykyä voi hyödyntää muun muassa ERICA:n vastaiden määrittelyssä.

Opinnäytetyö rajataan toiminnalliseksi työksi, ja sen tavoitteena on saada aikaiseksi mahdollisimman kattavasti auditointimalleja pelastustoimen eri osaamisalueille. Työssä toteutetaan malli: sammutustoimintaan, joka sisältää oman osion myös savusukellukselle; liikenneonnettomuuksiin; pintapelastukseen; vaarallisten aineiden tukitoimille; kattotyöskentelylle; öljyntorjunnalle sekä ryhmänjohtamiselle. Auditointimalleista pyritään tekemään mahdollisimman selkeitä ja helppokäyttöisiä, jolloin auditoinnin järjestäminen ei vaadi auditoilta suuria ponnisteluja.

Sopimuspalokunnilla on merkittävä rooli pelastustoimen järjestämisessä, etenkin haja-asutusalueilla. Raportissa käsitelläänkin aluksi sopimuspalokunnan merkitystä Suomen pelastustoomessa ja sivutaan hieman sopimuspalokunnan koulutusjärjestelmän tilannetta. Uusi sopimuspalokuntalaisten koulutusjärjestelmä astui voimaan vuoden 2019 alusta.

Uuden hätäkeskusjärjestelmän (ERICA) käyttöönotto toi merkittäviä muutoksia hälytysvastaiden muodostumisperusteisiin. Palokunnan ominaisuuksilla, kuten toimintakyvyllä ja hälytysvahvuudella, on sijainnin lisäksi merkittävä rooli ERICAn vastesuunnittelussa.

Auditoinnin suunnittelussa hyödynnetään standardin ISO 19011:2018 esittämää auditoinnin teoriaa soveltuvien osien. Työssä perehdytään auditoinnin teoriaan, minkä jälkeen käydään läpi hieman sopimuspalokuntien auditoinnin suunnittelun kulkua. Kappaleessa 7 esitellään auditointimallien toteutusta niin asiakirja auditointien osalta kuin toiminnallisten auditointienkin osalta. Varsinaiset auditointimallit ovat raportin liitteinä (Liite 2 - Liite 8).

Pohdintaosiossa käydään vielä lopuksi hieman läpi työssä saavutettuja tuloksia. Koska aihealue on melko laaja, osiossa pohditaan lisäksi erilaisia jatkokehityskohteita kuten uudempien tekniikoiden hyödyntämistä.

Opinnäytetyön aihetta ehdotti minulle Pieksämäen paloaseman palopäällikkö Ville Tuovinen, kun olin kesällä 2018 vs. palotarkastajana Etelä-Savon pelastuslaitoksella Pieksämäen paloasemalla. Tuohon aikaan laitoksella tehtiin ERICAan liittyviä määrityksiä ja testauksia. Tarve sopimuspalokuntien auditoinnille on tullut esiin, kun on määritelty ERICAan sopimuspalokuntien toimintakykyjä. Pelastuslaitoksilla on kyllä jonkinlainen kuva kunkin sopimuspalokunnan toimintakyvystä, mutta tieto voi osaltaan olla ”vanhentunutta” ja ei ole välttämättä yhtenevä sopimuspalokunnan oman käsityksen mukaan. Auditoinnin yksi tavoite onkin antaa myös sopimuspalokunnalle itselleen kuva omasta toimintakyvystä, joka voi poiketa puoleen tai toiseen palokunnan aikaisemmasta käsityksestä.

2 KÄSITTEITÄ

Auditointimalli Tässä työssä auditointimallilla tarkoitetaan standardin määrittelemää *auditointikriteeriä* (audit criteria). Se on joukko vaatimuksia, joita käytetään vertailuun objektivisen näytön saamiseksi. (ISO 19011 2018, 8.)

Auditointiohjelma (audit programme) on yhden tai useamman auditoinnin toteutussuunnitelma, jossa määritellään auditoinnin aikataulu ja tarkoitus (ISO 19011 2018, 8; Rautio 2013, 8).

Auditointisuunnitelma (audit plan) on kuvaus auditoinnin toimista ja järjestelyistä (ISO 19011 2018, 8; Rautio 2013, VII).

ELS on vanha hätäkeskusjärjestelmä, jossa hälytykset perustuivat pääasiassa yksiköiden sijaintiin.

ERICA, Emergency Responce Intecrated Common Authorities, on uusi hätäkeskustietojärjestelmä. ”*ERICA on valtakunnallinen ja kaikkien hätäkeskustoimintaan osallistuvien toimijoiden yhteiskäytössä oleva hätäkeskustietojärjestelmä*” (112.fi 2019).

HAKA-rekisteri on SPEK:n tarjoama turvallisuusosaamisen hallinnointikanta. HAKA-rekisterissä sopimuspalokunnat voivat ylläpitää jäsentensä tietoja muun muassa koulutuksista, pätevyyksistä, harjoituksista sekä hälytyksistä. (HAKA-rekisteri 2019.)

PRONTO, ”Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO on Sisäministeriön järjestelmä pelastustoimen seuranta ja kehittämistä sekä onnettomuuden selvittämistä varten. Sisäministeriön pelastusosasto vastaa PRONTO:n yleisestä ohjaamisesta ja kehittämisestä. PRONTO:n aineisto muodostuu alueellisten pelastuslaitosten ylläpitämistä toimenpide- ja resurssirekistereistä. PRONTO:n tekninen ylläpito- ja kehittämisvastuu on Pelastusopistolla”. (PRONTO 2019.)

SPEK, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK 2019).

SSPL, Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry (SSPL 2019).

Toimintavalmius on riskianalyysin perusteella viranomaiselta edellytettävä kyky vastata hälytystehtäviin (TEPA-termipankki 2005).

3 SOPIMUSPALOKUNNAT PELASTUSTOIMESSA

Suomessa pelastustoimesta vastaavat kunnat yhdessä alueen pelastustoimen kanssa (Pelastuslaki 379/2011, 24 §). ”Suomessa toimii 22 pelastuslaitosta, jotka tuottavat 24/7/365 turvallisuuspalveluita kaikkialla Suomessa. Tämän lisäksi Ahvenanmaalla pelastustoimi on poikkeusolojen väestönsuojelua lukuun ottamatta järjestetty maakunnan omalla lainsäädännöllä.” (Pelastuslaitokset 2019.) Pelastuslaitokset käyttävät tehtäviensä hoitamiseen vakinaisia palokuntia, joissa toimii pelastuslaitosten oma henkilöstö, niin sanotut ammattipalokunnat. Ammattipalokuntien lisäksi pelastuslaitokset voivat käyttää pelastustoiminnassa apuna vapaaehtoista palokuntaa (VPK), laitospalokuntaa, teollisuuspalokuntaa, sotilaspalokuntaa (*sopimuspalokunnat*) (Pelastuslaki 379/2011, 25 §; Pelastusopisto 2019, 3).

Vuonna 2016 Suomessa oli kaikkiaan 709 sopimuspalokuntaa, joista 491 oli VPK-sopimuspalokuntaa, 200 oli henkilökohtaisen sopimuksen sopimuspalokuntaa sekä 18 tehdas- ja laitospalokuntaa. Vuonna 2016 oli noin 13 400 hälytyskelpoista sopimuspalokuntalaista. Samana vuonna oli 112 ammattipalokuntaa, joissa toimi noin 4000 ammattihenkilöä. (Pelastusopisto 2019, 3; SSPL 2016.)

3.1 Sopimuspalokuntien henkilöstö ja koulutus

”Pelastuslaitoksen tulee huolehtia siitä, että sen sivutoimisella henkilöstöllä sekä sopimuspalokunnan ja muun sopimuksen tehneen yhteisön henkilöstöllä on 57 §:n 2 momentissa säädetty koulutus” (Pelastuslaki 379/2011, 56 §).

”Pelastustoimintaan osallistuvalla sivutoimiselta sekä sopimuspalokuntaan... kuuluvalta henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen koulutus” (Pelastuslaki 379/2011, 57.2 §). Pelastustehtäviin osallistuvalla vaaditaan vähintään Pelastusopiston vahvistaman sammutustyökurssin tai pelastustoiminnan peruskurssi (Pelastusopisto 2019, 5) suorittamista. Pelastustehtäviin osallistuvalla päällystöltä ja alipäällystöltä vaaditaan Pelastusopiston vahvistaman yksikönjohtajakurssin tai ryhmänjohtajakurssin (Pelastusopisto 2019, 5) suorittamista. Näiden lisäksi pelastussukellustehtäviin osallistuvalla vaaditaan Pelastusopiston vahvistaman ja tehtävän edellyttämän kurssin suorittamista. (Pelastuslaki 379/2011, 7 §.)

1.1.2019 vastuu sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmästä siirtyi SPEK:ltä Pelastusopistolle. 10.1.2019 astui voimaan uusi, Pelastusopiston hyväksymä sopimuspalokuntalaisten opetussuunnitelma (Kuva 1). Vanha SPEK:n opetussuunnitelma (PeO Dno/2013/954) toimii vielä siirtymäajan osittain rinnakkain uuden kanssa, vanha koulutusohjelma on katsottavissa SPEK:n www -sivuilta. (Pelastusopisto 2019, 5; Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö 2014).

Kuva 1. Sopimuspalokunnan henkilöstön koulutusjärjestelmä (Pelastusopisto 2019, 10).

Pelastustoimintaan osallistuvan sopimuspalokuntaan kuuluvan henkilöstön tulee myös ylläpitää toimintakykyä. ”Pelastuslaitoksen ja sopimuspalokunnan henkilöstöön kuuluvan pelastustoimintaan osallistuvan henkilön tulee ylläpitää tehtäviensä edellyttämiä perustaitoja ja kuntoa” (Pelastuslaki 379/2011, 39 §).

3.2 Sopimuspalokuntien hälytystehtävät

Sopimuspalokunnat huolehtivat pelastustehtävistä etenkin syrjäseuduilla, jotka kattavat noin 90 % Suomen pinta-alasta ja siellä asuu noin 46 % väestöstä. Syrjäseuduilla toimintavalmius onkin usein sopimuspalokuntien varassa, ja siten niiden merkitys pelastustoimessa on varsin merkittävä. Isoissa kaupungeissa sopimuspalokunnat toimivat pääasiassa ammattipalokuntien lisä resursseina. ” *Sopimuspalokunnat ovat keskeinen voimavara, jolla pelastustoimen palvelut voidaan turvata tasapuolisesti maan kaikissa osissa. Vapaaehtoinen ja sivutoiminen henkilöstö muodostavat myös tärkeän osan poikkeusolojen pelastustoimen henkilöstöstä.*” (Pelastusopisto 2019, 3; SSPL 2016.)

”*Sopimuspalokuntalaiset ovat mukana noin 60 %:ssa vuotuisista pelastustoimen hälytystehtävistä. Sopimuspalokuntien tehtävät ja sopimuksen mukainen lähtöaika vaihtelevat eri palokunnilla.*” (Pelastusopisto 2019, 3.) Pelastustoimen taskutilastojen 2014 - 2018 mukaan, vuonna 2018 oli kaikkiaan 113 479 hälytystehtävää (Ketola ym. 2019, 10).

4 ERICA-HÄTÄKESKUSTIETOJÄRJESTELMÄ

ERICA on uusi hätäkeskustietojärjestelmä, joka otettiin käyttöön loppuvuoden 2018 – alkuvuoden 2019 aikana. Järjestelmän nimi tulee sanoista ”*Emergency, Response, Integrated, Common, Authorities*”. (Lindholm 2019, 2 & 9.) ”ERICA on valtakunnallinen ja kaikkien hätäkeskustoimintaan osallistuvien toimijoiden yhteiskäytössä oleva hätäkeskustietojärjestelmä” (112.fi 2019).

ERICA-järjestelmä korvasi vanhan ELS-järjestelmän. ERICAn tuomina etuina on muun muassa joustava kuormituksen jako hätäkeskusten välillä ilman ylimääräisiä järjestelyjä esimerkiksi ruuhkatilanteissa ja poikkeusoloissa, mitä vanha ELS -järjestelmä ei tukenut. ERICA-järjestelmässä hätäpuhelut ohjautuvat ensisijaisesti oman alueen hätäkeskukseen. Mikäli oman alueen hätäkeskuksessa ei ole yhtään vapaata päivystäjää, puhelut ohjautuvat valtakunnalliseen hätäilmoitusjonoon. Hätäilmoituksen käsittelijä voi tällöin olla fyysisesti missä tahansa maan hätäkeskuksista, mutta hänellä on käytettävissään samat ilmoituksen käsittelyssä tarvittavat tiedot, kuten alueen resurssien tilat ja käytettävyydet, kuin alueen oman hätäkeskuksen päivystäjälläkin. Tehtävänseuranta hoidetaan kuitenkin edelleen oman alueen hätäkeskuksesta käsin. (112.fi 2019.)

Taulukko 1 listaa ELS:n ja ERICAn oleellisia eroavaisuuksia.

Taulukko 1. ELS:N ja ERICA:n eroavaisuuksia (Lindholm 2019, 15).

ELS	ERICA
6 itsenäistä hätäkeskusta	6 verkottunutta hätäkeskusta (+ toimialojen johtokeskukset)
puhelut alueellisesti	puhelut valtakunnalliseen jonoon
kartalta hälyttäminen	vaste lasketaan ominaisuuksien pohjalta
toimenpiderivit	toimiala vastaa: riskianalyysin, vasteen ja viestiyhteyksien syöttämisestä
tehtävälaji => vaste-ehdotus / ohje	riskianalyysin mukaan tehtäväkoodit ja kiireellisyysluokat.

Vasteen muodostaminen

ERICAssa vasteen muodostus muuttuu ELS:iin verrattuna oleellisesti. ELS:ssä hälytettiin, pelastuslaitoksen määrittelemän vasteen mukaisesti (Pelastuslaki 379/2011, 33.1 §), pääsääntöisesti lähimmät yksiköt. ERICAssa vasteen muodostumiseen vaikuttaa, sijainnin lisäksi, yksikölle määritellyt ominaisuudet. Yksikön ominaisuudet muodostuvat sen henkilöstön toimintakyvystä, käytettävissä olevasta kalustosta sekä hälytysvahvuudesta. Kunkin yksikön ominaisuudet määrittelee pelastuslaitos. Pelastuslaitokset myös ylläpitävät tietoja alueensa yksiköiden ominaisuuksista, jotta pelastustoimintaan hälytetään lähimmät tarkoituksenmukaisimmat yksiköt (Pelastuslaki 379/2011, 33 §). Yksikölle määriteltäviä ominaisuuksia ovat esimerkiksi sammutus, savusukellus, vesipelastus, pelastaminen liikenneonnettomuuksissa, öljyntorjunta sekä kemikaalisukellus. Lisäksi vasteen muodostukseen vaikuttaa yksikön varausaste, mikä tarkoittaa sitä, onko yksikkö irrotettavissa tehtävästä toiseen, mutta sitä ei ole tässä yhteydessä tarvetta käydä tarkemmin läpi. Opinnäytetyössä toteutettavat auditointimallit pyrkivätkin osaltaan olemaan apuväline sopimuspalokunnan yksikköjen ominaisuuksien määrittämisessä. (Luukko ym. 2018, 11 - 15.)

5 AUDITOINNIN TEOREETTINEN PERUSTA

Johtamisjärjestelmän auditointiohjeet on esitetty standardissa ISO 19011:2018. Standardi määrittelee muun muassa auditoinnin periaatteet sekä auditointiprosessiin osallistuvilta henkilöiltä vaadittavan osaamisen. Auditointi on systemaattinen, itsenäinen ja dokumentoitu prosessi objektiivisen näytön hankkimiseksi ja arvioimiseksi siitä, kuinka hyvin auditointikriteerit täyttyvät. Auditointeja voi olla joko ulkoisia tai sisäisiä. (ISO 19011:2018, 7.)

Ulkoinen auditointi on toisen tai kolmannen osapuolen tekemä auditointi. Toinen osapuoli on taho, jolla on kiinnostusta auditoitavaan organisaatioon, kuten asiakkaat. Kolmansia osapuolia puolestaan ovat sertifikaatteja tai rekisteröintejä hyväksyvät itsenäiset organisaatiot tai valtion virastot. (ISO 19011:2018, 7.)

Sisäinen auditointi on organisaation itsensä tekemä tai teettämä auditointi (ISO 19011:2018, 7). Sisäisellä auditoinnilla saadaan johdolle tietoa organisaation toiminnan laadusta ja tehokkuudesta. Sisäistä auditointia voidaan käyttää myös kehitystarpeiden tunnistamiseen sekä vaatimustenmukaisuuden varmistamiseen. Sisäinen auditointi voi olla vähemmän muodollinen kuin ulkoinen auditointi, jossa tarkastelun kohteena on usein lainsäädännön tai standardin vaatimusten noudattaminen. (Rautio 2013, 6 – 7.)

5.1 Auditoinnin periaatteet

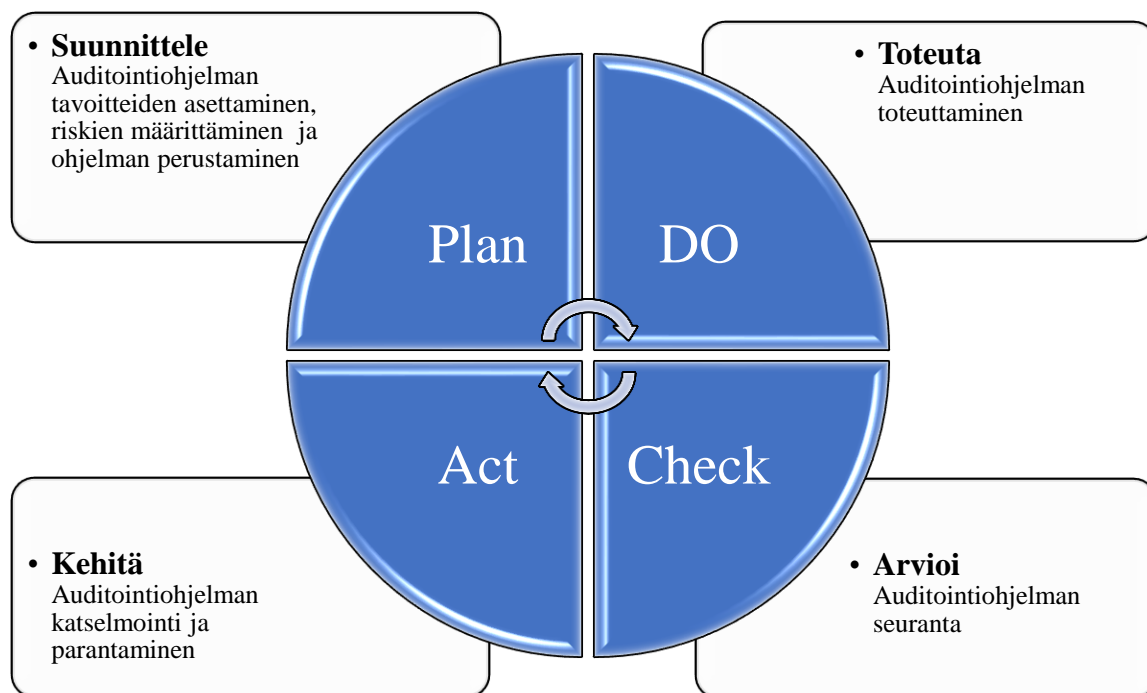
Standardi luettelee seitsemän auditoinnin periaatetta, joiden noudattaminen on edellytyksenä asiaankuuluvien ja riittävien päätelmien tekemiseen. Näitä periaatteita noudattamalla toisistaan riippumattomien auditointien tulisi päätyä samanlaisiin johtopäätöksiin samanlaisista olosuhteista (ISO 19011:2018, 11-12):

1. lahjomattomuus: auditoinnin tulee suorittaa työnsä eettisesti, rehellisesti ja vastuullisesti.
2. oikeudenmukaisuus: velvollisuus raportoida todenmukaisesti ja oikein
3. ammattimaisuus: ahkeruus ja hyvä arvostelukyky arvioinnissa
4. luotettavuus: tietoturvallisuus
5. riippumattomuus: puolueettomat ja objektiiviset johtopäätökset

6. todisteisiin perustuvat päätelmät: luotettavien ja toistettavissa olevien päätelmien tekeminen, systemaattisessa auditointiprosessissa
7. riskipohjainen lähestymistapa: auditoinnissa otetaan huomioon myös riskit ja mahdollisuudet.

5.2 Auditointiohjelma

Auditointiohjelman prosessikaavio on esitetty kuvassa 2. Auditointiohjelman prosessi noudattaa Demingin kehittämää jatkuvan kehittymisen PDCA-ympyrää, suunnittele (Plan)–toteuta (Do)–arvioi (Check)–kehitä (Act) -sykliä, jolloin auditointiohjelmaa tarvittaessa parannetaan ja kehitetään, mikäli ympäristössä tapahtuu muutoksia tai auditointien jälkeen havaitaan itse ohjelmassa puutteita. (ISO 19011 2018, 14.)

Kuva 2. Demingin PDCA -ympyrään mukautettu auditointiohjelman prosessikaavio (ISO 19011 2018, 14; Rautio 2013, 9; Räfsten 2014, 7).

Auditointiohjelman suunnittelu:

Auditointiohjelman suunnitteluvaiheessa asetetaan tavoitteet, määritellään riskit ja mahdollisuudet sekä perustetaan auditointiohjelma (ISO 19011 2018, 14).

Auditointiohjelman tavoitteet voivat perustua seuraaviin asioihin (ISO 19011 2018, 15):

- merkittävien sidosryhmien tarpeiden ja odotusten huomioimiseen, sekä ulkoisten että sisäisten
- tarpeeseen tehdä ulkoisen palveluntarjoajien arviointi, ulkoinen auditointi
- prosessien, tuotteiden tai palveluiden ominaisuuksien ja vaatimusten mukaisuuden arviointiin
- auditoitavan tilanteessa ilmenevien riskien ja mahdollisuuksien kartoittamiseen.

Auditointiohjelmassa ilmenevät riskit ja mahdollisuudet tulee selvittää, ja ohjelmassa mukana olevien tulee ne tunnistaa sekä esitellä ne auditoitavalle taholle, jotta niihin voidaan puuttua asianmukaisesti (ISO 19011 2018, 15).

Auditointiohjelman perustamisessa, määritellään auditointiryhmien roolit ja vastuut sekä heiltä vaadittava osaaminen. Määritetään auditointiohjelman laajuus sekä auditoinneissa tarvittavat resurssit. (ISO 19011 2018, 16 - 18.)

Auditointiohjelman toteutus:

Auditointiohjelman toteutusvaiheessa määritellään yksittäisen auditoinnin tavoitteet, laajuus ja kriteerit. Määritetään ja valitaan auditointimenetelmät. Valitaan auditointiryhmän jäsenet ja määritetään heidän vastuunsa auditointiohjelman vaatimusten mukaan. Määritetään auditointien aikataulut. Raportoidaan auditoinnin tulokset ja huolehditaan niiden oikeasta jake-
lusta sekä ylläpidosta. (ISO 19011 2018, 18 - 22.; Rautio 2013, 10.)

Auditointiohjelman arviointi:

Auditointiohjelman arviointivaiheessa auditointiohjelman vastuullisten henkilöiden tulee arvioida seuraavaa (ISO 19011 2018, 22 - 23):

- aikataulun pitävyyttä ja auditoinnin tavoitteiden saavutettavuutta
- auditointiryhmien suoriutumista
- auditointiryhmän kykyä toteuttaa auditointisuunnitelma
- palaute muun muassa auditoitavilta, auditointiryhmiltä sekä teknisiltä asiantuntijoilta
- dokumentoinnin riittävyyttä koko auditointiprosessissa.

Auditointiohjelman kehittäminen:

Auditointiohjelman kehittämisvaiheessa auditointiohjelma katselmoidaan ja tehdään ohjelmaan tarvittavat muutokset, muun muassa:

- arviointivaiheessa esiin tulleiden tarpeiden
- ulkoisten muutosten tuomien vaatimusten mukaan, esimerkiksi standardeihin tai lainsäädäntöön tulleiden muutosten pohjalta. (ISO 19011 2018, 23.)

5.3 Auditioijilta vaadittuja ominaisuuksia

Auditointia varten valitaan auditointiryhmä, joka koostuu pääauditioijasta sekä tarvittavasta määrästä auditioijia. Pääauditioija on auditointiryhmän vetäjä. Auditointiohjelman suunnitteluvaiheessa määritellään auditointiohjelmassa vaadittavat auditioijien osaamiset, joiden mukaan varsinaiset auditioijat valitaan toteutusvaiheen alussa. Auditioijilta vaadittava osaaminen riippuu auditoinnin tavoitteista ja auditoitavasta kohteesta, joten jokaiselta auditioijalta ei välttämättä vaadita samaa osaamista. (ISO 19011 2018, 17, 20 & 34.)

Auditioijan tulee toimia eettisesti, oikeudenmukaisesti, rehellisesti, luotettavasti sekä riippumattomasti. Auditioijan pitää myös olla vilpitön ja totuudenmukainen sekä toimia huolellisesti ja ammattimaisesti arviointia tehdessään. (ISO 19011 2018, 35; Rautio 2013, 11.)

Auditioijalla tulee olla riittävät tiedot ja taidot niin yleisellä tasolla kuin toimialakohtaisetkin, että hän pystyy auditoimaan suunnittelulla tavalla. Auditioijan tulee tuntea toimialaan vaikuttavat lainsäädäntöjen ja standardien vaatimukset. Auditioijalla tulee olla myös riittävät tiedot toimialan teknologiasta, jotta auditointikriteerien arviointi on mahdollista tehdä luotettavasti. Pääauditioijalla tulee olla lisäksi taidot auditointiryhmän johtamiseksi. (ISO 19011 2018, 35 - 38; Rautio 2013, 11.)

5.4 Auditointiprosessi

Aluksi valitaan auditointiryhmän jäsenet auditointiohjelman asettamien vaatimusten mukaan, pääauditioija ja tarvittava määrä varsinaisia auditioijia. Auditioijat valitaan auditoitavan alan

asiantuntemuksen mukaan. Tämän jälkeen auditointi etenee seuraavien auditoinnin vaiheiden mukaan (ISO 19011 2018, 24 - 33; Rautio 2013, 17 - 23):

- **Auditoinnin aloittaminen:** Pääauditoija on yhteydessä auditoitavaan tahoon ja sopii muun muassa ajankohdasta sekä pyytää tarvittavia tietoja auditoitavista.
- **Tarkastustoiminnan valmistelu:** Laaditaan auditointisuunnitelma ja muut tarvittavat asiakirjat saatujen tietojen perusteella. Auditointisuunnitelmassa huomioidaan muun muassa tavoitteet, aikataulu, resurssit, auditointiryhmän jäsenet ja auditointikriteerit.
- **Tarkastustoimintojen suorittaminen:** Pidetään aloituskokous, jossa esitellään auditointiryhmä ja tarvittaessa auditointiprosessi. Tehdään varsinainen auditointi sekä lopuksi pidetään lopetuskokous, jossa voidaan käydä läpi havaintoja ja tehtyjä johtopäätöksiä.
- **Tarkastuskertomuksen laatiminen ja jakelu:** Auditointiraportti tulee olla tiivis ja selkeä dokumentti auditoinnista. Auditointiraportti voi sisältää sekä numeerisia että sanallisia arvioita. Numeerisille arvioille tulee olla määritetty asteikko. Auditointiraportti tulee jakaa vain määritellyille henkilöille.
- **Auditoinnin päättäminen:** Auditointi katsotaan päättyneeksi, kun suunnitellut auditointitoimet ovat valmiit.
- **Auditoinnin seurannan suorittaminen:** Tämä ei ole välttämätön vaihe kaikissa auditoinneissa. Auditoinnin tuloksia voidaan hyödyntää sekä auditoitavan kohteen toiminnan kehittämisessä että itse auditoinninkin parantamisessa tulevia auditointeja silmällä pitäen.

6 AUDITOINTI MALLIEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Auditoinnin suunnittelussa aluksi selviteltiin, onko sopimuspalokunnan toiminnalliseen auditointiin jo olemassa valmiita malleja, tosin huonolla menestyksellä. Vaikka maailmalta löytyy lukuisia valmiita auditointimalleja, ei niitä tässä työssä voinut juurikaan hyödyntää, joten päädyttiin oman auditointimallin toteuttamiseen.

Auditointimalleja varten saatiin hyvää ohjeistusta Pelastusopistolta aivan työ alkuvaiheessa, esimerkiksi mitä oppimateriaalia ja muita lähteitä kannatta mallien suunnittelussa hyödyntää (yliopettaja Vesa Siivonen, haastattelu, 16.4.2019) sekä työn edetessä muun muassa pintapelastus kokeen suorittamisesta (vanhempi opettaja Mika Smura, sähköpostit, 9. - 11.10.2019) ja tietenkin ohjaavien opettajien neuvot ja ohjeistukset koko opinnäytetyön prosessin edetessä.

Opinnäytetyössä tehtiin ”suppea kyselytutkimus” auditointimallien laadun parantamiseksi. Auditointimallit lähetettiin kommentoitavaksi Etelä-Savon pelastuslaitoksella kunkin osaamisalueen asiantuntijoille, esimerkiksi aihealueen kouluttajalle. Kysely pyrittiin lähettämään vähintään kahdelle asiantuntijalle, mutta kaikissa tapauksissa tämä ei toteutunut. Liitteissä on tarkka kuvaus kyselyn toteuttamisesta (Liite 12). Pääsääntöisesti auditointimalleihin saatiin hyvin kommentteja joidenkin mallien osalta kahdelta eri asiantuntijalta. Asiantuntijoiden kommentteista oli erittäin paljon hyötyä auditointimallien toteuttamisessa. Niiden myötävaikutuksella malleista saatiin hyvin osaamisalueiden tarpeet huomioivia. Asiantuntijoiden kommenttien pohjalta auditointimalleihin lisättiin sekä poistettiin tarkasteltavia osatehtäviä. Ensimmäisten mallien kommentointien yhteydessä tuli ilmi selkeä tarve auditoijille suunnatusta ohjeistuksesta, jolloin malleihin lisättiin Ohje- ja Raportointi -välilehdet.

Asiantuntijoiden keskuudessa toiminnallisen auditoinnin tulosten soveltuvuudesta ERICAn vasteen määritykseen ei pidetty kovinkaan luotettavana lähinnä siitä syystä, ettei sopimuspalokunnan hälytysvahvuudesta ole aina varmuutta, esimerkiksi onko vahvuudessa mukana yhtään savusukelluskelpoista rakennuspalotehtävällä. Epäily on toki ihan aiheellinen, ja auditointimallin tulokset ovatkin lähinnä apuväline vasteen määrityksen tekijälle samoin kuin asiakirja-auditoinnin tuloksetkin kuten toteutunut hälytysvahvuus sekä toimintakykyisten sammuusmiesten määrä palokunnassa. Mikäli palokunnan hälytysvahvuus on hyvä, minimissään 1+3 sekä palokunnan henkilöstöstä reilusti yli puolet omaavat tehtävällä vaadittavat pätevyudet (Pelastussukellusohje 2007, 5 - 11; Korkealla työskentely pelastustoimessa 2005, 6 - 7).

On erittäin todennäköistä, että esimerkiksi rakennuspalotehtävälle palokunta saa vähintään yhden savusukellusparin. Tämä arvio pohjautuu seikkaan, että mikäli henkilöllä on motivaatiota suorittaa toimintakykytestien vaatimat testit ja tarkastukset, on hän usein myös hyvin motivoitunut osallistumaan hälytystehtäville. Esimerkiksi edellä kuvatussa tilanteessa palokunnan ERICA-vasteen määrittelyssä voi olla syytä huomioida toimintakyky suuremmalla ”painoarvolla”.

Etelä-Savon pelastuslaitoksen asiantuntijoilta pyydettiin kommentteja seuraavasti:

- **sammutustehtävät ja savusukellus:** palomestarit Jani Kasanen & Janne Vehviläinen, haastattelu, 18.10.2019
- **liikenneonnettomuudet:** palomestarit Jani Kasanen & Janne Vehviläinen, haastattelu, 18.10.2019
- **pintapelastus:** ylipalomies Vesa Olkkonen, haastattelu, 10.7.2019 ja vanhempi opettaja / Peo Vesa Olkkonen, sähköposti, 9.9.2019
- **vaaralliset aineet / tukitoimet:** palomestari Markku Mäkelä, haastattelu, 18.7.2019 ja paloiesimies Hannu Taavitsainen, haastattelu, 29.8.2019
- **kattotyöskentely:** ylipalomies Vesa Olkkonen, haastattelu, 10.7.2019, vanhempi opettaja/Peo Vesa Olkkonen, sähköposti, 9.9.2019 ja paloiesimies Tommi Lautsalo, sähköposti, 16.8.2019
- **öljyntorjunta:** palopäällikkö Ville Tuovinen, sähköposti, 12.11.2019
- **ryhmänjohtaminen:** palopäällikkö Ville Tuovinen, sähköposti, 12.11.2019.

7 AUDITOINTIEN TOTEUTUS

Sopimuspalokunnan auditoinnilla on tarkoitus selvittää palokunnan toimintakykyä eri osaamisalueilla. Auditoinnin tuloksia voidaan hyödyntää muun muassa koulutustarpeiden selvitelyksissä, ERICA-vasteiden määrittelyssä, kaluston hankinnoissa sekä viikkoharjoitusten suunnittelussa.

Sopimuspalokuntien auditointi pyrkii noudattamaan auditointiohjelman prosessin mukaista jatkuvan kehittämisen Plan-Do-Check-Act -sykliä (kappale 5.2). Sen avulla auditointia kehitetään jatkuvasti, siten se vastaa paremmin myös tulevaisuuden tarpeita.

Auditointiprosessia mukaillen sopimuspalokunnan auditointi aloitetaan valitsemalla jäsenet auditointien toteuttamiseen, pääauditoija ja riittävä määrä auditoijia. Pääauditoijan tehtävänä on selvittää palokunnan tiedot kuten hälytysosaston henkilöstön määrä, henkilöstön koulutukset ja kelpoisuudet sekä toteuttaa kappaleessa 7.1 kuvatut asiakirja-auditoinnit. Pääauditoijaksi sopivin valinta voisikin olla kyseisen aseman vastaavamestari, jolla osa tarvittavista tiedoista pitäisi jo olla valmiina. Pääauditoija on tarvittaessa mukana myös toiminnallisissa auditoinneissa, lähinnä auditoitavan harjoituksen suunnittelussa ja organisoimassa auditointia. Pääauditoija ei kuitenkaan osallistu toiminnan arviointiin, etenkin jos pääauditoija on auditoitavan aseman vastaavamestari. Pääauditoija valitsee vuosittain toteutettavan toiminnallisen auditoinnin osaamisalueen, esimerkiksi palokunnan toiminta-alueen mahdollinen kehittämiskohde. Lisäksi pääauditoija valitsee auditoijan tai auditoijat toiminnallisia auditointeja varten. (Kappale 5.4; kappale 5.3.)

Auditoijien valinnoissa tulee huomioida, että auditoija on auditoitavan osaamisalueen asiantuntija, esimerkiksi osaamisalueen kouluttaja. Auditoijalla ei myöskään saa olla merkittäviä sidoksia auditoitavaan palokuntaan, eli auditoija on suositeltavaa valita toisesta paloasemaryhmästä, mikäli suinkin on mahdollista. (Kappale 5.3.)

7.1 Asiakirja-auditoinnit

Kuten edellä tulikin jo esille, asiakirja-auditoinnin toteuttaa pääauditoija. Asiakirja-auditoinnissa selvitetään palokunnan hälytysosastoon kuuluvien koulutustaso ja pätevyudet sekä palokunnan hälytysvahvuudet. Asiakirja-auditoinnilla saadaan kuva sopimuspalokunnan toimintakyvystä ja aktiivisuudesta. Asiakirja-auditointi kuvaa historiaa, mutta se antaa myös

pohjan sopimuspalokunnan toiminnalliseen auditointiin. Asiakirja-auditoinnin tulosta tulee hyödyntää myös toiminnallisen auditoinnin osaamisalueen valinnassa, auditoidaan vain niitä osaamisalueita, joihin palokunnalla on toimintakykyä.

Asiakirja-auditointi kannatta tehdä vuosittain, esimerkiksi maaliskuu - huhtikuun aikana. Tällöin kaikki edellisen vuoden tehtävät pitäisi olla kirjattuna PRONTO-järjestelmään ja vuoden alussa mahdollisesti tehtävät kuntotestit on ehditty tehdä.

7.1.1 Koulutustaso

Koulutustason määrittämisellä saadaan ennen kaikkea selvitettyä mahdolliset henkilöstön koulutuksessa ilmenevät puutteet. Toiminnallisten auditointien yhteydessä arvioidaan kunkin osaamisalueen osalta suositeltavat minimi määrät osaamisalueelle koulutetuista henkilöistä.

Sopimuspalokunnan hälytysosaston henkilöstön koulutustason voi saada selvitettyä HAKA-rekisteristä, mikäli sopimuspalokunta käyttää HAKA-rekisteriä aktiivisesti, päivittää rekisteriin myös koulutuksissa tapahtuneet muutokset (HAKA-rekisteri 2019). Varmempi keino koulutettujen selvittämiseen on kysyminen suoraan sopimuspalokunnanpäälliköltä tai aseman vastaavalta mestarilta. Auditointia varten tarvitaan ainoasataan koulutettujen lukumäärä palokunnassa kunkin auditoitavan osaamisalueen osalta, ei koulutettujen henkilötietoja.

7.1.2 Pätevyyydet

Pätevyksien selvittämisellä saadaan kuva sopimuspalokunnan toimintakyvystä vaativissa tilanteissa, esimerkiksi kuinka monta savusukeltajaa palokunnalla on. Toimintakyvyllä on merkitystä varsinkin ERICA-vasteiden määrityksessä. Sopimuspalokunnan henkilöstön pätevyyydet vaikuttavat myös toiminnallisten auditointien valinnoissa.

Sopimuspalokunnan hälytysosaston henkilöstön pätevyyydet on myös mahdollista saada HAKA-rekisteristä (HAKA-rekisteri 2019), mutta niidenkin osalta on varmempi tapa kysyä niitä suoraan sopimuspalokunnanpäälliköltä tai aseman vastaavalta mestarilta. Samoin kuin koulutusten osalta pätevyyksistäkin tarvitaan vain tieto pätevien henkilöiden lukumäärästä palokunnassa, ei henkilötietoja. Savusukeltajan, pintapelastajan ja kemikaalisukeltajan pätevyyy-

det on määritelty pelastussukellusohjeessa ”*turvallinen pelastussukellus edellyttää tekijän erityistä kelpoisuutta, joka muodostuu terveydentilaan, toimintakykyyn, koulutukseen ja harjoitteluun liittyvistä vaatimuksista*” (Pelastussukellusohje 2007, 5 - 11). Kattotyöskentelyn osalta pätevyys määritellään korkealla työskentely pelastustoimessa -ohjeessa, ” *Pelastustoimen korkealla työskentely on henkisesti ja fyysisesti vaativaa työtä, jonka turvallinen suorittaminen asettaa tekijälle terveydentilaan, toimintakykyyn, koulutukseen ja harjoitteluun liittyviä erityisvaatimuksia*” (Korkealla työskentely pelastustoimessa 2005, 6 - 7). Tässä opinnäytetyössä ei pätevyys vaatimuksia käydä yksityiskohtaisemmin läpi, vaatimukset voi tarvittaessa tarkistaa edellä mainituista ohjeista.

7.1.3 Hälytysvahvuus

Sopimuspalokunnan hälytysvahvuus kuvaa sopimuspalokunnan hälytysaktiivisuutta, kuinka monta henkilöä keskimäärin on osallistunut hälytystehtäville. Hälytysaktiivisuuksissa voi olla paljon eroa hälytysajankohdan mukaan, varsinkin arkisin niin sanottuna virka-aikana voi olla haastavaa saada hälytykselle lähtijöitä muun muassa siviilitöiden takia.

PRONTOsta saadaan tulostettua tilastot sopimuspalokunnan hälytysaktiivisuudesta. Tuloksena saadaan Exceliin tulostettuna sopimuspalokunnan vahvuudet vuoden jokaiselta hälytystehtävältä. Liitteissä on ohjeet tietojen hakemiseen PRONTOsta sekä niiden siirtämiseen ja tulkintaan Excelillä (Liite 1). Sopimuspalokuntien hälytysvahvuuksissa saattaa vuosittain olla jonkin verran eroja syystä tai toisesta, mutta usean vuoden tarkastelussa erot suodattuvat ”massaan”. Kolmen vuoden tarkastelujakso hälytysvahvuuden osalta vaikuttaisi sopivalta. Tällöin yksittäisellä vuodella on vielä vaikutusta lopputulokseen, mutta ei liian suurella osuudella. Pidemmällä, esimerkiksi viiden vuoden tarkastelujaksolla, yksittäisen vuoden vaikutus ”häviää massaan”, jolloin tilanteissa tapahtuneet muutokset puoleen tai toiseen tulee näkyviin vasta pitkällä viiveellä. Tulosten analysoinnin helpottamiseksi saaduista tuloksista lasketaan keskiarvo, mediaani, ja määrät erilaisille vahvuuksille (Taulukko 2). Sopiva tavoite hälytysvahvuudelle auditoinnissa on 1+3, mitä pidetään usein yksikön minimi vahvuutena, jotta yksikkö pystyy suoriutumaan itsenäisesti sille asetetuista tehtävistä. Sopimuspalokunnan sopimuksessa voi tavoitevahvuudeksi olla asetettuna myös jokin muu vahvuus, mutta mikäli se on pienempi kuin 1+3, ei sitä tule pitää auditoinnissa tavoitevahvuutena.

Taulukko 2. Sopimuspalokunnan hälytysvahvuudet.

Kpl	
0	Hälytysten määrä
	Keskiarvo
	Mediaani
0	Vahvuus 0 (ei lähtijöitä)
0	Vahvuus 1+0
0	Vahvuus 1+1
0	Vahvuus 1+2
0	Vahvuus 1+3
0	Vahvuus 1+4
0	Vahvuus 1+5
0	Vahvuus > 1+5

7.2 Toiminnalliset auditoinnit

Tässä kappaleessa kuvataan opinnäytetyössä toteutetut toiminnalliset auditointimallit. Varsinaisen toiminnallisen auditoinnin auditoidjaksi on suositeltavaa valita kyseisen osaamisalueen kouluttaja tai vastaava asiantuntija, kuten aikaisemmin jo mainittiinkin. Toiminnallisen auditoinnin ajankohdan valinnassa kannattaa hyödyntää palokunnan koulutuskalenteria, mikäli sellainen tehdään vuosittain. (Kappale 5.4; kappale 5.3.)

Toiminnallisia auditointeja varten on tehty pohjat Excelillä, mihin on listattu tarkasteltavat asiat kunkin osaamisalueen osalta. Excelin valinta auditointimallien työkaluksi oli tavallaan sattumaa, mutta samalla melko luonnollinen valinta ohjelman yleisyyden johdosta. Se myös tarjosi riittävästi ominaisuuksia tulosten analysointiin, jolloin auditoidijan tekemistä havainnoista saadaan generoitua jonkinlainen raportti.

Toiminnallisiin auditointeihin tehtiin auditointimallit seuraaville osaamisalueille:

- sammutustehtävät, sisältää oman mallin myös savusukellusta varten (Liite 2)
- liikenneonnettomuudet (Liite 3)
- pintapelastus (Liite 4)
- Vaaralliset aineet / tukitoimet (Liite 5)
- kattotyöskentely (Liite 6)
- öljyntorjunta (Liite 7)

- ryhmänjohtaminen (Liite 8).

Auditointimallien Excel -pohjissa on ohje, auditointi sekä raportti -välilehdet. Muutamissa auditointimalleissa on myös testi-välilehti, jota voidaan käyttää mahdollisten aikaan sidottujen tehtävien tarkasteluun.

Ohje-välilehti sisältää auditoijalle lyhyet ohjeet lähinnä esimerkin omaisesti, millä periaatteella osatehtävät tulisi arvioida ja mihin asioihin kunkin valinnan osalta tulisi kiinnittää huomiota. Ohjeisiin on laitettu kuvaukset vain sellaisille osatehtävän valinnoille, jotka kaipaavat tarkennusta, esimerkiksi valinta ”ei tehty” on itsessään riittävän yksiselitteinen.

Auditointi-välilehti sisältää varisnaisen auditointimallin. Auditointimallit käsittävät mahdollisimman kattavasti osaamisalueen oleelliset seikat. Auditointi-välilehdellä asetetaan palokunnan perustiedot ja tiedot käytettävissä olevasta kalustosta sekä tehdään varsinainen arviointi osatehtävien avulla. Arvioitavia osatehtäviä on noin 10 - 15 kappaletta auditoitavan osaamisalueen mukaan. Osatehtävien arviointia varten kussakin osatehtävässä on 2 - 4 vaihtoehtoisia valintaa, joiden avulla osatehtävän suoritusta arvioidaan. Auditoinnin tuloksena saadaan osatehtävistä saatujen pisteiden laskennallinen keskiarvo. Auditoinnin ja samalla kunkin arvioitavan osatehtävän maksimi pistemäärä on 3 (0 - 3). Osatehtävän kustakin valinnasta saatavat pisteet, riippuvat valittavina olevien vaihtoehtojen määrästä. Lähtökohtana kunkin osatehtävän arviointi on 4-portainen, jolloin pisteitettynä osatehtävästä voi saada valinnan mukaan joko 0,1,2 tai 3 pistettä. Kuitenkin joidenkin tarkasteltavien osatehtävien osalta arviointi on ollut selkeämpää tehdä joko 2 tai 3 -portaisella asteikolla 4-portaisen asteikon sijaan. Tällöin valintojen pisteytys toteutetaan jakamalla pisteet tasaisesti portaiden määrän mukaan, jolloin 3-portaisella asteikolla voi saada 0, 1,5 tai 3 pistettä sekä 2-portaisella asteikolla 0 tai 3 pistettä (Kuva 3).

Avustajan toiminta / varusteiden tarkastus	☒ Ei tehty	☐ Tarkastettu	0			
Narumerkit	☒ Toimi heikosti	☐ Toimi kohtalaisesti	☐ Toimi hyvin	0		
Sektorin etsintä	☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehotonta	☐ Hidasta	☐ Järjestelmällistä	☐ Tehokasta	0

Kuva 3. Esimerkit 2, 3, ja 4 -portaisista valinta asteikoista.

Auditointimallin mukaan eri osatehtävät voivat olla valinnaisia, jolloin ne voidaan poistaa tarkastelusta, mikäli kyseistä osatehtävää ei harjoituksessa suoritettu lainkaan. Valinnaiset osatehtävät voidaan poistaa rastittamalla ”Ei tarkasteltu” -valinta, jolloin kyseinen osatehtävä poistetaan kokonaan auditoinnin arvioinnista (Kuva 4).

Lautan käsittely	☐ Ei tarkasteltu	☒ Huono	☐ Kohtalaista	☐ Hallittua	☐ Tehokasta	0
Rantaan vetäminen	☒ Ei tarkasteltu	☒ Hidasta	☐ Nopeaa			
Työturvallisuus		☒ Ei huomioitu	☐ Huomioitu satunnaisesti	☐ Huomioitu	☐ Varmistettu	0

Kuva 4. Esimerkki valinnaisesta osatehtävästä.

Toiminnallisissa auditoinneissa on muutamia niin sanottuja peruselementtejä, jotka huomioidaan useimmissa osaamisalueissa: tiedustelu, työturvallisuus, viestintä, sekä huoltotoimet:

- Tiedustelu keskittyy esimiehen toiminnan arviointiin alussa, sekä tähdentää jatkuvan tiedustelun merkitystä.
- Työturvallisuus on yksi tärkeimmistä tarkastelun kohteista. Sitä huomioidaan tavallaan muidenkin osatehtävien yhteydessä, mutta sen kokonaistilannetta on myös syytä arvioida, tällöin saadaan lisättyä sen painoarvoa kokonaisarvioinnissa.
- Viestinnässä painotuksena on viestien perillemenon varmistaminen. Arvioinnissa kiinnitetäänkin huomiota viestien selkeyteen ja takaisinlukuun viestin oleellisimmilta osin.
- Kaluston huoltojen osalta painotus on yksiköiden täydentämisessä hälytysvalmiiksi tehtävän jälkeen.

Raportti-välilehti sisältää auditoinnin tulokset auditointimallissa saatujen pisteiden mukaan. Raportointi sivulla annetaan arvio myös käytettävänä olevan kaluston riittävydestä sekä koulutuksen tarpeesta.

Osatehtävien pisteistä lasketaan keskiarvo, jonka mukaan palokunta saa kokonaispistemäärän toiminnan arvioimiseksi. Kokonaispistemäärän mukaan palokunnan toimintaa arvioidaan taulukossa olevan viisiportaisen asteikon mukaan (Taulukko 3). Alle puolet pisteistä edustaa heikkoa tulosta, riittämätön ja erittäin heikko, ja yli puolet pisteistä edustaa keskinkertaista tai hyvää tulosta, riittävä ja erittäin hyvä.

Taulukko 3. Osaamisalueen arviointi.

Kokonaispistemäärä	Tulos
>2,6	Erittäin hyvä tulos
2,6 – 2,0	Riittävä tulos
1,9 – 1,5	Keskinkertainen tulos
1,4 – 1,0	Riittämätön tulos
< 1,0	Erittäin heikko tulos

Kunkin arvioidun osatehtävän osalta tulostetaan saatujen pisteiden mukaan ohjeistus seuraavasti: pisteitä alle 1,5 tulisi tehtävän asiat opetella, pisteitä alle 2 mutta vähintään 1,5 tehtävän asioita on syytä painottaa harjoituksissa, muutoin osatehtävän osalta riittää normaali harjoittelu. Mikäli usean osatehtävän pisteet jäävät alle 1,5 pisteen, on kurssia tai muuta vastaava koulutusta aiheellista harkita. Toiminnallisesta auditoinnista tehdyssä raportissa sama asia on esitetty seuravilla otsikoilla, joiden alle kukin osatoiminto asettuu saatujen pisteiden mukaan (Kuva 5):

- ”Hallitaan hyvin (pisteet >2):”,
- ”Syytä harjoitella enemmän (pisteet > 1,5):” ja
- ”Vaatii opettelua:”

Hallitaan hyvin (pisteet >2):

Työturvallisuus:

Kiinnittäytyminen:

Avustajien toiminta alhaalla:

-

Välineiden huolto:

Syytä harjoitella enemmän (pisteet > 1,5):

Tiedustelu:

Katolla työskentely:

Laskeutuminen:

-

Vaatii opettelua:

Kiinnityspisteen valinta:

-

Kuva 5. Esimerkki osatehtävien ohjeistuksesta auditoinnin raportti -välilehdellä.

Auditointimallien käyttö:

Toiminnallisten auditointimallien pohjat on pyritty tekemään mahdollisimman helppokäyttöisiksi. Suurin osa toiminnoista tehdään valintapainikkeilla tai rastittamalla. Auditoinnissa voi käyttää auditointimallia suoraan kannettavalla laitteella tai tulostaa tarvittavat pohjat paperille. Huomioitavaa on, että auditointipohja ei toimi oikein selaimen kautta, vaan pohja pitää aina avata Excelissä. Auditoinnin jälkeen auditoinnista tai pääauditoinnista tulostaa raportin sopimuspalokunnalle ja tallentaa tiedot, mikäli tämä katsotaan aiheelliseksi.

Auditoinnin aluksi asetetaan auditoitavasta palokunnasta perustietoja kuten palokunnan nimi, hälytysosastoon kuuluvan henkilöstön määrä sekä auditoinnin ajankohta. Lisäksi kunkin osa-alueen osalta tarvitaan muita perustietoja kuten osa-alueelle koulutettujen määrä ja mahdollisesti vaadittavien pätevyyksien määrät.

Käytettävissä olevien varusteiden osalta auditoija rastittaa valintaruutujen avulla sopimuspalokunnan varusteiden tilanteen. Varustelistat käsittävät kunkin osaamisalueen osalta tärkeimmät ja yleisimmät varusteet, niitä käsitellään enemmän kunkin osa-alueen yhteydessä. Varsinainen palokunnan toiminta arvioidaan valintapainikkeilla, kunkin osatehtävän valinnaisten vaihtoehtojen mukaan.

Seuraavissa kappaleissa käydään läpi kunkin osaamisalueen osalta auditointimallien suunnittelun keskeisimmät seikat kuten tärkeimmät tarkasteltavat osatehtävät ja tarvittaessa oleellimmat mitoitus perusteet.

7.2.1 Sammutustehtävät ja savusukellus

Sammutustehtävät auditointimalli sisältää kaksi erillistä auditointimallia, Excel-pohjassa mallit sijaitsevat eri välilehdillä. Ensimmäinen auditointimalli keskittyy sammutustehtäviin yleisesti sisältäen muun muassa eri selvitysmallit. Kun taas toinen auditointimalli keskittyy savusukellustoiminnan auditointiin, Excel -pohjassa: Auditointi_2, Ohje_2 ja Raportti_2 -välilehdet. Auditointimallit ovat täysin erillisiä, ja niitä on tarkoitus käyttää itsenäisesti, toki ensimmäistä mallia voi tarvittaessa käyttää toisen mallin tukena. Auditointimalli on kokonaisuudessaan esitetty liitteissä (Liite 2). Sammutustehtävä ja savusukellus -auditointimallit sisältävät samat perustiedot sekä samat luettelot käytettävissä olevista varusteista (Kuva 6).

Käytettävissä olevan varusteiden osalta tarkastelu tehdään seuraavien periaatteiden mukaan: Mikäli palokunnalla on paineilmalaitteet käytössä, tarkastellaan varusteita *savusukellusvarustuksena*, muutoin on käytössä vain *perussammutus varustus*. Perussammutus varusteisiin lasketaan paloasu, puukko ja valaisin. Edellisten lisäksi *perussavusukellusvarusteisiin* lasketaan paineilmalaitte, savuradio ja letkunkannatin (Pelastussukellusohje 2007, 11 - 12). Loput auditointimallissa luetelluista varusteista huomioidaan savusukellusvarusteina (Kuva 6; Alakokko 2008, 19 - 22, 70 & 74).

2. Käytettävissä olevat varusteet: (Varusteet tarkastettuja)	☒ Paloasu	☒ Puukko	☒ Valaisin
	☒ Paineilmalaite	☒ Savuradio	☒ Letkunkannatin
	☒ Laskeutumisvaljaat	☒ Köysisäkki	☒ Lämpökamera
	☒ Lisäilmaletku	☒ Pelastamishuppu	

Kuva 6. Sammutustehtävien käytettävissä olevat varusteet.

Sammutustehtävien ja savusukelluksen, käytettävissä olevista varusteista tulostetaan seuraavallaisia ilmoituksia: ”Perusvarustuksessa merkittäviä puutteita”, ”Perussammutus varustus”, ”Savusukellusvarustuksessa puutteita”, ”Perus savusukellus varustus löytyy”, ”Melko täydellinen varustus” tai ”Täydellinen savusukellus varustus” (Liite 2).

Sammutustehtävien auditointimalliin on lisätty ”Käsky”-osatehtävä, joka on myös ryhmänjohtamisen auditointimallissa. Osatehtävä on lisätty myös tähän auditointimalliin, koska selvityksien yhteydessä käskyihin on valmiita malleja, jotka ovat myös helposti sovellettavissa ja ovat myös melko helposti arvioitavissa.

Sammutustehtävien auditointimallissa on vaihtoehtoiset osatehtävät seuraaville selvityksille (Liite 2):

- perusselvitys
- perusselvitys kerrokseen
- perusselvitys irtotikkailla
- järeä työjohtoselvitys
- vaahtoselvitys
- vetotikasselvitys
- perusselvitys alkusammutustiedustelulla
- moottoriruiskuseelvitys
- lisävesiselvitys.

Tässä opinnäytetyössä ei tarkemmin käydä selvityksien suoritusapaoja lävitse, uusimmat ohjeet selvityksien suorittamiseen löytyvät Pelastusopiston oppimateriaalista ”Pelastusryhmän ensitoimenpiteisiin kuuluvat selvitykset sammutustehtävissä”. Liite 10 sisältää muutamia selvitysmallitaulukoita oppimateriaalista (Huttu 2018). Osa selvitysmalleista löytyy vanhemmasta Pelastusopiston oppimateriaalista ”Pelastusyksikön ensitoimenpiteisiin kuuluvat selvitykset veden kuljetuksessa” (Miettinen 2007).

Mikäli on mahdollista, toiminnallisessa auditoinnissa on suositeltavaa käyttää selvityksien vahvuuksina mediaani vahvuutta, joka selvitetiin asiakirja-auditoinnin yhteydessä. Eri selvityksien tavoiteajat ja niiden määrittelyssä käytetyt perusteet on esitetty liitteissä (Liite 11).

Selvitysten toteuttamisen periaate ja ajan mittaaminen:

- Selvityksen alkutilanne on, että miehistö istuu ajoneuvossa. Esimies tekee tiedustelun ja antaa käskyn esim. Virvellä tai VHF -radiopuhelimella.
- Ajanotto käynnistyy, kun ajoneuvon ensimmäinen ovi aukeaa.
- Ajanotto pysäytetään, kun selvitys on tehty ja tarvittaessa työvara on selvitetty kohteeseen. Työvarana voidaan hyödyntää myös "patonkia" (Huttu 2018, 38). Työjohtoa ei paineisteta, mikäli selvitys tehdään paikassa missä on riski vesivahingolle.
- Lopuksi "siirretään" suorituksen tulos auditoinnin tuloksiin valitsemalla osatehtävän valinnaksi "Nopeaa ja määrätietoista", mikäli kyseinen selvitys suoritettiin tavoiteajassa ja muut vaatimukset täyttyvät kyseisen selvityksen osalta.

Savusukelluksen auditoinnissa perustietojen pohjalta raporttiin tulostetaan muun muassa tiedot vuotuisten harjoitusten tilanteesta ja savusukeltajien määrän riittävydestä. Tiedot vuotuisten harjoitusmäärien riittävydestä ilmoitetaan tulosteilla "liian vähän" tai "riittävä määrä" pelastussukellusohjeen vaatimusten mukaan. Mikäli savusukeltajien määrä on alle 1/3 -osa hälytysosastoon kuuluvien määrästä, suositellaan savusukelluskurssien käymistä tai mahdollisesti puuttuvien kuntotestien suorittamista. (Kuva 7; Pelastussukellusohje 2007, 11.)

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 10 henkilöä.
 Henkilöstöstä savusukeltajia on 2 henkilöä.
 Savusukellus harjoituksia järjestetään 1 kylmää harjoitusta/v ja 1 kumaa harjoitusta/v, mikä on **liian vähän**.
 ...

Savusukeltajia henkilöstöstä on melko vähän (alle 1/3 -osa hlö:stä), joten suositellaan käytäväksi savusukellus -kursseja, tai suorittamaan mahdollisesti puuttuvia kuntotestejä.

Kuva 7. Esimerkkejä savusukelluksen raportin tulostuksista.

Mikäli savusukellusauditointi toteutetaan kuumen savusukellusharjoituksen yhteydessä ja käytössä on tallentava lämpökamera, on suositeltavaa kuvata sillä auditoitavien toimintaa.

Auditoitavat saavat tuolloin mahdollisen palautteen yhteydessä paremman kuvan omasta suorituksestaan.

Savusukelluksen auditointimalliin on lisätty osatehtävät, joiden arvioinnilla pyritään saamaan mahdollisimman kattava kuva niin savuparin toiminnasta kuin muunkin ryhmän savusukellusta tukevasta toiminnasta kohteen ulkopuolella, katso Liite 2 / savusukelluksen välilehdet. Savusukelluksen auditointimallissa painottuu erityisesti työturvallisuuden huomioiminen, joka on tavallaan vaikuttamassa useimpien osatehtävien arvioinneissa. Savuparin toiminnassa kiinnitetään erityisesti huomiota parin keskinäiseen toimintaan, viestintään, toisen varusteiden tarkastamiseen ja muutoinkin toisen tilanteen huomiointiin tehtävällä. Myös ryhmän muiden jäsenten toiminnan tarkkailussa painottuu savuparia tukevat toimet ja savuparin turvallisuuden huomioiminen.

7.2.2 Liikenneonnettomuudet

Liikenneonnettomuudessa pelastusyksikön saapuessa kohteeseen ensimmäisenä tehtävänä on oman yksikö sijoittaminen. Oman yksikön sijoittamisella on suuri merkitys oman toiminnan turvaamisessa ja lisävahinkojen estämisessä. Yksikkö on pyrittävä sijoittamaan siten, ettei sitä tarvitse siirtää pelastustoimien aikana. Yksikkö sijoitetaan yleensä tuulilasinäkymän perusteella, minkä jälkeen esimies aloittaa varsinaisen tiedustelun. Auditointimallissa edelliset seikat arvioidaan tiedustelu ja työturvallisuus osatehtävien yhteydessä, (Liite 3; Savolainen 2011, 34 - 36.)

Syttymisen estäminen, työkaluaseman perustaminen ja tarvittaessa ajoneuvon stabilointi on seuraavat toimenpiteet, ennen kuin päästään turvallisesti hoitamaan tai irrottamaan mahdollista altistunutta. Syttymisen estäminen toteutetaan välittömällä sammutusvalmiudella, esimerkiksi käsisammutin tai työjohtoselvitys on heti käytettävissä ja ajoneuvon virrattomaksi tekemisellä sekä tarvittaessa polttoainevuodon tukkimisella ja suojavaahdotuksella. Työkaluaseman perustaminen tapahtuu tavallaan itsestään, kun järjestetään työkalut ajoneuvon läheisyyteen esimerkiksi pressun päälle. Stabiloinnilla tuetaan onnettomuusauto liikkumattomaksi ennen varsinaisia pelastustoimenpiteitä. Stabilointiin voidaan käyttää monia erilaisia vaihtoehtoja ja työkaluja kuten stabilointiportaita ja kuormaliinoja. Auditointimallissa syttymisen estäminen on aina arvioitava osatoiminto, mutta stabilointi on vaihtoehtoisena, koska sitä ei tarvitse aina tehdä kuten ei työkaluasemaakaan. (Liite 3; Savolainen 2011, 41 & 49 - 50.)

Liikenneonnettomuuden toiminnallisissa arvioinneissa tärkeimpinä arvioinnin kohteina ovat työturvallisuus sekä altistuneen/altistuneiden huomiointi ja käsittely. Auditointimallissa niitä tarkastellaankin useassa osatehtävässä. Työturvallisuuden arvioinnissa kiinnitetään huomiota muun muassa ajoneuvojen sijoitteluun, turvavälineiden kuten huomioliivien käyttöön sekä laukeamattomien turvavyynyjen ja muiden riskitekijöiden tiedottamiseen kaikille alueella toimijoille. Altistuneen huomiointi käsittää irrotuksen aikaisen potilaan hoidon kuten tuennan, lämpötaloudesta huolehtimisen sekä potilaan suojaamisen esimerkiksi mahdollisilta sirpaleilta. Altistuneen käsittely ottaa puolestaan kantaa, kuinka huolellisesti altistunutta käsitellään siirtojen yhteydessä. (Liite 3; Savolainen 2011, 44 - 48, 50 - 53.)

Altistuneen irrottamisen toimenpiteiden arviointia varten auditointimallissa on useampi vaihtoehtoinen arvioitava osatehtävä. Onnettomuustyyppin mukaan käytetään irrottamiseen erilaisia menetelmiä, esimerkiksi katon kääntö, kyljen poisto tai keulan kääntö. (Liite 3; Savolainen 2011, 42, 57 - 70.)

Onnettomuusauton mahdollisten nestevuotojen hallinta on polttoainevuotoa lukuun ottamatta altistuneen pelastamisen jälkeen tehtäviä jälkitoimia. Mahdolliset vuodot ovat aina tarkastettava ja tarvittaessa vuotanut neste kerättävä talteen. Onnettomuuspaikan siivoaminen on arvioinnissa vaihtoehtoisena osatehtävänä, mutta se on myös oleellinen osa jälkivahingon torjuntaa ja siten huomioitava seikka, etenkin ajoradan puhdistaminen romusta ja öljystä. (Savolainen 2011, 41 & 140 - 141.)

Auditointimallin perustietoina syötetään hälytysosaston henkilöstön määrä, koulutettujen määrä ja vuotuisten harjoitusten määrä sekä käytettävissä oleva kalusto (Kuva 8; Liite 3).

- 2. Käytettävissä olevat varusteet:**
(Varusteet hyväksytyjä ja tarkastettuja)
☒ Stabiointiportaa	☒ Nostotyynyt
☒ Turvavyyny-suojat	☒ Kaadonsuutaaja
☒ Ikkunapiikki	☒ Hydrauliset leikkurit
☒ Turvavyöleikkuri	☒ Hydrauliset levittimet
☒ Nostoliinoja	☒ Tankolevitin

Kuva 8. Liikenneonnettomuuksissa käytettävissä olevat erikoisvarusteet.

Liikenneonnettomuuksia varten käytettävissä olevista erikoisvarusteista tulostetaan seuraavanlaisia ilmoituksia: ”perusvarusteet kunnossa”, ”perusvarusteet löytyvät, mutta niissä on puutteita” tai ”perusvarusteissa merkittäviä puutteita”.

Liikenneonnettomuuksien auditointimallin perustietojen pohjalta raporttiin tulostetaan muun muassa tiedot vuotuisten harjoitusten tilanteesta ja koulutettujen määrän riittävydestä. Tiedot vuotuisten harjoitusmäärien riittävydestä ilmoitetaan tulosteilla ”melko vähän” tai ”hyvä määrä”. Mikäli harjoituksia on vähintään kaksi kertaa vuodessa, pidetään määrää hyvänä. Mikäli palokunnan hälytysosaston henkilöstöstä alle puolet on käynyt pelastustoiminta tieliikenneonnettomuuksissa -kurssin tai vastaavan, suositellaan raportissa kyseisen kurssin käymistä (Kuva 9).

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 14 henkilöä.
 Henkilöstöstä pelastustoiminta tieliikenneonnettomuuksissa kurssin on suorittanut 5 henkilöä.
 Liikenneonnettomuus harjoituksia järjestetään 2 vuodessa, mikä on hyvä määrä.
 Liikenneonnettomuuksia varten perusvarusteet kunnossa

...

Pelastustoiminta tieliikenneonnettomuuksissa kurssia on käyty vähän (alle puolet hlö:stä), joten suositellaan käytäväksi kyseistä kurssia.

Kuva 9. Esimerkki liikenneonnettomuuden raportin tulosteista.

7.2.3 Pintapelastus

Pintapelastustehtävän ensitoimenpiteitä on tiedustelu, paikantaminen sekä uhrin kannustaminen. Auditointi mallissa on erikseen osatehtävät edellisten toimintojen arvioimiseksi. Ripeä uhrien sijainnin selvittäminen, näköhavainnon tai paikallaolijoiden haastatteluilla on lähtökohta tehokkaan pelastustoiminnan aloittamiselle. Auditointimallissa kiinnitetään myös huomiota niin uhrin kuin pelastajienkin turvallisuuteen useankin osatehtävän tarkastelun yhteydessä. Muilta osin auditointimalli tarkasteleekin pääasiassa toiminnan tehokkuutta, kuten esimerkiksi sitä, kuinka hyvin hallitaan eri etsintämenetelmät, sektori- ja suorakaide-etsintä, toimiiko kommunikointi avustajan ja pelastajan välillä narumerkeillä sekä onko uinti etenevää. (Liite 4.)

Auditointimallissa on testi -välilehdellä oma osuus pintapelastajan toiminnan tehokkuuden arviointiin (Liite 4). Testi on sovellettu Pelastusopiston pintapelastajan käytännön kokeesta

(Pelastusopisto 2013; Liite 13). Pintapelastajan testi suoritetaan mahdollisuuksien mukaan uimahallin 25 m:n altaassa tai vastaavissa olosuhteissa. Uimahallien altaiden syvässä päässä syvyydet eivät välttämättä vastaa pelastajien käytännönkokeessa käytettyä syvyyttä 3,5 m:ä, ne voivat olla esimerkiksi vain 2,1 m syviä, mutta taitto ja nuken noutaminen on niissäkin mahdollista. Uinti voidaan suorittaa myös 50 merin matkana, joka on uimahallissa sopivampi. Silloin kokonaisajasta vähennetään noin 26 s, jolloin kokonaisaika on 6 min 34 s $((2 \text{ min}/64 \text{ m}) * 50 \text{ m} = 1,563 \text{ min} = 1 \text{ min } 34 \text{ s})$. Testi -välilehdellä oleva taulukko ei huomio edellä mainittua ajan lyhentämistä kehitystarpeen arvioinnissa.

Pintapelastusta varten käytettävissä olevista erikoisvarusteista tulostetaan seuraavanlaisia ilmoituksia: ”perusvarusteet kunnossa”, ”perusvarusteet löytyvät, mutta niissä on puutteita” tai ”perusvarusteissa merkittäviä puutteita”. Kuva 10 esittää luettelon pintapelastuksessa tarvittavista varusteista.

2. Käytettävissä olevat varusteet: Kuivapuku Alusasu Sukat
 (Varusteet tarkastettuja) Maski + Snorkkeli Räpylät Puukko
 Paukkuliivit Turvanaru valaisin
 Liukeste Naskalit Kypäri
 Lautta Naru 300m

Avustajan varustus: Paukkuliivit

Kuva 10. Pintapelastusvarusteet.

Perustietojen pohjalta raporttiin tulostetaan tieto harjoitusten riittävydestä, joita pitää olla vähintään kaksi harjoitusta vuodessa. Mikäli palokunnan hälytysosastoon kuuluvasta henkilöstöstä alle ¼ on saanut pintapelastaja koulutuksen, suositellaan raportissa pintapelastajakurssin käymistä. (Kuva 11; Pelastussukellusohje 2007, 11.)

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 14 henkilöä.
 Henkilöstöstä pintapelastuskurssin on suorittanut 3 henkilöä.
 Pintapelastus harjoituksia järjestetään 2 kertaa vuodessa, mikä on riittävä määrä.
 Pintapelastuspukuja on käytettävissä 2 kpl:ta, mikä on riittävästi
 Palokunnalla on perusvarusteissa merkittäviä puutteita

...

Pintapelastus kurseja on käyty vähän (alle 4-osa hlö:stä), joten suositellaan käytäväksi pintapelastuskurseja.

Auditoin:

Kuva 11. Esimerkki pintapelastuksen raportin tulosteista.

7.2.4 Vaaralliset aineet

Vaarallisten aineiden torjunta tehtävillä sopimuspalokuntien tehtävinä on usein tukitehtävät kuten alueen eristäminen, huuhtelupaikan laajentaminen pesupaikaksi sekä muu kemikaalisukelluksen avustaminen. Mikäli sopimuspalokunnan henkilöstössä on kemikaalisukelluskelpoisia, myös vaihtoparin muodostaminen voi tulla tehtäväksi. Toiminnallinen auditointimalli on jaettu kahteen erilliseen malliin, joita on tarkoitus käyttää itsenäisesti. Ensimmäinen malli tarkastelee pääasiassa toimintaa puhdistuspaikalla kuten lisäilman huomiointi, suojaustason huomiointi varusteissa, veden lämmityksen tarpeen huomiointi, uhrien huolellinen käsittely, puhdistustuloksen varmistaminen sekä saastuneen materiaalin asianmukainen käsittely. Kun taas toinen malli keskittyy muiden tukitoimien tarkkailuun kuten alueen eristäminen, huolto-toiminta, vaihtoparin ja suojaparin muodostaminen sekä mittaus-toiminta. (Liite 5; Koivistoinen ym. 2012, 42 - 50, 51 - 56 & 65; Neuvonen ym. 2007, 22 - 24.)

Vaarallisten aineiden tehtäviä varten tarvittavaa kalustoa tarkastellaan kolmessa kategoriassa: palokunnan hallussa oleva kalusto, mittausvälineet sekä toiselta asemalta käytettävissä oleva kalusto (Kuva 12).

2. Käytettävissä olevat varusteet:

- Moottoroitu suodatinsuojain
 Palokuntanauhaa

Roiskesuojapuku

Lisäilmaletku

Kartioita

Syttymisvaaramittari

Suihku(pesupaikka)

Kaasutiivissuojapuku

Suodatinsuojain

Paineilmalaitteita

Jatkotikkaat

Säteilymittari

Talteenottoallas

Kumikäsineet

Kevytpeitteitä

PH-mittausliuskoja

Pesuaineita

Mittausvälineitä:

Myös toisella asemalla olevat:

Kuva 12. Vaarallisten aineiden tehtävillä tarvittavaa varustusta.

Varusteista tulostetaan seuraavia lauseita:

- Palokunnan hallussa olevat varusteet: ”perusvarusteita hyvin käytettävissä”, ”perusvarusteet löytyy”, ”perusvarusteissa puutteita”, ”perusvarusteissa merkittäviä puutteita”, sekä ”ei ole perusvarusteita”.
- Mittausvälineet: ”mittauskalusto löytyy”, ”mittauskalustossa on puutteita” ja ”eikä mittauskalustoa ole”.
- Toisella paloasemalla olevat varusteet: ”muuta varustusta käytettävissä”, ”muuta varustusta hieman käytettävissä” sekä ”muuta varustusta ei ole käytettävissä”.

Perustietojen pohjalta raporttiin tulostetaan tieto harjoitusten riittävydestä, joita pitää olla vähintään kaksi harjoitusta vuodessa. Mikäli palokunnan hälytysosastoon kuuluvasta henkilöstöstä alle puolet on käynyt vaarallisten aineiden kurssin tai -tukitoimintokurssin, suositellaan raportissa jommankumman kurssin käymistä. (Kuva 13; Pelastussukellusohje 2007, 11.)

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 14 henkilöä.
 Henkilöstöstä vaarallisten aineiden kurssin on suorittanut 2 henkilöä, ja vaarallisten aineiden tukitoiminnot kurssin on suorittanut 3 henkilöä.
 Vaarallisten aineiden harjoituksia järjestetään 0 vuodessa, mikä on liian vähän.
 Palokunnalla on roisketiiviitä suojapukuja 0 kpl:ta, ja suodatinsuojaimia 0 kpl:ta, mikä on liian vähän.
 Palokunnalla ei ole perusvarusteita, muuta varustusta ei ole käytettävissä, eikä mittauskalustoa ole.

...

Vaarallisten aineiden kurseja on käyty vähän (alle puolet hlö:stä), joten suositellaan käytäväksi vaarallisten aineiden tai tukitoiminnot -kurseja.
Auditoija: _____

Kuva 13. Vaarallisten aineiden raportin esimerkkitulostus.

7.2.5 Kattotyöskentely

Kattotyöskentelyssä työturvallisuus ja siten huolellisuus ja varmuus kaikessa tekemisessä on oleellisen tärkeää. Kattotyöskentelyyn ei tässä tilanteessa lueta ihmisen pelastamista korkealta, koska sitä varten on olemassa oma kurssinsa, henkilön nostot ja laskut -kurssi vanhan opetussuunnitelman mukaan (Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö 2014, 23). Edellisten seikkojen johdosta kattotyöskentelyssä ei yleensä pelasteta ihmishenkiä, mutta vaarannetaan ilmeisen putoamisriskin johdosta. Kattotyöskentelyn auditoinnissa tärkeimpiä tarkasteltavia asioita onkin työturvallisuuteen liittyvät seikat kuten huolellinen ja varma työskentely. Lisäksi

kiinnitetään huomiota varusteiden huolelliseen käsittelyyn sekä niiden huoltamiseen. (Liite 6.)

Kattotyöskentelyä varten käytettävissä olevista varusteista tulostetaan seuraavanlaisia ilmoituksia ”perusvarusteet kunnossa”, ”perusvarusteet löytyy, mutta niissä on puutteita” tai ”perusvarusteissa merkittäviä puutteita”. Kuva 14 esittää luettelon tarkasteltavista varusteista.

2. Käytettävissä olevat varusteet: (Varusteet hyväksytyt ja tarkastettuja)	☒ Valjaat / min. 2 kpl	yht.: <u>2</u> kpl
	☒ Köysi 25m / min. 2 pussia	yht.: <u>2</u> kpl
	☒ Laskeutumislaitte / köysipussi	
	☒ Sulkurenkaita 3 kpl / köysipussi	
	☒ Nauhalenkkejä 2kpl / köysipussi	
	☒ Piipunympärysvaijeri / 2 kpl	

Kuva 14. Kattotyöskentelyvarusteet.

Perustietojen pohjalta raporttiin tulostetaan tieto niiden harjoitusten riittävydestä, joita auditoitavien mukaan pitää olla vähintään kaksi harjoitusta vuodessa, vaikka korkealla työskentely pelastustoimessa ohjeessa puhutaan vuosittaisesta harjoittelusta. Mikäli palokunnan hälytysosastoon kuuluvasta henkilöstöstä alle ¼ on käynyt korkealla työskentely -kurssin, suositellaan raportissa kyseisen kurssin käymistä. (Kuva 15; Korkealla työskentely pelastustoimessa 2005, 6 - 7.)

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 14 henkilöä.
 Henkilöstöstä koulutettuja kattotyöskentelijöitä on 3 henkilöä, joista savusukelluskelpoisia 1 henkilöä.
 Korkeanpaikan/kattotyöskentelyn harjoituksia järjestetään 2 vuodessa, mikä on riittävä määrä.
 Kattotyöskentelyyn on käytettävissä riittävästi varusteita (valjaita ja köysiä), valjaita 2 kpl:tta ja köysiä 2 kpl:tta.
 Palokunnalla on perusvarusteet kunnossa

...

Kattotyöskentelyyn koulutettuja on vähän (alle 4-osa hlö:stä), joten suositellaan käytäväksi korkealla työskentelyn kurseja.

Auditoija: _____

Kuva 15. Korkealla työskentely raportin esimerkkitulosteita.

7.2.6 Öljyntorjunta

Öljyntorjunnan auditoinnissa tarkastellaan palokunnan toimintakykyä joko maalla tai vesistöissä tapahtuvan öljyvahingon torjuntaan. Maalla tapahtuvan öljyvahingon yhteydessä tarkastellaan tarvittaessa ojien patoamista. Vesistöissä tapahtuvan öljyntorjunnan yhteydessä puolestaan tarkastellaan puomin laskua sekä keräämistä. Öljyntorjuntatehtävällä ryhmänjohtajan tulee muistaa ottaa öljyvahingon aiheuttajan yhteystiedot ylös mahdollista laskutusta varten. Öljyvahingoissa, muista onnettomuuksista poiketen, vahingontorjuntatoimet tulee vahingon aiheuttajan maksettavaksi. (Liite 7.)

Öljyvahingontorjuntaa varten käytettävissä olevia varusteita tarkastellaan kahdessa kategoriassa: palokunnan hallussa oleva kalusto sekä toiselta asemalta käytettävissä oleva kalusto. Kuva 16 esittää listan auditoinnissa tarkasteltavista varusteista.

2. Käytettävissä olevat varusteet:	☒ Imeytysturvetta	yht.:	<u>2</u>	Säkkiä
	☒ Absoli	yht.:	<u>2</u>	Säkkiä
	☒ Roiskesuojapukuja + kumikäsiineitä	yht.:	<u>2</u>	kpl.
	☒ Imeytyspuomi			
	☒ Imeytysmattoa			
	☒ Rajoituspuomia	☒ Ankkurit+ narut	☒ Poijut + ankkuripoijut	

Kuva 16. Öljyvahinkojen torjunnassa tarvittavaa kalustoa.

Varusteista tulostetaan seuraavia lauseita:

- Palokunnan hallussa olevat varusteet: ”Perusvarusteet kunnossa”, ”perusvarusteet löytyy”, ”Perusvarusteet löytyy, mutta niissä on puutteita” sekä ”Perusvarusteissa merkittäviä puutteita”.
- Palokunnan käytettävissä olevat varusteet: ”Myös muita varusteita käytettävissä”, ”Muita varusteita vaillinaisesti käytettävissä”, sekä ”Muita varusteita ei ole käytettävissä”.

Auditointimalli suosittelee kahta vuosittaista öljyntorjuntaharjoitusta. Malli suosittelee myös öljyntorjuntakurssin käyntiä, mikäli henkilöstöstä on alle ¼ käynyt kyseisen kurssin. (Kuva 17.)

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 14 henkilöä.
 Henkilöstöstä Öt -kurssin on suorittanut 3 henkilöä .
 Öljyntorjunta harjoituksia järjestetään 2 vuodessa, mikä on hyvä määrä.
 Öljyntorjuntaan on käytettävissä riittävästi imeytysaineita, 2 säkkiä turvetta ja 2 säkkiä Absolia.
 Palokunnalla on Perusvarusteet kunnossa.
Myös muita varusteita käytettävissä.

...

Öt -kurseja on käyty vähän (alle 4-osa hlö:stä), joten suositellaan käytäväksi Öt -kurseja.

Auditoija:

Kuva 17. Esimerkki tulostus öljyntorjunta tehtävien raportoinnista.

7.2.7 Ryhmänjohtaminen

Ryhmänjohtamisen auditointiin ei ole mielekästä järjestää erillistä auditointitilaisuutta. Ryhmänjohtaminen voidaan auditoida muiden auditointien yhteydessä käyttämällä ryhmänjohtamisen auditointimallia soveltuvin osin, mikäli kyseisen osa-alueen auditoija katsoo sen tarpeelliseksi. Ryhmänjohtamisen auditointimallia voidaankin pitää lähinnä muita auditointeja tukevana mallina. Auditointimallissa keskitytään tarkastelemaan muun muassa johtamista, viestintää sekä PRONTOn täyttöä. (Liite 8.)

Ryhmänjohtamisessa tarkastellaan käytettävissä olevia viestivälineitä sekä status- ja navigointivälineitä. (Kuva 18).

2. Käytettävissä olevat varusteet: Virve Älypuhelin
 Peke Actis Navigaattori

Kuva 18. Ryhmän johtamiseen liittyviä varusteita.

Varusteista tulostetaan seuraavia lauseita:

- Viestivälineet: ”Viestivälineitä riittävästi”, ”Viestivälineissä puutteita” sekä ”Viestivälineet puuttuu”.
- Status- ja navigointivälineet: ”navigointi ja status -välineitä hyvin käytettävissä”, ”navigointi ja status -välineitä käytettävissä”, ”navigointivälineitä löytyy” sekä ”navigointi välineet puuttuu”.

Auditointimalli suosittelee ryhmänjohtajille vuosittaista harjoitusta tai koulutuspäivää. Mikäli palokunnan henkilöstöstä on ryhmänjohtajina alle 4 henkilöä, suositellaan ryhmänjohtajakurssin käymistä.

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 10 henkilöä.
 Ryhmänjohtajia palokunnalla on 3 henkilöä.
 Ryhmänjohtajille pidetään harjoitukset 1 kertaa/vuosi, mikä on kohtalainen määrä.
 Ryhmänjohtajilla Viestivälineitä riittävästi,
navigointi ja status -välineitä hyvin käytettävissä.

...

Ryhmänjohtajia on alle 4 henkilöä, joten suositellaan käytäväksi Ryhmänjohtaja -kurseja.

Auditointi:

Kuva 19. Esimerkkitulostus ryhmänjohtamisen raportista.

Ryhmänjohtamisen auditoinnissa on suositeltavaa täyttää mahdollisuuksien mukaan tilanteen mukainen PRONTO-seloste. PRONTO:n lomakemalli onnettomuusselosteelle löytyy PRONTOsta: Ohjeet/Tiedot/Lomakemallit/Onnettomuustiedot/Onnettomuusseloste (Kuva 20). Liite 9 sisältää esimerkin onnettomuusselosteen lomakemallista.

The screenshot shows the PRONTO system interface. On the left is a sidebar menu with the following items: Tiedot, Tilastot, Hallinta, Ohjeet, Yleistä (with sub-items: Aloitus ja lopetus, Pääikkuna ja päävalikko, Käyttäjät, Lomakkeet), Tiedot (with sub-items: Haku ja poiminta, Tallennus, Lomakeohjeet, Lomakemallit, Onnettomuustiedot (with sub-items: Hälytysseleste, Onnettomuusseleste, Rakennusseleste, Palontutkintaseleste, Öjyvhinkoselesteet), and Ensihoitotehtävät). The main content area on the right displays news items with dates and titles: 29.7.2019 | Metsäpalovaroitukset, 14.6.2019 | Selosteen tallennusongelmissa vaihda IE-selaimeen, and 11.6.2019 | Siirtokatkon aikana kadonneet. At the bottom of the news items, there are navigation links: « Hae edelliset | Hae seuraavat ».

Kuva 20. PRONTO:n lomakemalli onnettomuusselosteelle (PRONTO 2019).

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli saada aikaiseksi auditointimallit sopimuspalokuntien auditointiin. Auditoinnin suunnittelun lähtökohtina oli selvittää sopimuspalokuntien toimintakyky sekä hälytysvahvuudet. Palokunnan toimintakyky pitää sisällään osaamisen, mahdollisesti vaadittavat pätevyudet sekä käytettävissä olevan kaluston. Auditoinnin tuloksien tulisi olla mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävissä muun muassa palokunnan koulutustarpeen kartoittamisessa sekä palokunnan ominaisuuksien määrittämisessä ERICA-vasteeseen, kuten myös palokunnan varusteiden hankinnan ja kunnossapidon toteutuksissa, jotka kuuluvatkin usein pelastuslaitoksen vastuulle.

8.1 Saavutetut tavoitteet

Mielestäni auditointimallit onnistuivat kohtuullisen hyvin, vaikka joidenkin arviointikriteerien kuvaukset, esimerkiksi ”kohtalaista”, ”riittävää”, ”jatkuvaa”, eivät ole välttämättä kovinkaan onnistuneita. Auditointimallien arvioinnin pohjalta saa melko kattavan kuvan palokunnan osaamisesta, varusteista sekä koulutustarpeesta kunkin osaamisalueen osalta. Toki mallega voi joutua ja tuleekin kehittää tulevaisuudessa, kun niiden käyttökokemusten myötä tulee ilmi puutteita tai mahdollisesti jotkin tarkastelut osoittautuvat turhiksi.

Osaamisalueiden osalta taktiset ratkaisut jäivät auditoinnin ulkopuolelle, vaikka niiden mukana olo olisi toisaalta ollut perusteltua. Merkittävin seikka niiden pois jättämiseen oli, ettei useinkaan ole yhtä ja ainoa taktista ratkaisua mitä kussakin tehtävässä voi soveltaa, joten niiden tarkastelu auditoinnissa ei siten ole mielekäästä.

Tulevaisuus näyttää, kuinka hyvin auditointimallien kanssa loppujen lopuksi onnistuttiin, tulevatko mallit käyttöön ja käytetäänkö niitä säännöllisesti esimerkiksi vuosittain. Mallien käyttö voi jo itsessään kehittää toimintaa, kun jotain asiaa mitataan, se yleensä pyrkii parantamaan toimintaa, mikäli on käytössä oikeanlaiset ”mittarit”.

Auditoinnin jälkeen raportti tulostetaan aina auditoitavalle palokunnalle. Raportti on melko tiivis kuvaus palokunnan toimintakyvystä sekä kehitettävistä osatehtävistä. Palokunta voi tarvittaessa suunnitella raportin pohjalta tulevia harjoituksia tai koulutuksia. Raportti on hyvä lähettää myös pelastuslaitoksen ERICA-vasteita määrittelevälle taholle, joka voi tarvittaessa huomioida toimissaan sen tuloksia. Mikäli raportti suosittelee palokunnalle osaamisalueen

koulutuksia, on tieto syytä välittää myös pelastuslaitoksen koulutuksia koordinoivalle taholle, jolloin alueen koulutustarpeista on oikealla taholla ajantasainen tieto. Muilta osin auditointien tuloksia ei ole välttämätöntä tallentaa, niitä ei esimerkiksi tarvita vertailuun tulevien auditointien yhteydessä. Auditoinnit onkin tulosten valossa syytä aloittaa aina niin sanotusti ”tyhjältä pöydältä”.

8.2 Jatkokehityskohteita

Toiminnallisten auditointien edetessä, kun auditointimalleista saadaan lisää kokemuksia, on niitä tarvittaessa syytä päivittää, kuten edellisessä kappaleessa asiaa jo vähän sivuttiinkin. Mikäli joidenkin osatehtävien tarkastelu ei ”toimi” tai on turha tai jos ilmenee että jokin toiminto vaatisi tarkempaa tarkastelua, on malleihin syytä tehdä muutoksia, jotta ne vastaisivat mahdollisimman hyvin tarkoitustaan myös tulevaisuudessa. Auditointimallien kanssa onkin syytä noudattaa jatkuvan kehityksen toimintamallia.

Opinnäytetyössä tehtiin auditointimallit vain osalle pelastustoimen osaamisalueita. Yhtenä jatkokehityskohteena onkin toteuttaa auditointimalleja puuttuville osaamisalueille, esimerkiksi pelastaminen ylhäältä / alhaalta / puristuksista, veneen käsittely ja navigointi sekä vaurioiden käsittely.

Toiminnallisten auditointimallien käyttö älypuhelimella, helpottaisi auditoijan toimintaa entisestään ja olisi muutenkin huomattavasti nykyaikaisempi tapa käyttää malleja. Hyvä jatkokehityskohde olisikin älypuhelimelle tehtävä sovellus auditointimallien käyttöön.

8.3 Oma oppiminen

Työssä käytiin laaja-alaisesti läpi pelastustoiminnan tehtäväkenttää. Vaikka aihealueet olivatkin ennestään tuttuja, tuli työssä lähestytyä aiheita hieman erilaisesta näkökulmasta. Oma usean vuoden tausta sopimuspalokuntatoiminnassa auttoi osaltaan tehtävästä suoriutumisessa. Turvallisuusseikkoja tuli tehtävän edetessä pohdittua normaalia enemmän, ja siinä suhteessa saattoikin tapahtua jonkinlaista oppimista.

Auditointiin on tullut joitakin kertoja törmättyä suhteellisen pitkän työuran aikana aikaisemmassa työelämässä. Auditointeja on ohjelmointi puolella käytetty jo vuosia, muun muassa sisäisiä auditointeja laadun varmistamiseksi sekä ulkoisia auditointeja standardien verifiointiin. Minulle on muutamia auditointeja työuran aikana sattunut kohdalle, mutta auditoitavan ominaisuudessa. Auditoinnin teoriaa ei aikaisemmin ole näin laajasti tullut käytyä läpi, ja auditoinnin suunnittelusta tulikin opittua jonkin verran uutta, vaikka auditoinnin perusperiaate olikin ennestään tuttu. Kaiken kaikkiaan, työ oli mielenkiintoinen ja kohtuu haastava.

LÄHTEET

112.fi. 2019. ”ERICA-hätäkeskustietojärjestelmä”. www-dokumentti. https://www.112.fi/medialle/usein_kysyttya/tekniikka. Häätäkeskuslaitos. 4.11.2019.

Ala-Kokko, V. 2008. ”Savusukellusopas”. Pelastusopiston julkaisu A-sarja: Oppimateriaalit. Pelastusopisto. Kuopio.

ERICA 2019. ”ERICA-hätäkeskustietojärjestelmä”. www-sivu. https://www.112.fi/hatakeskusuudistus/uusi_tietojarjestelma.

HAKA -rekisteri, 2019 ”HAKA - Turvallisuusosaamisen hallinnointikanta”. www-sovellus. Suomen pelastusalan keskusjärjestö, SPEK. <https://haka.spek.fi/kirjaudu.aspx>. 13.10.2019.

Huttu, I. 2018. ”Pelastusryhmän ensitoimenpiteisiin kuuluvat selvitykset sammutustehtävissä”. Pelastusopiston julkaisu A-sarja: Oppimateriaalit. Pelastusopisto. Kuopio.

ISO 19011. 2018. ”Guidelines for Auditing Management Systems”. Geneva, Switzerland, International Organization for Standardization.

Jäntti, J & Tillander, K. 2009. ”Pelastusyksikön alkuselvityksiin kohteessa kuluva aika eri vahvuuksilla”. www-dokumentti. <http://www.spek.fi/loader.aspx?id=189932d9-efe2-4b52-96a6-a98f4536aed7>. 4.10.2019.

Kaukonen, E. 2016. ”Kohteessa täydentyvät pelastusryhmät”. B-sarja: Tutkimusraportit. Pelastusopisto. Kuopio.

Ketola, J. & Kokki, E. 2019, ”Pelastustoimen taskutilasto 2014-2018”. Pelastusopiston julkaisu D-sarja: Muut 1/2019. Pelastusopisto. Kuopio.

Koivistoinen, K. Salminen, J. 2012. ”Pelastustoimen kemikaalisukellusopas”. 3. painos. A-sarja: Oppimateriaalit. Pelastusopisto. Kuopio.

Korkealla työskentely pelastustoimessa. 2005. ”*Korkealla työskentely pelastustoimessa*”. Sisäasiainministeriön pelastusosaston julkaisu A-sarja: A72 Sisäasiainministeriö. Helsinki.

Lindholm, T. 17.9.2019. ”*Perustietoa ERICA hätäkeskustietojärjestelmästä*”. Opetusmateriaali. Pelastusopisto. Kuopio.

Luukko, T. ja Hartikainen, J. 2018. ”*ERICA tulee – olemmeko valmiit?*”. Seminaariesitys. https://sspl.fi/images/ajankohtaisseminaari_2018/SSPL_10022018_ERICA_julk.pdf. Pelastuslaitosten kumppanuusverkostot. 4.10.2019.

Miettinen, P. 2007. ”*Pelastusyksikön ensitoimenpiteisiin kuuluvat selvitykset veden kuljetuksessa*”. Pelastusopiston julkaisu A-sarja: Oppimateriaalit. 3. uudistettu painos. Pelastusopisto. Kuopio.

Neuvonen, T. Honkanen, M. Lerssi, R. ja Leppioja, T. 2007. ”*P3 -käsikirja - toimintaohjeet*.” SPEK. Helsinki.

Pelastusasetus 407/2011.

Pelastuslaitokset. 2019. ”*Pelastuslaitokset*”. www-dokumentti. <http://www.pelastuslaitokset.fi/Kumppanuusverkosto-118>. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto. 24.10.2019.

Pelastuslaki 379/2011.

Pelastusopisto. 29.11.2013. ”*PINTAPELASTUKSEN KÄYTÄNNÖN KOE*”. Pelastusopisto. Kuopio.

Pelastusopisto 9.1.2019. ”*Sopimushenkilöstön Pelastusopiston koulutusjärjestelmä ja opetussuunnitelma PeODno-2019-22*”. Pelastusopisto. [Sopimushenkilöestoenkoulutusjaerjestelmae-10.1.2019.pdf](https://www.pelastusopisto.fi/peodno-2019-22)

Pelastussukellusohje 2007. ”*Pelastussukellusohje*”. Sisäasiainministeriön julkaisu 48/2007. Sisäasiainministeriö. Helsinki.

PRONTO 2019. ”*Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO*”.

Rautio, A. 2013. ”*Turvallisuuden osa-alueiden auditointien kehittäminen*”. Diplomityö. Tampereen teknillinen yliopisto. Tampere.

Räfsten, K. 2014. ”*Sisäinen auditointi kehittämisen välineenä*”. Opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Helsinki

Savolainen, K. 2011. ”*Pelastustoiminta tieliikenneonnettomuuksissa*”. A-sarja: Oppimateriaalit. Pelastusopisto. Kuopio.

SPEK 2019. ”*Organisaatio, SPEK -vaikuttaa*”. www-dokumentti. <http://www.spek.fi/Suomeksi>. SPEK. Helsinki. 2.11.2019.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö 2014. ”*Pelastustoimintaan osallistuvan vapaaehtois- ja sopimushenkilöstön opetussuunnitelma*”. www-dokumentti.

<http://www.spek.fi/loader.aspx?id=440caacd-d34d-4c65-afe2-c244dde89ec8>
SPEK. Helsinki. 2.11.2019.

SSPL 2016. ”*Tietoa Suomen pelastustoimesta*”. www-dokumentti. <https://sspl.fi/index.php/infopankki/tietoa-suomen-pelastustoimesta>. Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry. Lahti. 2.11.2019.

SSPL 2019 ”*Sopimuspalokunnan puolesta*.” www-dokumentti. <https://sspl.fi/>. Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry. Lahti. 2.11.2019.

TEPA-termipankki 2005. ”*Erikoisalojen sanastojen ja sanakirjojen kokoelma*”. www-termi-tietokanta. <http://www.tsk.fi/tepa/fi/>. Sanastokeskus TSK. Helsinki

Valtori 13.5.2019. ”*ERICA-hätäkeskustietojärjestelmä parantaa turvallisuusviranomaisten yhteistyötä*”. www-dokumentti. https://valtori.fi/artikkeli/-/asset_publisher/erica-hatakeskustietojarjestelma-parantaa-turvallisuusviranomaisten-yhteistyota. 4.11.2019.

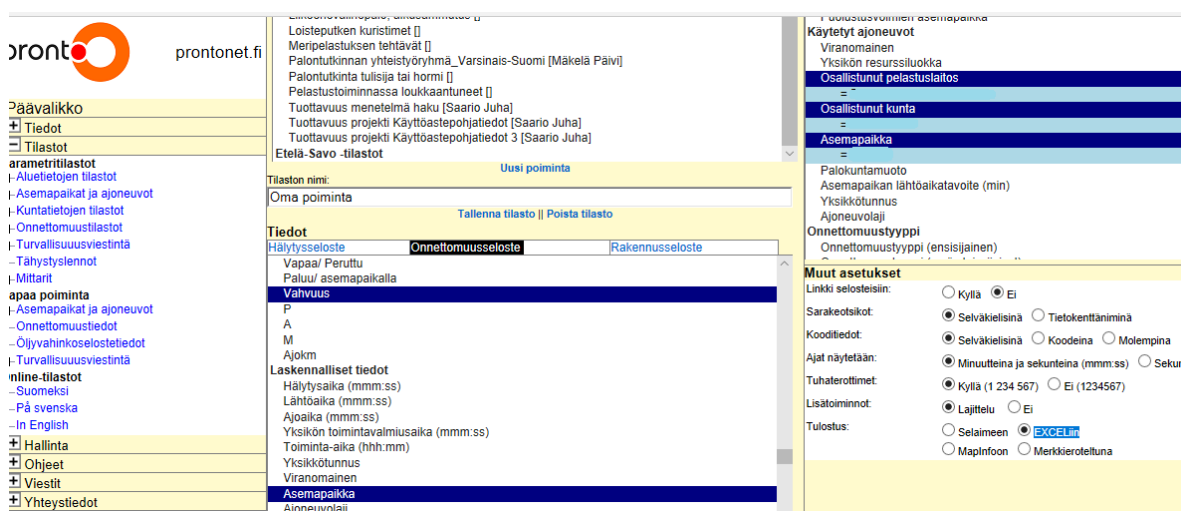
LIITTEET

Liite 1: Hälytyksien vahvuudet PRONTO:sta

Ohje sopimuspalokunnan hälytysvahvuuksien hakemiseen PRONTO -tilastosta

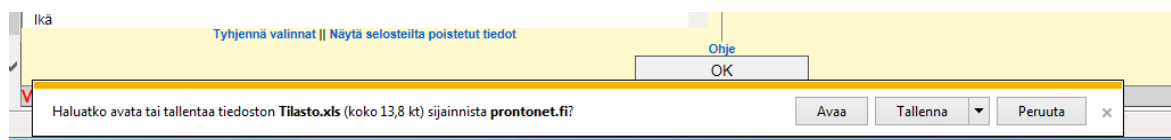
(ohje olettaa käyttäjältä PRONTO:n käytön perusosaamista ja tietenkin käyttäjällä tulee olla tunnukset PRONTO:n kirjautumiseen) (PRONTO 2019):

- Tilastot/Vapaa poiminta/ Onnettomuustiedot, (Kuva 21)
- Uusi poiminta
- Tiedot kohdasta valitaan Onnettomuusseloste välilehdeltä (maksimissaan seitsemän aihetta), (Kuva 22):
 - Vuosi,
 - Hälytysselosteen nro
 - Onnettomuustyyppi,
 - Käytetyt ajoneuvot / Vahvuus ja
 - Laskennalliset tiedot / Yksikkötunnus
 - Laskennalliset tiedot /Asemapaikka (valinnainen).
- Poiminnat kohdasta valitaan tarkasteltavat, (Kuva 22 ja Kuva 23):
 - vuosi/vuodet
 - viikonpäivä (jos on tarve määritellä vasteita ajan mukaan)
 - kellonaika (jos on tarve määritellä vasteita ajan mukaan)
 - Pelastustoimen alueet (valitse pelastustoimen alueet, minne palokunta mahdollisesti on voitu hälyttää),
 - Osallistunut pelastuslaitos,
 - Asemapaikka ja
 - Yksikötunnukset, siten että esim. aseman vene, mönkijä ja moottorikelkka jää pois listauksesta, koska kyseisten ajoneuvojen resurssit yleensä sisältyvät jonkin toisen yksikön resursseihin, kuten miehistöauton
- lopuksi valitaan Muut asetukset kohdasta
 - Tulostus Exceliin, (Kuva 23)

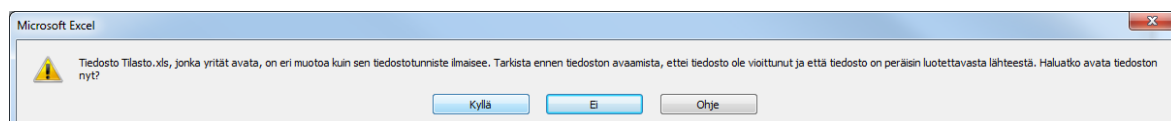
Kuva 23. PRONTO valintoja 2 (PRONTO 2019).

PRONTO haluaa vielä vahvistuksen tiedoston Tilasto.xls avaamiseen, mihin vastataan ”Avaa” -painikkeella, Kuva 24.

Kuva 24. PRONTO:n tilaston avaus Excelissä (PRONTO 2019).

Myös Excel haluaa vahvistuksen Tilasto.xls nimisen tiedoston avaamiseen, mihin vastataan ”Kyllä” -painikkeella, Kuva 25.

Kuva 25. Tiedoston avauksen hyväksyminen Excelissä.

Exceliin avautuu nyt hakujen mukainen taulukko, mikä kopioidaan kokonaan tarkastelua varten luotuun Excel -pohjaan. Taulukko kopioidaan kokonaan, esimerkiksi seuraavilla näppäin yhdistelmillä <ctrl+a> valitsee ”maalaa” koko taulukon, minkä jälkeen kopioidaan tehty valinta <ctrl+c>. Mikäli haluat kopioida myös PRONTO:n hakuehdot mukaan, tulee ennen valinnan ”maalaamista” kursori asettaa taulukon loppuun, taulukon ja poiminta ehtojen väliin, Kuva 26 tapauksessa soluun A159.

157	2016	1600611256	Liikenneonnettomuus
158	2016	1600100179	Liikenneonnettomuus
159			
160	Poiminta		
161	Vuosi = 2018, 2017, 2016		

Kuva 26. Kopioitavien tietojen valinta.

Seuraavaksi avataan Excel -pohja Pohja_Sopimuspalokunnan_hälytysvahvuuden_tarkasteluun.xls, Kuva 27. Excel pohjaan liitetään juuri PRONTO:n tulosteesta kopioitu taulukko, solusta A1 alkaen, näppäin yhdistelmällä <ctrl+v>. Huomioi että kopioitavia sarakkeita saa olla enintään seitsemän kappaletta, mikäli tietoja kopioituu sarakkeeseen H, ei Excelin pohja enää toimi.

Korjattu	Kpl	Hälytysten määrä
Palokunnan vahvuus	0	Keskiarvo
		Mediaani
	0	Vahvuus 0 (ei lähtipätä)
	0	Vahvuus 1+0
	0	Vahvuus 1+1
	0	Vahvuus 1+2
	0	Vahvuus 1+3
	0	Vahvuus 1+4
	0	Vahvuus 1+5
	0	Vahvuus > 1+5

Kuva 27. Hälytysvahvuuden analysointi Excel pohja (Pohja_Sopimuspalokunnan_hälytysvahvuuden_tarkasteluun.xls).

Tämän jälkeen pohja laskee korjatun hälytysvahvuuden sarakkeeseen H. Korjatussa hälytysvahvuudessa, on laskettu asemapaikan samalla tehtävällä olevien yksiköiden (esimerkiksi sammutusauto, säiliöauto ja miehistöauto) vahvuudet yhteen, jolloin saadaan tehtäväkohtaisesti asemapaikan kokonaisvahvuus selville. Asemapaikan veneen vahvuus yleensä sisältyy jonkin toisen yksikön vahvuuteen, esimerkiksi miehistöauton, joten se jätetään jo PRONTO-hakua tehtäessä pois. Taulukon sarakkeissa I ja J, näkyy korjatusta hälytysvahvuudesta lasketut arvot, mm. vasteen keskiarvo ja mediaani. Lopuksi luotu taulukko on syytä tallentaa uudella nimellä, esimerkiksi palokunnan nimi + tarkasteltavat vuodet.

Liite 2: Auditointi malli / sammutustehtävät

Auditointi malli / sammutustehtävät

Sopimuspalokuntien auditointi**Sammutustehtävät**

Sopimuspalokunta: _____

1. Hälytysosastossa: _____ henkilöä
 savusukeltajia: _____ henkilöä
 Savusukellus harjoitukset: _____ kpl (kylmä)/vuosi _____ kpl (kuuma)/vuosi

2. **Käytettävissä olevat varusteet:** Paloasu Puukko Valaisin
 (Varusteet tarkastettuja) Painelmalaitte Savuradio Letkunkannatin
 Laskeutumisvaljaat Köysisäkki Lämpökamera
 Lisälähetku Pelastamishuppu

Varusteet: Täydellinen savusukellus varustus.

3. **Palokunnan toiminnallinen auditointi:**

Tiedustelu	☒ Ei tehty	☐ Kohtalaista	☐ Riittävä	☐ Jatkuvaa	0	
Käsky	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei annettu	☐ Epämääräinen	☐ Yksiselitteinen ja toteuttamiskelpoinen	0	
Perusselvitys	☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehtävät epäselviä	☐ Puutteellinen	☐ Hidasta	☐ Nopeaa ja määrätietoista	0
Perusselvitys kerrokseen	☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehtävät epäselviä	☐ Puutteellinen	☐ Hidasta	☐ Nopeaa ja määrätietoista	0
Perusselvitys irtotikkaililla	☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehtävät epäselviä	☐ Puutteellinen	☐ Hidasta	☐ Nopeaa ja määrätietoista	0
Järee työjohtoselvitys	☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehtävät epäselviä	☐ Puutteellinen	☐ Hidasta	☐ Nopeaa ja määrätietoista	0
Vahtoselvitys	☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehtävät epäselviä	☐ Puutteellinen	☐ Hidasta	☐ Nopeaa ja määrätietoista	0
Vetotikkoselvitys	☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehtävät epäselviä	☐ Puutteellinen	☐ Hidasta	☐ Nopeaa ja määrätietoista	0
Perusselvitys alkusammutustiedustelulla	☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehtävät epäselviä	☐ Puutteellinen	☐ Hidasta	☐ Nopeaa ja määrätietoista	0
Moottoriniskoselvitys	☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehtävät epäselviä	☐ Puutteellinen	☐ Hidasta	☐ Nopeaa ja määrätietoista	0
Viestintä	☒ Ei toiminut	☐ Satunnaista	☐ Säännöllistä (Käytettiin myös takaisinkukua)		0	
Lisäselvitys	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Tehtiin		0	
Työturvallisuus	☒ Ei huomioitu	☐ Huomioitu satunnaisesti	☐ Huomioitu	☐ Varmistettu	0	
Kaluston huolto	☒ Ei huollettu	☐ Osa välineistä huollettu	☐ Kalusto huollettu hyvin		0	

Auditoinja: Pelastustoiminnan peruskurssin kouluttaja

Keskiarvo: 0,0

Sopimuspalokuntien auditointi Sammutustehtävät

Vinkkejä auditoijalle, kuinka arvioida eri osa tehtävien suoritusta.

Tiedustelu:

- tiedustelu **kohtalaista**, kun esimies selvittää mm. palavan kohteen sijainnin, mahdollisten pelastettavien määrän ja tarvittavan suojaustason.
- tiedustelu **riittävä**, kun esimies selvittää edellisten lisäksi hyökkäysreitit / suunnan kohteeseen (mm. huomioi palo-osastot ja ulkotilassa tuulen suunnan)
- tiedustelu **jatkuvaa**, kun esimies on tiedustellut riittävästi ja tekee tiedustelua aktiivisesti sammutustehtävän ajan, tiedottaa oleellisista muutoksista ja tarvittaessa keskeyttää työskentelyn vaaratilanteen uhatessa.

Käsky:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei annettu**, kun kysyessä ns. "itseohjautuva ryhmä".
 - **Epämääräinen**, kun käskyssä annetaan tehtävä ryhmälle, mutta ei yksilöille vaikka olisi tarvetta. Käskyssä luetellaan kaikki asiat yhdellä kertaa jaksottamatta. Eikä esim. ilmoiteta ketkä toimii suojaparina.
 - **Yksiselitteinen ja toteuttamiskelpoinen**, kun käskyssä annetaan tehtävä koko ryhmälle ja tarvittaessa lisätehtävät yksilöitynä. Käskyt on lyhyitä ja selkeitä, hyvin jaksotettuja ja toteuttamiskelpoisia. Kaikille annetaan oleelliset asiat tiedoksi, esimerkiksi ketkä toimii suojaparissa, hyökkäysreitti ja mahdolliset palo-osaston rajat mikäli ne vaatii erityis huomiota. Vaaditaan oleellisten seikkojen takaisinlukua, käskyn perillemenon varmistamiseksi.

Perusselvitys:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Tehtävät epäselviä**, kun henkilöstöllä ei ollut selvää kuvaa omista tehtävistä ja selvitystä ei tehty tilanteen vaatimusten mukaan (esim. varmennettu pääjohto savusukellus tilanteessa).
 - **Puutteellinen**, kun tehtävät on henkilöstöllä tiedossa mutta selvityksessä on puutteita (esim. ensimmäisen sammutusparin työjohto ei ole liitetty vuorojakoliittimen oikeanpuoleisessa haarassa).
 - **Hidasta**, kun kaikilla on omat tehtävät ja rooli selkeästi tiedossa ja selvitys on tehty tilanteen vaatimusten mukaan, mutta tavoiteaika (Testi -välilehdellä) ylittyy.
 - **Nopeaa ja määrätietoista**, kun edellisen lisäksi selvitys suoritetaan tavoiteajassa

Perusselvitys kerrokseen:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Tehtävät epäselviä**, kun henkilöstöllä ei ollut selvää kuvaa omista tehtävistä ja selvitystä ei tehty tilanteen vaatimusten mukaan (esim. varmennettu pääjohto savusukellus tilanteessa).
 - **Puutteellinen**, kun tehtävät on henkilöstöllä tiedossa mutta selvityksessä on puutteita, esim. letkunkannattimet puuttuu tai niitä on liian vähän.
 - **Hidasta**, kun kaikilla on omat tehtävät ja rooli selkeästi tiedossa ja selvitys on tehty tilanteen vaatimusten mukaan, mutta tavoiteaika (Testi -välilehdellä) ylittyy.
 - **Nopeaa ja määrätietoista**, kun edellisen lisäksi selvitys suoritetaan tavoiteajassa

Lähteet: (Pelastussukellusohje, 2007), (Savusukellusopas, 2008),
(Pelastusryhmän ensitoimenpiteisiin kuuluvat selvitykset sammutustehtävissä, 2018)

Sopimuspalokuntien auditointi Sammutustehtävät

Perusselvitys irtotikkailla:

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.

- **Tehtävät epäselviä**, kun henkilöstöllä ei ollut selvää kuvaa omista tehtävistä ja selvitystä ei tehty tilanteen vaatimusten mukaan (esim. varmennettu pääjohto savusukellus tilanteessa ja työjohto kytketään vuorojakoliittimeen ennen kiipeämistä).
- **Puutteellinen**, kun tehtävät on henkilöstöllä tiedossa mutta selvityksessä on puutteita esim. letkunkannattimet puuttuu tai niitä on liian vähän.
- **Hidasta**, kun kaikilla on omat tehtävät ja rooli selkeästi tiedossa ja selvitys on tehty tilanteen vaatimusten mukaan, mutta tavoiteaika (Testi -välilehdellä) ylittyy.
- **Nopeaa ja määrätietoista**, kun edellisen lisäksi selvitys suoritetaan tavoiteajassa (Testi -välilehti).

Järeä työjohtoselvitys:

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.

- **Tehtävät epäselviä**, kun henkilöstöllä ei ollut selvää kuvaa omista tehtävistä ja selvitystä ei tehty tilanteen vaatimusten mukaan.
- **Puutteellinen**, kun tehtävät on henkilöstöllä tiedossa mutta selvityksessä on puutteita.
- **Hidasta**, kun kaikilla on omat tehtävät ja rooli selkeästi tiedossa ja selvitys on tehty tilanteen vaatimusten mukaan, mutta tavoiteaika (Testi -välilehdellä) ylittyy.
- **Nopeaa ja määrätietoista**, kun edellisen lisäksi selvitys suoritetaan tavoiteajassa (Testi -välilehti).

Vaahtoselvitys:

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.

- **Tehtävät epäselviä**, kun henkilöstöllä ei ollut selvää kuvaa omista tehtävistä ja selvitystä ei tehty tilanteen vaatimusten mukaan.
- **Puutteellinen**, kun tehtävät on henkilöstöllä tiedossa mutta selvityksessä on puutteita.
- **Hidasta**, kun kaikilla on omat tehtävät ja rooli selkeästi tiedossa ja selvitys on tehty tilanteen vaatimusten mukaan, mutta tavoiteaika (Testi -välilehdellä) ylittyy.
- **Nopeaa ja määrätietoista**, kun edellisen lisäksi selvitys suoritetaan tavoiteajassa (Testi -välilehti).

Vetotikasseelvitys:

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.

- **Tehtävät epäselviä**, kun henkilöstöllä ei ollut selvää kuvaa omista tehtävistä ja selvitystä ei tehty tilanteen vaatimusten mukaan, kuten tikkaat ei ole vakaat ja niitä ei ole turvallista käyttää.
- **Puutteellinen**, kun tehtävät on henkilöstöllä tiedossa, mutta selvityksessä on puutteita esim. etäisyys seinästä / tikkaiden asento ja tuenta heikkoa kiipeämisen aikana.
- **Hidasta**, kun kaikilla on omat tehtävät selkeästi tiedossa ja selvitys on tehty tilanteen vaatimusten mukaan ja tikkaita tuetaan hyvin kiipeämisen aikana, mutta tavoiteaika (Testi -välilehdellä) ylittyy.
- **Nopeaa ja määrätietoista**, kun edellisen lisäksi selvitys suoritetaan tavoiteajassa (Testi -välilehti).

Sopimuspalokuntien auditointi Sammutustehtävät

Perusselvitys alkusammutustiedustelulla:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- Tehtävät epäselviä, kun henkilöstöllä ei ollut selvää kuvaa omista tehtävistä ja selvitystä ei tehty tilanteen vaatimusten mukaan (esim. vammennettu pääjohto savusukellus tilanteessa).
 - Puutteellinen, kun tehtävät on henkilöstöllä tiedossa mutta selvityksessä on puutteita.
 - Hidasta, kun kaikilla on omat tehtävät ja rooli selkeästi tiedossa ja selvitys on tehty tilanteen vaatimusten mukaan, mutta tavoiteaika (Testi -välilehdellä) ylittyy.
 - Nopeaa ja määrätietoista, kun edellisen lisäksi selvitys suoritetaan tavoiteajassa (Testi -välilehti).

Moottoriruiskuselvytys:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- Tehtävät epäselviä, kun henkilöstöllä ei ollut selvää kuvaa omista tehtävistä ja selvitystä ei tehty tilanteen vaatimusten mukaan.
 - Puutteellinen, kun tehtävät on henkilöstöllä tiedossa mutta selvityksessä on puutteita.
 - Hidasta, kun kaikilla on omat tehtävät ja rooli selkeästi tiedossa ja selvitys on tehty tilanteen vaatimusten mukaan, mutta tavoiteaika (Testi -välilehdellä) ylittyy.
 - Nopeaa ja määrätietoista, kun edellisen lisäksi selvitys suoritetaan tavoiteajassa (Testi -välilehti).

Viestintä:

- satunnaista, radioiden käytössä puutteita ja kielenkäyttö ei ole asiallista
- viestintä säännöllistä, mm. kielenkäyttö asiallista, viestintä ytimekästä ja takaisin lukua käytetään joustavasti.

Lisävesi selvitys:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta, mikäli selvitystä ei määrätty tai se tehtiin moottoriruiskuselvityksenä.
- Ei tehty, vaika se oli määrätty ja sille oli selkeä tarve.
 - Tehtiin, saatujen ohjeiden mukaan.

Työturvallisuus:

- työturvallisuus on satunnaisesti huomioitu, kun vain osa tekijöistä sen huomioi tai sitä ei huomioida jatkuvasti.
- työturvallisuus on huomioitu, kun kaikki tekijät ottavat sen huomioon.
- työturvallisuus on varmistettu, kun kaikki tekijät ottavat kaikessa toiminnassa ensisijassa työturvallisuuden huomioon.

Sopimuspalokuntien auditointi

Sammutustehtävät

Kaluston huolto:

- Osa välineistä huollettu, kun kaikkea käytettyä kalustoa ei huolleta tehtävän jälkeen tai yksikköä ei täydennetty.
- Kalusto hyvin huollettu, kun käytetty kalusto on huollettu ja yksikön puutteet täydennetty.

Testi -välilehti

Testi -välilehdellä arvioidaan selvityksien tulosta (Ok/Nok), taulukko verataa selvitysaikaa laskettuun tavoiteaikaan. Mikäli selvitysaika on 1,5 kertainen tavoiteaikaan nähden, tulostuu lisätietoihin "No hieman se vaatisi harjoittelua".

Testi

1. valitaan tehtyt selvitys valikosta, esim. "Perusselvitys / kerrokseen"
2. asetetaan valikosta vahvuus, esim. 1+3. (vahvuuksilla on merkitystä tavoiteaikaa laskettaessa, käytössä vain 1+3 ja 1+5 vahvuuksien tavoiteajat)
3. asetetaan nuoli -painikkeilla kerros, mikäli selvitys tehdään kerrokseen, esim. 3. Nyt taulukko laskee tavoiteajan tehtävälle selvitykselle.

Lopuksi asetetaan mitattu aika suoritusaika -sarakeeseen.

Moottoriruiskuselvytyksen tavoiteaika sisältää 1 kehikön (40 m) pääjohdon selvityksen.

Selvitysten toteuttamisen periaate ja ajan mittaaminen:

- selvityksen alkutilanne on, että miehistö istuu ajoneuvossa, esimies tekee tiedustelun ja antaa käskyn esim. Virvelä tai VHF:llä.
- ajanotto käynnistyy, kun ajoneuvon ensimmäinen ovi aukeaa.
- ajanotto pysäytetään, kun selvitys on tehty ja tarvittaessa työvara on selvitetty kohteeseen (työvarana voidaan hyödyntää "patonkia" (Huttu, I. 2018, s.38)). Työjohtoa ei paineistetta, mikäli on riski vesivahingolle.

Valitaan tehty selvitys, asetetaan vahvuus ja tarvittaessa kerros mihin selvitys tehdään (perusselvitys kerrokseen).

Testi

Tavoiteaika määritetään automaattisesti.

Selvitys	Vahvuus	Kerros (1-5 krs.)	h:min:sek Tavoite- aika	Suoritus- aika	Tulos	Lisätiedot (kun >1,5*tavoite)
					Ok / Nok	
Perusselvitys	1+3	1	0:02:30	0:2:08	Ok	
Perusselvitys	1+3	1	0:02:30	0:4:08	Nok	No hieman se vaatisi harjoittelua.
Perusselvitys /ulkokautta kerrokseen	1+3	2	0:03:00	0:4:08	Nok	
Perusselvitys /ulkokautta kerrokseen	1+5	4	0:02:40	0:4:08	Nok	No hieman se vaatisi harjoittelua.
Perusselvitys	1+3	1	0:02:30	0:03:08	Nok	
Perusselvitys / kerrokseen	1+3	4	0:04:09	0:4:08	Ok	
Vaahtoselvitys	1+3	1	0:01:45	0:01:35	Ok	
Vaahtoselvitys	1+5	1	0:01:15	0:2:08	Nok	No hieman se vaatisi harjoittelua.
Moottoriuiskuselvitys	1+3	1	0:12:00	0:10:08	Ok	
Moottoriuiskuselvitys	1+1	2	0:12:00	0:14:08	Nok	
Vetotikasselvitys	1+3	1	0:02:00	0:2:08	Nok	
Vetotikasselvitys	1+3	1	0:02:00	0:1:48	Ok	
	1+5	1	0:00:00	0:0:0	Ok	
	1+5	1	0:00:00	0:0:0	Ok	
	1+3	1	0:00:00	0:0:0	Ok	
	1+3	1	0:00:00	0:0:0	Ok	
	1+5	1	0:00:00	0:0:0	Ok	
	1+5	1	0:00:00	0:0:0	Ok	

Auditoija: _____

Valitaan tehty selvitys, asetetaan vahvuus ja tarvittaessa kerros mihin selvitys tehdään (perusselvitys kerrokseen).
Tavoiteaika määritetään automaattisesti.

Testi

Selvitykset	Tavoiteaika	
	1+3	1+5
Perusselvitys	0:02:30	0:01:30
Perusselvitys / kerrokseen	0:04:39	0:04:49 5 krs.
Perusselvitys /ulkokautta kerrokseen	0:04:00	0:03:00 5 krs.
Perusselvitys / irtotikkailla (1 krs. katto)	0:02:30	0:02:00
Järeä työjohtoselvitys	0:01:30	0:01:00
Vahtoselvitys	0:01:45	0:01:15
Perusselvitys alkusammutustiedustelulla	0:04:50	0:04:49 5. krs
Moottoriruiskuseelvitys	0:12:00	0:12:00 Selvitysaika sisältää 1 kehikko / 40m pääjohtoa
Vetotikasseelvitys	0:02:00	0:02:00
	0:00:00	0:00:00

Vahvuudet

1+1
1+2
1+3
1+4
1+5

Sopimuspalokuntien auditointi**Sammutustehtävät**

Raportti

Toiminnallinen Auditointi

Auditointi pvm.:

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 0 henkilöä.Henkilöstöstä savusukeltajia on 0 henkilöä.Savusukellus harjoituksia järjestetään 0 kylmää harjoitusta/v ja 0 kumaa harjoitusta/v, mikä on **liian vähän**.Palokunnalla on Täydellinen savusukellus varustus.Palokunta sai toiminnallisen auditoinnin osalta kokonaispistemääräksi 0,0 pistettä mikä on **erittäin heikko tulos**.

Harjoituksissa tulisi painottaa yksittäisiä tehtäviä joissa jäätin alle 2 pisteen, ja varsinkin alle 1,5 pisteen jääneet tehtävät tulisi opetella.

Hallitaan hyvin (pisteet >2):**Syitä harjoitella enemmän (pisteet > 1,5) :****Vaatii opettelua:**

Tiedustelu:

Käsky:

Perusselvitys:

Perusselvitys kerrokseen:

Perusselvitys irtotikkailla:

Järeä työjohtoselvitys:

Vaahtoselvitys:

Vetotikasselvitys:

Perusselvitys alkusammutustiedustelulla:

Moottoriruiskuselvitys:

Viestintä:

Lisävesi selvitys:

Työturvallisuus:

Kaluston huolto:

Auditointia:

Sopimuspalokuntien auditointi

Savusukellus

Sopimuspalokunta: _____

1. Hälytysosastossa: _____ 0 henkilöä
 savusukeltajia: _____ 0 henkilöä
 Savusukellus harjoitukset: _____ 0 kpl (kylmä)/vuosi _____ 0 kpl (kuuma)/vuosi

2. Käytettävissä olevat varusteet: Paloasu Puukko Valaisin
 (Varusteet tarkastettuja) Paineilmalaite Savuradio Letkunkannatin
 Laskeutumisvaljaat Köysisäkki Lämpökamera
 Lisäilmaletku Pelastamishuppu

Varusteet: Täydellinen savusukellus varustus.

3. Palokunnan toiminnallinen auditointi:

Tiedustelu ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty ☐ Kohtalaista ☐ Riittävä ☐ Jatkuvaa	0
Savusukellusvalvonta ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty ☐ Kohtalaista ☐ Jatkuvaa	0
Varusteet ja pukemisen ☐ Ei tarkasteltu	☒ Puutteelliset ☐ Pieniä puutteita ☐ Huolellisesti puettu ☐ Tarkastettu parilla	0
Toiminta ovella ☐ Ei tarkasteltu	☒ Varomatonta ☐ Kohtalaista ☐ Riittävää ☐ Varmaa	0
Suojajari ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei järjestetty ☐ Vaillinaisen varustus ☐ Savusukellus valmius	0
Etsintä ☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehotonta ☐ Järjestelmällistä ☐ Ja nopeaa	0
Huolto ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei järjestetty ☐ Kohtalaisesti ☐ Riittävä ☐ Avustajalla	0
Sammutustekniikka ☐ Ei tarkasteltu	☒ Puutteellinen ☐ Kohtalainen ☐ Tehokas	0
Savutuuletus suihkuputkella ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty ☐ Toiminta kohtalaista ☐ Toiminta varmaa	0
Hätäpoistumisvälineet ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei käytetty ☐ Käytettävissä	0
Savutuuletus ulkoa ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei järjestetty ☐ Savutuuletusvalmius	0
Viestintä ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei toiminut ☐ Satunnaista ☐ Säännöllistä ☐ Aktiivista	0
Suojajarin toiminta ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei avustanut ☐ Edesauttoi savusukellusta	0
Työturvallisuus ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei huomioitu ☐ Huomioitu satunnaisesti ☐ Huomioitu ☐ Varmistettu	0
Kaluston huolto ☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei huollettu ☐ Osa välineistä huollettu ☐ Kalusto hyvin huollettu	0

Auditoinnista: Savusukelluskouluttaja

Keskiarvo: 0,0

Sopimuspalokuntien auditointi Savusukellus

Vinkkejä auditoijalle, kuinka arvioida eri osa tehtävien suoritusta.

Tiedustelu:

- tiedustelu **kohtalaista**, kun esimies selvittää mm. palavan kohteen sijainnin, mahdollisten pelastettavien määrän ja rakennuksen tiedot (rakenne ja kerrosten lukumäärän).
- tiedustelu **riittävä**, kun esimies selvittää edellisten lisäksi hyökkäysreitit kohteeseen, palon laajuuden ja savunpoiston mahdollisuuden. Määrää suojarparin ja toimii tarvittaessa siinä itse, sekä varmistaa savusukellusvalvonnan.
- tiedustelu **jatkuvaa**, kun esimies on tiedustellut riittävästi ja tekee tiedustelua aktiivisesti savusukelluksen ajan ja tarvittaessa keskeyttää työskentelyn vaaratilanteen uhatessa. Jos mahdollista, esimies on savusukellusparin mukana.

Savusukellusvalvonta:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- savusukellusvalvonta on **kohtalaista**, kun sukelluksen alussa tarkastetaan viestiyhteydet, otetaan ylös pullopaineet ja lähtöajat, sekä ilmoitetaan savusukeltajille kun sukellus on kestänyt 15 min. / 10 min. (savusukellusoppaan mukaan).
 - savusukellusvalvonta on **jatkuvaa**, kun edellisten lisäksi pidetään yllä valvontapäytäkirjaa, seurataan viestiliikennettä sekä valvotaan aktiivisesti sukellusaikoja.

Varusteet ja pukeminen:

- savusukellus varusteet on **puutteelliset**, kun jokin perusvaruste puuttuu esim. puukko, valaisin tai letkunkannatin.
- savusukellusvarustuksessa on **pieniä puutteita**, kun perusvarusteet löytyy mutta ne on huolimattomasti puettu, esim. näkyy paljasta ihoa.
- savusukellusvarustus on **huolellisesti puettu**, kun esim. kaulukset ja on hyvin suljettu eikä mistään näy paljasta ihoa.
- **tarkastettu parilta**, kun edellisen lisäksi savusukellusparit tarkastavat toisiltaan, että varusteet on huolellisesti puettu.

Toiminta ovella:

- **Varomatonta**, kun ei tarkisteta oven lämpötilaa, avataan ovi varomattomasti ja rynnätään suoraan sisälle tarkastamatta näkymää sisällä.
- **Kohtalaista**, kun tarkastetaan oven lämpötila ennen sen avaamista, mutta se avataan varomattomasti.
- **Riittävä**, kun tarkastetaan oven lämpötila ja se avataan varovasti, lisäksi tarkastetaan oven raosta tilanne sisällä, ennen sinne menoa ja havainnoidaan mm. mahdollisten uhrien ja alkupalon sijainnit.
- **Varmaa**, kun edellisen lisäksi osataan tulkita palamisen vaiheita ja savukaasuja, sekä tarvittaessa jäädytetään savukaasuja ja kuumia pintoja oven raosta, ennen sisälle menoa.

Sopimuspalokuntien auditointi

Savusukellus

Suojapari

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.

- **vaillinaisen varustus**, kun suojapari järjestettiin mutta suojaparin varustus oli puutteellinen esim. puuttui työjohto tai suojaparilla ei ollut savusukellusvalmiutta.
- **savusukellus valmius**, kun suojaparilla oli riittävä varustus ja suojapari oli savusukellusvalmiudessa. Suojapari tarvittaessa avustaa sukeltavaa paria savurajalta esim. ohjailemalla työjohtoa.

Etsintä:

- **Tehotonta** kun etsintää ei tehdä järjestelmällisesti ja aktiivisesti.
- **Järjestelmällistä**, kun tilat käydään läpi järjestyksessä esim. joko oikeankäden tai vasemmankäden -tekniikalla ja ilmoitetaan mahdollisista löydöksistä (alkupalo / uhri), sekä varmistetaan ettei palo jää selän taakse.
- **Ja nopeaa**, kun edellisen lisäksi eteneminen on ripeää.

Huolto:

- **ei järjestetty**, vaikka sille oli selkeä tarve.
- järjestettiin **kohtalaisesti**, kun huoltopisteeseen varattiin alusta ja varapulloja.
- huolto oli **riittävä**, kun huoltopisteeseen varattiin edellisen lisäksi juomista sekä puhdistusliinoja.
- **Avustajalla**, kun edellisen lisäksi huoltopisteessä oli avustaja huoltamassa laitteita (mm. vaihtamassa pulloja).

Sammutustekniikka:

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.

- **Puutteellinen**, kun käytetään vain suoraa sammutusta, palonalkujen sammuttamiseen.
- **Kohtalainen**, kun edellisen lisäksi jäähdytetään savupatjaa ja kuumia pintoja (epäsuora sammutus).
- **Tehokas**, kun edellisten lisäksi hyödynnetään savutuuletusta ja sammutusraivausta.

Savutuuletus suihkuputkella:

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta, mikäli sitä ei voida hyvin toteuttaa esim. ei ole paikkaa missä voi käyttää savua ja vettä turvallisesti.

- **Ei tehty**, vaikka tarvetta olisi ollut esim. näkyvyyden parantamiseksi tilassa.
- **Toiminta kohtalaista**, savutuuletus suoritettiin suihkuputkella, mutta savupari ei valvonut tuuletettavaa tilaa aktiivisesti.
- **Toiminta varmaa**, savutuuletus suihkuputkella onnistui hyvin ja savupari valvoi aktiivisesti tuuletettavaa tilaa ja tiedotti mahdollisesta syttymästä tuuletettavaa savuparia. Savutuuletuksen aloittamisesta ilmoitettiin.

Hätäpoistumisvälineet:

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta jos hätäpoistumisvälineille ei ole tarvetta.

- **Ei käytetty**, kun hätäpoistumisvälineitä ei otettu mukaan vaikka niille oli tarvetta.
- **Käytettävissä**, kun laskeutumisvaljaat on puettu päälle ja köysipussi on mukana kummallakin savusukellusparilla.

Sopimuspalokuntien auditointi Savusukellus

Savutuuletus ulkoa:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei tehty**, vaikka tarvetta olisi ollut esim. viereisten tilojen ylipaineistaminen.
 - **Savutuuletusvalmius**, järjestettiin koneellinen savutuuletus valmiiksi.

Viestintä:

- **satunnaista**, radioiden käytössä puutteita ja kielenkäyttö ei ole asiallista
- viestintä **säännöllistä**, mm. kielenkäyttö asiallista, viestintä ytimekästä ja takaisin lukua käytettiin joustavasti.
- **Aktiivista**, kun edellisen lisäksi savusukelluspari kommunikoi aktiivisesti keskenään. Viestiyhteyden katketessa, suojapari käy tarvittaessa tarkastamassa savuparin tilanteen.

Suojaparin toiminta:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta, mikäli suojaparin ei kohteen/tehtävän luonteen johdosta ole tarvetta olla savurajalla.
- **Ei avustanut**, suojapari oli savurajalla valmiina noutamaan mahdolliset altistuneet, mutta ei avustanut mitenkään sukeltavaa paria savusukelluksen aikana.
 - **Edesauttoi savusukellusta**, suojapari oli savurajalla valmiina noutamaan mahdolliset uhrin ja auttoi savusukellusparia aktiivisesti etenemisessä, syöttämällä / vetämällä savurajalla työjohtoa kohteeseen / kohteesta.

Työturvallisuus:

- työturvallisuus on **satunnaisesti huomioitu**, kun savusukellus on organisoitu ohjeistuksen mukaan (mm. savusukellusvalvonta ja suojapari). Savusukeltajat pukeutuvat huolellisesti ja varmistavat laitteidensa toiminnan (mm. ilmamäärä), sekä ilmoittautuvat ennen ja jälkeen sukelluksen. Mutta perusselvitys on tehty puutteellisesti, mm. pääjohtoa ei ole varmennettu paineellisena ja ensimmäisen savuparin työjohtoa ei ole liitetty vuorojakoliittimen oikeanpuoleiseen haaraan.
- työturvallisuus on **huomioitu**, kun edellisen lisäksi savusukelluspari kommunikoi aktiivisesti keskenään, sekä tarkkailevat omaa ja savuparin työkykyä, mm. lämpöuupumisen varalta. Lisäksi savusukeltajat tarkkailevat pullopaineita ja huomioivat poistumisilman riittävyden.
- työturvallisuus on **varmistettu**, kun edellisten lisäksi savusukeltajat huomioivat vaarat ja varmistavat aina turvallisen perääntymisreitit, sekä viestintä ulkopuolelle toimii hyvin.

Kaluston huolto:

- **Osa välineistä huollettu**, kun kaikkea käytettyä kalustoa ei huollettu tehtävän jälkeen tai yksikköä ei täydennetty.
- **Kalusto hyvin huollettu**, kun käytetty kalusto on huollettu, laitteet pesty ja pullo täytetty mikäli mahdollista, sekä yksikön puutteet täydennetty.

Sopimuspalokuntien auditointi**Savusukellus**

Raportti_2

Toiminnallinen Auditointi

Auditointi pvm.:

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 0 henkilöä.Henkilöstöstä savusukeltajia on 0 henkilöä.Savusukellus harjoituksia järjestetään 0 kylmää harjoitusta/v ja 0 kumaa harjoitusta/v, mikä on **liian vähän**.Palokunnalla on Täydellinen savusukellus varustus.Palokunta sai toiminnallisen auditoinnin osalta kokonaispistemääräksi 0,0 pistettä mikä on **erittäin heikko tulos**.

Harjoituksissa tulisi painottaa yksittäisiä tehtäviä joissa jäätin alle 2 pisteen, ja varsinkin alle 1,5 pisteen jääneet tehtävät tulisi opetella.

Hallitaan hyvin (pisteet >2):**Syytä harjoitella enemmän (pisteet > 1,5) :****Vaatii opettelua:**

Tiedustelu:

Savusukellusvalvonta:

Varusteet ja pukeminen:

Toiminta ovella:

Suojapari

Etsintä:

Huolto:

Sammutustekniikka:

Savutuuletus suihkuputkella:

Hätäpoistumisvälineet:

Savutuuletus ulkoa:

Viestintä:

Suojaparin toiminta:

Työturvallisuus:

Kaluston huolto:

Auditoija: _____

Laadittu: 22.10.2019

Liite 3: Auditointi malli / liikenneonnettomuudet

Auditointi malli / liikenneonnettomuudet

Sopimuspalokuntien auditointi
Liikenneonnettomuudet

Sopimuspalokunta: _____

1. Hälytysosastossa: _____ 0 henkilöä
Pelastusyksikön käyneitä: _____ 0 hlö. (Pelastustoiminta tieliikenneonnettomuuksissa kurssi)
Harjoitukset: _____ 2 kpl / vuosi

2. **Käytettävissä olevat varusteet:** Stabiilointiportaat Nostotyynyt
(Varusteet hyväksytyjä ja tarkastettuja) Turvatyyny-suojat Kaadonsuutaaja
 Ikkunapiikki Hydrauliset leikkurit
 Turvavyöleikkuri Hydrauliset levittimet
 Nostoliinoja Tankolevitin

Varusteet: perusvarusteet kunnossa

3. Palokunnan toiminnallinen auditointi:

Tiedustelu	☒ Ei tehty	☐ Kohtalaista	☐ Riittävä	☐ Jatkuva	0
Työturvallisuus	☒ Ei huomioitu	☐ Huomioitu satunnaisesti	☐ Huomioitu	☐ Varmennettu	0
Syttymisen estäminen	☒ Ei huomioitu	☐ huomioitu	☐ Varmistettu		0
Työkaluasema	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Tehtiin		0
Stabiilointi / Tuenta	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Kohtalaisesti	☐ Huolellisesti	0
Altistuneen huomiointi	☒ Ei huomioitu	☐ Huomioitiin kohtalaisesti	☐ Huomioitiin		0
Katon kääntö / poisto	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Hidasta	☐ Tehokasta toimintaa	0
Kyljen poisto	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Hidasta	☐ Tehokasta toimintaa	0
Keulan kääntö	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Hidasta	☐ Tehokasta toimintaa	0
Altistuneen käsittely		☒ Huolimaton	☐ Huolellista		0
Vuotojen hallinta	☒ Ei tehty	☐ Kerättiin talteen			0
Kaluston huolto		☒ Huolimaton	☐ Huollettu osittain	☐ Huollettu	0
Onnettomuuspaikan sivoaminen	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Tehtiin		0
Viestintä	☒ Ei toiminut	☐ Satunnaista	☐ Säännöllistä (käytetään myös takaisinlukua)		0

Keskiarvo: 0,0

Auditointi: Pelastustoiminta tieliikenneonnettomuuksissa kurssin kouluttaja

Sopimuspalokuntien auditointi Liikenneonnettomuudet

Vinkkejä auditoijalle, kuinka arvioida eri osa tehtävien suoritusta.

Tiedustelu:

- tiedustelu **Kohtalaista**,
kun esimies selvittää onnettomuudessa osallisena olleet ajoneuvot sekä altistuneet henkilöt.
- tiedustelu **Riittävä**,
kun esimies selvittää edellisten lisäksi onko mahdollisia vuotoja ajoneuvoissa ja onko onnettomuuteen ollut osallisena vaarallisia aineita.
- tiedustelu **Jatkuvaa**,
kun esimies on tiedustellut riittävästi ja tekee tiedustelua aktiivisesti pelastustoimien ajan ja tarvittaessa keskeyttää työskentelyn vaaratilanteen uhatessa.

Työturvallisuus:

- työturvallisuus on **Satunnaisesti huomioitu**, kun suojataan omaa toimintaa omilla ajoneuvoilla ja tarvittaessa suljetaan alue kokonaan liikenteeltä.
- työturvallisuus on **Huomioitu**, kun edellisen lisäksi kaikki käyttävät huomioliivejä ja onnettomuusalueelle ei päästetä ulkopuolisia.
- työturvallisuus on **Varmennettu**, kun kaikilla on tieto laukeamattomista turvatyynyistä ja kaikki huomioivat mm. mahdollisen liukkauden ja muut vastaavat ympäristön riskitekijät.

Syttymisen estäminen:

- **Huomioitu**,
kun otetaan paikalle käsisammutin tai tehdään tarpeen mukaan työjohto-, vaahto- tai perusselvitys.
- **Varmistettu**,
kun tehdään onnettomuudessa osallisena olleet ajoneuvot virrattomiksi, mikäli ajoneuvojen vauriot sitä vaativat, sekä huomioidaan ja tarvittaessa vaahdotetaan mahdollisesti vuotaneet polttoaineet.

Työkaluasema:

- **Ei tehty**,
kun työkalut leviteltiin satunnaisesti alueelle.
- **Tehtiin**,
kun työkaluja varten asetettiin maahan pressu tai muu vastaava suoja, minkä päälle työkalut sijoitettiin hyvään järjestykseen, ja työkalut palautettiin paikoilleen työkaluasemaan aina käytön jälkeen. Työkaluasema sijoitettiin onnettomuuspaikan välittömään läheisyyteen.

Sopimuspalokuntien auditointi Liikenneonnettomuudet

Stabilointi / Tuenta:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Kohtalaisesti**, kun ajoneuvo stabiloitiin tarvittaessa stabilointiportailla tai kaadonsuuntaajalla.
 - **Huolellisesti**, kun edellisen lisäksi ajoneuvo kiinnitettiin tarvittaessa myös liinoilla johonkin kiinteään/vakaaseen pisteeseen, ajoneuvon liikkumisen estämiseksi.

Altistuneen huomiointi:

- **Huomioitiin kohtalaisesti**, kun altistuneen tilan huomioon ottaen, tuettiin esim. kaulurilla ja rauhoiteltiin tajuissaan olevaa.
- **Huomioitiin**, kun edellisen lisäksi, altistuneen luona oli koko ajan henkilö ja altistuneen suojattiin koko irroitustoimenpiteiden ajan. Lisäksi huolehdittiin altistuneen lämpötilasta.

Katon kääntö / poisto:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei tehty**, vaikka se pelastamisen kannalta olisi ollut lähes välttämätön toimenpide.
 - **Hidasta**, kun toimenpiteeseen meni tilanteen huomioon ottaen pitkä aika, esim. yli 20 min.
 - **Tehokasta toimintaa**, kun toiminta oli määrätietoista ja tehtävän suoritus kävi ripeästi (esim. 15min.).

Kyljen poisto:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei tehty**, vaikka se pelastamisen kannalta olisi ollut lähes välttämätön toimenpide.
 - **Hidasta**, kun toimenpiteeseen meni tilanteen huomioon ottaen pitkä aika, esim. yli 15 min.
 - **Tehokasta toimintaa**, kun toiminta oli määrätietoista ja tehtävän suoritus kävi ripeästi (esim. 10-15min.).

Keulan kääntö:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei tehty**, vaikka se pelastamisen kannalta olisi ollut lähes välttämätön toimenpide.
 - **Hidasta**, kun toimenpiteeseen meni tilanteen huomioon ottaen pitkä aika, esim. yli 15 min.
 - **Tehokasta toimintaa**, kun toiminta oli määrätietoista ja tehtävän suoritus kävi ripeästi (esim. 10min.).

Sopimuspalokuntien auditointi Liikenneonnettomuudet

Altistuneen käsittely:

- **Huolimaton**,
kun irroitettaessa altistuneen siirretään varomattomasti, eikä siirtämiseen varata riittävästi henkilöstöä.
- **Huolellista**,
kun altistuneen liikutellaan erittäin varovasti ja aina tukien. Altistuneen siirtämisessä ja nostoissa on riittävästi henkilöstöä, sekä huolehditaan mm. altistuneen suojaamisesta sadetta ja kylmyyttä vastaan.

Vuotojen hallinta:

- **Ei tehty**,
kun ajoneuvon vuotoja ei tarkastettu, eikä ajoneuvosta vuotaneita nesteitä, kuten öljyjä, kerätty talteen.
- **Kerättiin talteen**,
kun tarkastettiin ajoneuvojen mahdolliset vuodot ja ne kerättiin talteen esim. imeyttämällä turpeeseen. Polttoainevuodot tarvittaessa vaahdotettiin syytymisen estämiseksi.

Kaluston huolto:

- **Huolimaton**, kaluston huollon tarvetta ei tarkastettu tehtävän jälkeen.
- **Huollettu osittain**, huollettiin osa kalustosta, mutta yksikön puutteita ei täydennetty.
- **Huollettu**, kalusto huollettiin kokonaisuudessaan ja yksikön puutteet täydennettiin.

Onnettomuuspaikan siivoaminen:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei tehty**, onnettomuusalueella ei juurikaan siivottu, vaikka sille oli selkeä tarve.
 - **Tehtiin**, onnettomuuden aiheuttamat romut siivottiin pois tieltä ja onnettomuusalueelta häiritsevää liikennettä.

Viestintä:

- **Satunnaista**, radioiden käytössä puutteita ja kielenkäyttö ei ole asiallista
- **viestintä Säännöllistä** ja mm. takaisin lukua käytettiin joustavasti

Sopimuspalokuntien auditointi**Liikenneonnettomuudet**

Raportti

Toiminnallinen Auditointi

Auditointi pvm.:

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 0 henkilöä.Henkilöstöstä pelastustoiminta tieliikenneonnettomuuksissa kurssin on suorittanut 0 henkilöä.Liikenneonnettomuus harjoituksia järjestetään 2 vuodessa, mikä on hyvä määrä.Liikenneonnettomuuksia varten perusvarusteet kunnossaPalokunta sai toiminnallisen auditoinnin osalta kokonaispistemääräksi 0,0 pistettä mikä on erittäin heikko tulos.

Harjoituksissa tulisi painottaa yksittäisiä tehtäviä joissa jäätiin alle 2 pisteen, ja varsinkin alle 1,5 pisteen jääneet tehtävät tulisi opetella.

Hallitaan hyvin (pisteet >2):**Syytä harjoitella enemmän (pisteet > 1,5) :****Vaatii opettelua:**

Tiedustelu:

Työturvallisuus:

Syttymisen estäminen:

Työkaluasema:

Stabilointi / Tuenta:

Altistuneen huomiointi:

Katon kääntö / poisto:

Kyljen poisto:

Keulan kääntö:

Altistuneen käsittely:

Vuotojen hallinta:

Kaluston huolto:

Onnettomuuspaikan siivoaminen:

Viestintä:

Auditointi:

Liite 4: Auditointi malli / pintapelastus

Auditointi malli / Pintapelastus

Sopimuspalokuntien auditointi**Pintapelastus**

Sopimuspalokunta: _____

1. Hälytysosastossa: _____ henkilöä
 Koulutettuja pintapelastajia: _____ henkilöä Pukuja: _____ kpl
 Harjoitukset: _____ kpl / vuosi

2. Käytettävissä olevat varusteet: Kuiva puku Alusesu Sukat
 (Varusteet tarkastettu) Maski + Snorkkeli Rämpylät Puukko
 Paukkulivit Turvanaru valaisin
 Liukeste Naska lit Kypäri
 Lauta Naru 300m

Avustajan varustus: Paukkulivit

Varusteet: perusvarusteissa merkittäviä puutteita

3. Palokunnan toiminnallinen auditointi:

Tiedustelu	☒ Ei tehty	☐ Kohtalaista	☐ Riittävä	☐ Tehokasta	0	
Paikannus	☒ Ei tehty	☐ Paikannus 1:llä	☐ Paikannus 2:lla	☐ Jatkuvaa	0	
Uhrin kannustaminen	☐ Ei tarkastettu	☒ Ei tehty	☐ Satunnaista	☐ Riittävä	☐ Jatkuvaa	0
Pukeminen	☒ Hidasta	☐ Nopeaa			0	
Avustajan toiminta / varusteiden tarkastus	☒ Ei tehty	☐ Tarkastettu			0	
Narumerkit	☒ Toimi heikosti	☐ Toimi kohtalaisesti	☐ Toimi hyvin		0	
Sektorin etsintä	☐ Ei tarkastettu	☒ Tehotonta	☐ Hidasta	☐ Järjestelmällistä	☐ Tehokasta	0
Suorakaide etsintä	☐ Ei tarkastettu	☒ Tehotonta	☐ Hidasta	☐ Järjestelmällistä	☐ Tehokasta	0
Uinti	☒ Tehotonta	☐ Tehokasta			0	
Uhrin kohtaaminen	☒ Epävarmaa	☐ Varomatonta	☐ Määrätietoista		0	
Uhrin käsittely	☒ Varomatonta	☐ Uhrin huomioiva			0	
Lautan käsittely	☐ Ei tarkastettu	☒ Huono	☐ Kohtalaista	☐ Hallittua	☐ Tehokasta	0
Rantaan vetäminen	☐ Ei tarkastettu	☒ Hidasta	☐ Nopeaa		0	
Työturvallisuus	☒ Ei huomioitu	☐ Huomioitu satunnaisesti	☐ Huomioitu	☐ Varmistettu	0	
Välineiden huolto	☒ Ei huollettu	☐ Huollettu			0	

Auditointi: Pintapelastuskouluttaja tai sukeltaja

Keskiarvo: 0,0

Sopimuspalokuntien auditointi Pintapelastus

Vinkejä auditoijalle, kuinka arvioida eri osa tehtävien suoritusta.

Tiedustelu:

- tiedustelu **kohtalaista**, kun esimies haastattelee ilmoittajan ja mahdolliset silminnäkijät, selvittää uhrien määrän ja sijainnin (etäisyys uhrin/uhreihin).
- tiedustelu **riittävä**, kun edellisten lisäksi esimies huomioi olosuhteet (esim. veden- ja ilman lämpötilat, tuulen, sekä mahdolliset jääolosuhteet ja valaistusolosuhteet).
- tiedustelu **tehokasta**, kun edellisten lisäksi esimies selvittää esim. maaston muodot, rantautumispaikan sekä paikalla olevat apuvälineet (veneet) ja siviilit. Lisäksi esimies tekee tiedustelua aktiivisesti koko pelastustehtävän ajan.

Paikannus:

- **paikannus 1:llä**, kun vain yksi avustaja paikantaa uhrin.
- **paikannus 2:lla**, kun vähintään kaksi avustajaa paikantaa uhrin.
- paikannus on **jatkuvaa**, kun vähintään kaksi avustajaa paikantaa uhrin sijainnin ja paikantaminen on aktiivista ja jatkuvaa.

Uhrin kannustaminen:

- kannustaminen on **satunnaista**, kun uhria kannustaa jaksamaan yksi avustaja aika ajoin.
- kannustaminen on **riittävä**, kun uhria kannustetaan useamman avustajan toimesta.
- kannustaminen on **jatkuvaa**, kun useampi avustaja kannustaa uhria aktiivisesti koko pelastustehtävän ajan, samalla kun tekevät paikannusta.

Pukeminen:

- on **hidasta**, kun pintapelastuspuvun pukemiseen menee olosuhteet huomioon ottaen turhan pitkä aika (esim. >5 min), esim. ei ole avustajaa pukemisessa.
- on **nopeaa**, kun pintapelastuspuvun pukeminen tapahtuu avustettuna ripeasti (esim. < 5 min).

Avustajan toiminta / varusteiden tarkastus:

- **ei tehty**, kun avustaja ei tarkasta pintapelastajan varusteita pintapelastajan kanssa.
- **tarkastettu**, kun avustaja käy pintapelastajan kanssa varusteet läpi ennen pelastustehtävän aloittamista.

Sopimuspalokuntien auditointi Pintapelastus

Narumerkit:

- **toimi heikosti**, kun käytetyt narumerkit ei ollut oikein hyvin hallussa, eikä ne aina mennyt perille (esim. nykäysten ja ravistelun eroa ei juuri huomaa).
- **toimi kohtalaisesti**, kun tärkeimmät narumerkit oli hallussa ja ne meni pääsääntöisesti perille (vaati välillä toistoja).
- **toimi hyvin**, kun narumerkit oli kaikilla hyvin hallussa ja merkit meni hyvin perille kumppaakin päähän.

Sektorit etsintä:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **tehotonta**, kun uinti ei etene, naru ei pysy kireällä ja avustaja ei pysy määritellyssä sektorissa.
 - **hidasta**, kun uinti on hidasta eikä avustaja pysy aina määritellyssä sektorissa, mutta naru pysyy kireällä.
 - **järjestelmällistä**, kun uinti etenee hyvin, naru pysyy kireällä ja avustaja pysyy määritellyssä sektorissa.
 - **tehokasta**, kun uinti ja etsintä on tehokasta, ja pysytään määritetyssä sektorissa.

Suorakaide etsintä:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **tehotonta**, kun uinti ei etene, naru ei pysy kireällä ja avustaja ei pysy määritellyllä etsintä alueella.
 - **hidasta**, kun uinti on hidasta, avustaja etenee rannalla eri tahdissa pintapelastajan kanssa (kulkee jäljessä).
 - **järjestelmällistä**, kun uinti etenee hyvin, naru pysyy kireällä ja avustaja pysyy määritellyllä etsintä alueella.
 - **tehokasta**, kun uinti ja etsintä on tehokasta ja pysytään määritetyllä etsintä alueella ja avustaja etenee pintapelastajan kanssa samassa tahdissa.

Uinti:

- **tehotonta**, uinti ei etene ja on hidasta.
- **tehokasta**, uinti etenee ja on nopeaa.

Uhrin kohtaaminen:

- on **epävarmaa**, kun ei oikein tiedetä miten hätäantynyttä uhria pitäisi lähestyä ja miten saadaan uhri turvallisesti haltuun.
- on **va romatonta**, kun annetaan uhrin tarttua itseä kiinni.
- on **määrätietoista**, kun lähestytään uhria takaa päin, tai käsketään uhria ojentamaan käsi mihin tartutaan ja pyöräytetään uhri selkään edeltä itseä vasten, jolloin uhri saadaan turvallisesti haltuun.

Sopimuspalokuntien auditointi Pintapelastus

Uhrin käsittely:

- **varomatonta**, käsitellään kylmettynyttä uhria varomattomasti.
- **uhrin huomioivaa**, käsitellään kylmettynyttä uhria varoen, ei vedetä käsistä, rytmihäiriön riski.

Lautan käsittely:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta
- **huonoa**, uhria ei saada lautalle.
 - **kohtalaista**, lautan kanssa liikkuminen hidasta ja uhrin saaminen lautalle vie aikaa.
 - **hallittua**, lautan kanssa liikkuminen hidasta, mutta uhrin saaminen lautalle onnistuu hyvin.
 - **tehokasta**, lautan kanssa liikkuminen tehokasta ja uhrin saaminen lautalle onnistuu hyvin.

Rantaan vetäminen:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **hidasta**, rantaan vetäminen ei ole sujuvaa.
 - **nopeaa**, rantaan vetäminen "ketjutettuna" toimii sujuvasti ja tehokkaasti.

Työturvallisuus:

- työturvallisuus **huomioidaan satunnaisesti**, kun esimerkiksi vain pintyapelaajat käyttää pelastusliivejä (paukkuliivit), mutta avustajat ei käytä pelastusliivejä.
- työturvallisuus on **huomioitu**, kun myös avustajat käyttää pelastusliivejä.
- työturvallisuus on **varmistettu**, kun edellisen lisäksi työturvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa ja huomioidaan myös muiden alueella olevien turvalisuus mm. ei lasketa ylimääräisiä työskentelyalueelle, esim. laiturille.

Välineiden huolto:

- **ei huollettu**, välineitä ei huolleta käytön jälkeen, välineissä näkyy selviä merkkejä huollon puutteesta.
- **huollettu**, välineet huolletaan säännöllisesti käytön jälkeen, pestään tarvittaessa, kuivataan talkitaan, "voidellaan" vetoketjut ja pakataan varusteet huolellisesti ja oikeassa järjestyksessä.

Sopimuspalokuntien auditointi Pintapelastus

Testi:

Testi välilehden taulukkoon tallennetaan mahdollisen pintapelastaja testin tulokset.
Testi voidaan tehdä joko uimahallissa tai vastaavissa olosuhteissa (mahd. vakaat olot).
Testissä mitataan pintapelastuspuvun pukemiseen ja n. 64 metrin uintiin kuluvaa aikaa, kokonaisaika saa olla max. 7 min.
Uinti voidaan suorittaa myös 50 merin matkana, mikä on uimahallissa sopivampi, silloin kokonaisajasta vähennetään n. 26s => kokonaisaika on 6 min 34 s
($(2\text{min}/64\text{m}) * 50\text{m} = 1,563\text{ min} = 1\text{ min } 34\text{ s}$)

Testissä:

- puetaan pintapelastuspuku avustajan kanssa,
- hypätään veteen ja uidaan n. 64 metrin matka
- nouseaan vedestä
- "astutaan" veteen ja näytetään "ok" -merkki mihin ajan otto pysäytetään.

Lopuksi tehdään taitto vedessä ja haetaan nukke n. 2-4 metrin syvyydestä ja kuljetaan nukkea n. 25 m matka.

Pintapelaajan testi, suoritetaan esim. altaassa tai muussa vastaavassa ympäristössä

Pintapelaaja	Aika (h:min:s)			Taitto Ok/Nok	Kehityskohteet			pukeminen n. 5 min ja uinti n. 2 min / 64 m, Yht. Max. 7 min, (Uinti 1 min 34 s / 50 m) Lisätiedot
	Pukeminen	Uinti	Yhteensä		Pukeminen (>5 min)	Uinti (>2min)	Taitto	
1	0:4:0	0:2:01	06:01	Ok		X		aitto ja nuken nouto n. 2-4 m:stä
2	0:6:0	0:2:30	08:30	Nok	X	X	X	
3	0:5:01	0:1:45	06:46	Ok	X			
4	0:0:0	0:0:0					-	
5	0:0:0	0:0:0					-	
6	0:0:0	0:0:0					-	
7	0:0:0	0:0:0					-	
8	0:0:0	0:0:0					-	
9	0:0:0	0:0:0					-	
10	0:0:0	0:0:0					-	
11	0:0:0	0:0:0					-	
12	0:0:0	0:0:0					-	
13	0:0:0	0:0:0					-	
14	0:0:0	0:0:0					-	
15	0:0:0	0:0:0					-	
16	0:0:0	0:0:0					-	
17	0:0:0	0:0:0					-	
18	0:0:0	0:0:0					-	
19	0:0:0	0:0:0					-	
20	0:0:0	0:0:0					-	
21	0:0:0	0:0:0					-	
22	0:0:0	0:0:0					-	
23	0:0:0	0:0:0					-	
24	0:0:0	0:0:0					-	
25	0:0:0	0:0:0					-	
Keskiarvo			07:06					Auditoija:

Sopimuspalokuntien auditointi**Pintapelastus****Raportti****Toiminnallinen Auditointi**

Auditointi pvm.:

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 14 henkilöä.Henkilöstöstä pintapelastuskurssin on suorittanut 3 henkilöä.Pintapelastus harjoituksia järjestetään 2 kertaa vuodessa, mikä on riittävä määrä.Pintapelastuspukuja on käytettävissä 2 kpl:ta, mikä on riittävästiPalokunnalla on perusvarusteissa merkittäviä puutteitaPalokunta sai toiminnallisen auditoinnin osalta kokonaispistemääräksi 0,0 pistettä mikä on erittäin heikko tulos.

Harjoituksissa tulisi painottaa yksittäisiä tehtäviä joissa jäitiin alle 2 pisteen, ja varsinkin alle 1,5 pisteen jääneet tehtävät tulisi opetella.

Hallitaan hyvin (pisteet >2):**Syytä harjoitella enemmän (pisteet > 1,5) :****Vaatii opettelua:**

Tiedustelu:

Paikannus:

Uhrin kannustaminen:

Pukeminen:

Avustajan toiminta / varusteiden tarkastus:

Narumerkit:

Sektori etsintä:

Suorakaide etsintä:

Uinti:

Uhrin kohtaaminen:

Uhrin käsittely:

Lautan käsittely:

Rantaan vetäminen:

Työturvallisuus:

Välineiden huolto:

Testi:

Pintapelastus kursseja on käyty vähän (alle 4-osa hlö:stä), joten suositellaan käytäväksi pintapelastuskursseja.

Auditointia:

Liite 5: Auditointi malli / vaaralliset aineet, tukitoimet

Auditointi malli / vaaralliset aineet, tukitoimet

Sopimuspalokuntien auditointi

Vaaralliset aineet, tukitoimet

Sopimuspalokunta: Palokunta 11. Koulutus: Hälytysosastossa: 14 henkilöä.Vaarallisten aineiden -kurssi: 2 henkilöäRoiskesuojapukuja: kplAvustajia/tukikurssi: 3 henkilöäSuodatinsuojaimia: kplHarjoitukset: kpl / vuosi

2. Käytettävissä olevat varusteet: Roiskesuojapuku Suodatinsuojain Kumikäsineet
 Moottoroitu suodatinsuojain Lisälmaetku Paineilmalaitteita
 Palokuntanauhaa Kartioita Jatkotikkaat Kevytpitteitä
Mittausvälineitä: Syttymisvaaramittari Säteilymittari PH-mittausliuskoja
Myös toisella asemalla olevat: Suihku (pesupaikka) Talteenottoallas Pesuaineita
 Kaasutiivissuojapuku

Varusteet: ei ole perusvarusteita, muuta varustusta ei ole käytettävissä,
eikä mittauskalustoa ole.

3. **Toiminta puhdistuspaikalla / Palokunnan toiminnallinen auditointi:**

Kemikaalisukellusvalvonta	☒ Ei tehty ☐ Kohtalaista ☐ Jatkuvaa	0
Välittömän vaaran alueen eristäminen	☒ Ei tehty ☐ Kohtalaisesti ☐ Selkeästi (sisäänmeno- ja ulostulo kohta)	0
Suojaustaso	☒ Ei huomioitu ☐ Väärä varustus ☐ Oikea varustus	0
Perusselvitysmalli	☒ Ei käytetty ☐ Osittain käytössä ☐ Käytössä	0
Puhdistuspaikan perustaminen	☐ Ei tarvetta ☒ Ei tehty ☐ Tarvittiin opastusta ☐ Tehtiin itsenäisesti	0
Lisäilma puhdistuspaikalle (ja lisäilman anto)	☒ Ei järjestetty ☐ Järjestettiin (toiminta hidasta) ☐ Järjestettiin (toiminta sujuvaa)	0
Pesuaineen valinta	☐ Ei tarkasteltu ☒ Ei tehty ☐ Selvitettiin aineen perusteella	0
Veden lämmitys	☐ Ei tarkasteltu ☒ Ei huomioitu ☐ Järjestettiin	0
Puhdistuspaikalla toimiminen	☒ Huolimaton ☐ Toiminta keskinäistä ☐ Toiminta järjestelmällistä	0
Puhdistaminen	☒ Huolimaton ☐ Huolellista (mm. kuivattiin pään alue ennen kasvo-osan poistamista)	0
Saastuneen materiaalin käsittely	☒ Huolimaton ☐ Huolellista, kerättiin talteen	0
Uhrien käsittely	☒ Varomatonta ☐ Uhrin huomioivaa (puhdistettiin kemikaalille altistuneet uhrin)	0
Pukeutumisessa ja riisumisessa avustaminen	☒ Ei avustettu ☐ Avustettiin	0
Työturvallisuus	☒ Ei huomioitu ☐ Huomioitu satunnaisesti ☐ Huomioitu ☐ Varmistettu	0

Keskiarvo: 0,0

Auditointija: Vaarallisten aineiden -kouluttaja

Sopimuspalokuntien auditointi Vaaralliset aineet, tukitoimet

Vinkkejä auditoijalle, kuinka arvioida eri osa tehtävien suoritusta.

Kemikaalisukellusvalvonta:

- kemikaalisukellusvalvonta on kohtalaista, kun sukelluksen alussa tarkastetaan viestiyhteydet, otetaan ylös sukeltajien tunnisteet, pullopaineet ja lähtöajat, sekä ilmoitetaan kemikaalisukeltajille kun sukellus on kestänyt 15 min.
- kemikaalisukellusvalvonta on jatkuvaa, kun edellisten lisäksi pidetään yllä valvontapöytäkirjaa, seurataan viestiliikennettä sekä varmistetaan että sukeltajat siirtyvät ajoissa huuhtelu- tai puhdistuspaikalle.

Välittömän vaaran alueen eristäminen:

- välittömän vaaran alueen eristäminen on tehty kohtalaisesti, kun alue on eristetty ohjeiden mukaisen etäisyyden päästä ja alue on merkitty näkyvästi, esimerkiksi lippusiimalla tai maaleilla.
- vaara alueen eristäminen on tehty selkeästi, kun edellisen lisäksi sisäänmeno- ja ulostulokohdat on merkitty selkeästi, esim. suuntanuolilla.

Suojaustaso:

- väärä varustus, kun ei käytetä määrätyn suojaustason vaatimia varusteita.
- oikea varustus, kun käytetään määrätyn suojaustason vaatimia varusteita.

Perusselvitysmalli:

- osittain käytössä, kun selvitys tehdään varmentamattomalla pääjohdolla ja työjohdot selvitetään vain kemikaalisukellusparille ja turvaparille.
- käytössä, kun selvitys tehdään varmennetulla pääjohdolla ja työjohdot selvitetään kemikaalisukellusparille, turvaparille sekä huuhtelu-/puhdistuspaikalle. Lisäksi tehdään lisävesiselvitys.

Puhdistuspaikan perustaminen:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta
- puhdistuspaikan perustamisessa tarvitaan opsastusta kaikessa kaluston käytössä ja esim. veden lämmityksen järjestämisessä (esim. pumputta kierrätys työjohdolla/pääjohdolla).
- puhdistuspaikan teko onnistuu kaikin puolin itsenäisesti, ilman suurempaa opastusta.

Sopimuspalokuntien auditointi Vaaralliset aineet, tukitoimet

Lisäilma puhdistuspaikalle: (ja lisäilman anto)

- lisäilma järjestettiin mutta toiminta oli hidasta, kun lisäilman vaatiman kaluston paikalle tuonti ei tapahtunut automaattisesti, sekä lisäilman anto kemikaalisukeltajille ei ollut sujuvaa.
- lisäilma järjestettiin sujuvasti, kun lisäilman vaatimat laitteet tuotiin automaattisesti heti paikalle ja lisäilma anto kemikaalisukeltajille toimi sujuvasti ilman merkittäviä viiveitä.

Peusaineen valinta:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta
- ei tehty, kun ei varmistettu mistään vaatiiko kemikaali jotain tiettyä pesuainetta.
 - selvitettiin, kun varmistettiin esim. pelastustoimen johtajalta mahdollisesti tarvittavan pesuaineen laatu.

Veden lämmitys:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta
- ei huomioitu, kun asiaan ei kiinnitetty mitään huomiota.
 - järjestettiin, kun asia huomioitiin ja tarvittaessa järjestettiin esim. erillisellä lämmittimellä (mikäli käytettävissä) tai pumpun kierrolla.

Puhdistuspaikalla toimiminen:

- puhdistuspaikalla toimiminen on keskinerktaista, kun huolehditaan välittömän vaaran alueelta saapuvista.
- puhdistuspaikalla toimiminen on järjestelmällistä, kun huolenditaan välittömän vaaran alueelta saapuvia oikeassa järjestyksessä: työkalut, karkea huuhtelu, varsinainen pesu. Lisäksi huolehditaan pesuvesistä.

Puhdistaminen:

- huolimaton, kun puhdistus tehdään päältä
- huolellista, kun puhdistus tehdään päältä ja esim. kypärän alta, sekä kuivataan pään alue ennen kasvo-osan poistamista. Lisäksi pesutulos varmistetaan tarvittaessa mittaamalla, esim. PH -liuskoilla.

Saastuneen materiaalin käsittely: (myös työkalut ja suojavarusteet)

- saastuneen materiaalin käsittely on huolimaton, kun välittömän vaaran alueelta tuotua saastunutta materiaalia ei kerätty talteen erillisiin astioihin.
- saastuneen materiaalin käsittely on huolellista, kun kaikki välittömän vaaran alueelta tuotu saastunut materiaali kerättiin talteen suljettaviin astioihin, myöhäisempää

Sopimuspalokuntien auditointi

Vaaralliset aineet, tukitoimet

Uhrien käsittely:

- varomatonta, kun saastuneiden uhrien puhdistus ei ole huolellista eikä uhrien mahdollisia vammoja huomioitu riittävästi.
- uhrin huomioivaa, kun uhrin puhdistetaan huolellisesti mahdolliset vammat hyvin huomioiden. Uhreille valmistaudutaan antamaan tarvittaessa ensiapua.

Pukeutumisessa avustaminen: (ja riisumisessa)

- ei avustettu, kun ei juurikaan avusteta kemikaalisukeltajia varusteiden pukemisessa eikä riisumisessa.
- avustettiin, kemikaalisukeltajia sekä varusteiden pukemisessa että riisumisessa.

Työturvallisuus:

- työturvallisuus huomioidaan satunnaisesti, kun työturvallisuus otetaan suuremman riskin tehtävissä huomioon.
- työturvallisuus on huomioitu, kun pääsääntöisesti otetaan työturvallisuus huomioon.
- työturvallisuus on varmistettu, kun työturvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa ja huomioidaan myös muiden alueella olevien turvallisuus mm. ei lasketa ylimääräisiä omalle työskentelyalueelle esim. puhdistuspaikalle.

Sopimuspalokuntien auditointi

Vaaralliset aineet, tukitoimet

Toiminnallinen Auditointi **Palokunta 1** **Auditointi pvm.:** _____

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 14 henkilöä.

Henkilöstöstä vaarallisten aineiden kurssin on suorittanut 2 henkilöä, ja vaarallisten aineiden tukitoiminnot kurssin on suorittanut 3 henkilöä.

Vaarallisten aineiden harjoituksia järjestetään 0 vuodessa, mikä on liian vähän.

Palokunnalla on roisketiirviitä suojapukuja 0 kpl:tta, ja suodatinsuojaimia 0 kpl:tta, mikä on liian vähän.

Palokunnalla ei ole perusvarusteita, muuta varustusta ei ole käytettävissä,
eikä mittauskalustoa ole.

Palokunta sai toiminnallisen auditoinnin osalta kokonaispistemääräksi 0,0 pistettä mikä on erittäin heikko tulos.

Harjoituksissa tulisi painottaa yksittäisiä tehtäviä joissa jäätin alle 2 pisteen, ja varsinkin alle 1,5 pisteen jääneet tehtävät tulisi opetella.

Hallitaan hyvin (pisteet >2):

Syvä harjoitella enemmän (pisteet > 1,5) :

Vaatii opettelua:

Kemikaalisukellusvalvonta:

Välittömän vaaran alueen eristäminen:

Suojaustaso:

Perusselvitysmalli:

Puhdistuspaikan perustaminen:

Lisäilma puhdistuspaikalle:

Peusaineen valinta:

Veden lämmitys:

Puhdistuspaikalla toimiminen:

Puhdistaminen:

Saastuneen materiaalin käsittely:

Uhrien käsittely:

Pukeutumisessa avustaminen:

Työturvallisuus:

Vaarallisten aineiden kurseja on käyty vähän (alle puolet hlö:stä), joten suositellaan käytäväksi vaarallisten aineiden tai tukitoiminnot -kurseja.

Auditointi: _____

Sopimuspalokuntien auditointi

Vaaralliset aineet, tukitoimet

Sopimuspalokunta: Palokunta 2

1. **Koulutus:** Hälytysosastossa: _____ henkilöä
 Vaarallisten aineiden -kurssi: _____ henkilöä Roiskesuojapukuja: _____ kpl
 Avustajia/tukikurssi: _____ henkilöä Suodatinsuojaimia: _____ kpl
 Harjoitukset: _____ kpl / vuosi

2. **Käytettävissä olevat varusteet:**
☐ Moottoroitu suodatinsuojain	☐ Roiskesuojapuku	☐ Suodatinsuojain	☐ Kumikäsiineet
☐ Palokuntanauhaa	☐ Lisäilmaletku	☐ Paineilmalaitteita	☐ Kevytppeitteitä
	☐ Kartioita	☐ Jatkotikkaat	☐ PH-mittausliuskoja
Mittausvälineitä:	☐ Syttymisvaaramittari	☐ Säteilymittari	☐ PH-mittausliuskoja
Myös toisella asemalla olevat:	☐ Suihku(pesupaikka)	☐ Talteenottoallas	☐ Pesuaineita
	☐ Kaasutiivissuojapuku		

Varusteet: Ei perusvarusteita, muuta varustusta ei ole käytettävissä eikä mittauskalustoa ole.

3. Alueen eristäminen ja huolto / Palokunnan toiminnallinen auditointi:

Viestintä (tilannekuvan ja tunnisteiden anto) _____	0
☒ Ei toiminut ☐ Satunnaista ☐ Selkeää	
Suoja-alueen eristäminen _____	0
☒ Ei tehty ☐ Tehtiin, saatujen ohjeiden laajuksena	
Sukeltajan käsi- ja valomerkkien hallinta _____	0
☒ Ei osattu ☐ Osattiin joitakin ☐ Pääsääntöisesti hallussa	
Mittaus toiminta _____	0
☐ Ei tarkasteltu ☒ Ei tehty ☐ Satunnaista ☐ Aktiivista (mm. mitattiin pesupaikkala jäämiä)	
Lisävesialueelle _____	0
☒ Ei järjestetty ☐ Järjestettiin	
Vaihtopari _____	0
☐ Ei tarkasteltu ☒ Ei saatu ☐ Vaillinaisen varustus ☐ Suojaustason mukainen varustus	
Huoltopaika järjestäminen _____	0
☒ Ei järjestetty ☐ Järjestettiin	
Suojapari _____	0
☐ Ei tarkasteltu ☒ Ei järjestetty ☐ Vaillinaisen varustus ☐ Määrätty varustus	
Talteenottoaltaat _____	0
☒ Ei huomioitu ☐ Vain valmiita altaat käytössä ☐ Tehtiin myös tilapäisaltaita	
Työkalujen järjestäminen kemikaalisukeltajille _____	0
☒ Ei järjestetty ☐ Järjestettiin, aina tarvittaessa	
Saastuneiden varusteiden käsittely _____	0
☒ Varomatonta ☐ Huolellista (pakattiin jälkikäsittelyä varten)	
Valaistus _____	0
☐ Ei tarvetta ☒ Ei huomioitu ☐ Järjestettiin osittain ☐ Järjestetty koko alueelle	
Suodatinkasvo-osan käyttö _____	0
☒ Ei käytössä ☐ Käytössä	
Työturvallisuus _____	0
☒ Ei huomioitu ☐ Huomioitu satunnaisesti ☐ Huomioitu ☐ Varmistettu	

Keskiarvo: _____ 0,0

Auditointi: Vaarallisten aineiden -kouluttaja

Sopimuspalokuntien auditointi Vaaralliset aineet, tukitoimet

Vinkkejä auditoijalle, kuinka arvioida eri osa tehtävien suoritusta.

Viestintä: (tilannekuvan ja tunnisteiden anto)

- viestintä **satunnaista**,
kun alussa välitetään tilannekuva ja aineen ominaisuudet (mm. vaarat ja tarvittava suojaustaso) kaikille toimintaan osallistuville. Välitetään myös aineen tunnistetiedot.
- viestintä **selkeää**,
kun edellisten lisäksi tilannekuvaa välitetään aktiivisesti kun siihen tulee olleellisia muutoksia. Viestinnässä käytetään takaisin lukua tehokkaasti.

Suoja-alueen eristäminen:

- **ei tehty**,
kun alueen eristämisen tarvetta ei huomioitu mitenkään.
- **tehtiin**,
kun suoja-alue eristettiin saatujen ohjeiden mukaan (mm. laajuus).

Sukeltajan käsi- ja valomerkkien hallinta:

- **osattiin joitakin**,
kun osa käsi ja/tai valomerkeistä tunnistettiin.
- **on pääsääntöisesti hallussa**,
kun tunnistetaan kaikki oleelliset käsi ja valomerkit (mm. Ok, hätä, olen varailmalla ja kysymys), ja merkkien käyttö on automaattista.

Mittaus toiminta :

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta
- **on satunnaista**,
kun tehdään vain erikseen pyydettyjä mittauksia.
- **on aktiivista**,
kun edellisen lisäksi, mitataan tarvittaessa pesun jälkeen ainejäämiä kaikilta välittömän vaaran alueelta saapuvilta.

Lisävesi alueelle:

- **ei järjestetty**, kun lisäveden järjestämistä ei huomioitu mitenkään.
- **järjestettiin**, kun järjestettiin tarvittaessa lisävesi koko alueelle.

Sopimuspalokuntien auditointi Vaaralliset aineet, tukitoimet

Vaihtopari:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta, esim. jos palokunnalla ei ole ollenkaan kemikaalisukelluskelpoista henkilöstöä tai tehtävä annettu toiselle ryhmälle.
- **vaillinainen varustus**, kun vaintopari saatiin järjestettyä, mutta varustus ei ollut suojaustason mukainen tai se oli vaillinainen.
 - **suojaustason mukainen varustus**, kun vaihtopari saatiin järjestettyä ja varustus oli suojaustason mukainen, eikä varusteissa ollut merkittäviä puutteita.

(kummassakin tapauksessa vaihtoparissa molemmat kemikaalisukellus kelpoisia.)

Huoltopaika järjestäminen:

- **ei järjestetty**, kun ei järjestetty erillistä huoltopaikkaa avustajineen kemikaalisukeltajille.
- **järjestettiin**, kun järjestettiin huoltopaikka avustajineen ja tarvittavineen varusteineen (mm. sääsuoja ja astiat varusteille) kemikaalisukeltajille.

Suojapari:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **vaillinainen varustus**, kun suojapari järjestettiin, mutta suojaparin varustus ei ollut määrätyn suojaustason mukainen tai varustus oli puutteellinen esim. ei työjohtoa yms.
 - **määrätty varustus**, kun suojapari järjestettiin ja suojaparin varustus oli suojaustason mukainen eikä siinä ollut merkittäviä puutteita.

Talteenottoaltaat:

- **valmiita altaita käytössä**, kun käytettiin vain teollisesti valmistettuja altaita.
- **tehtiin myös tilapäisaltaita**, kun osattiin tarvittaessa valmistaa tilapäisaltaita palokunnan muusta kalustosta, esim. jatkotikkaiden tai letkujen ja pressujen avulla.

Työkalut kemikaalisukeltajille:

- **ei järjestetty**, kun ei tuotu sisäänmenokohtaan kemikaalisukeltajien tehtävässä tarvitsemia työkaluja/kalustoa.
- **järjestettiin**, kun tuotiin sisäänmenokohtaan kemikaalisukeltajien tarvitsemia työkaluja / muuta kalustoa.

Saastuneiden varusteiden käsittely:

- **varomatonta**, kun esim. saastuneita varusteita ei kerätty erillisiin astioihin.
- **huolellista**, kun saastuneet varusteet pakattiin esim. kannellisiin astioihin, mitkä merkittiin asian mukaisin varoituskyltein, jatkokäsittelyä (puhdistusta / hävittämistä) varten.

Sopimuspalokuntien auditointi

Vaaralliset aineet, tukitoimet

Valaistus:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta, jos esimerkiksi valaistukselle ei ole ollut tarvetta.
- järjestettiin osittain, kun valaistus järjestettiin vain osalle aluetta.
 - järjestettiin koko alueelle, sekä suoja-alueelle että välittömän vaaran alueelle sille osalle kun se on ollut mahdollista totuttaa turvallisesti.

Suodatinkasvo-osan käyttö:

- ei käytössä, suodatinkasvo-osaa ei käytetty esim. puhdistuspaikalla vaikka se olosuhteiden puolesta olisi ollut mahdollista / tarpeellista.
- käytössä, suodatinkasvo-osa käytössä esim. puhdistuspaikalla kun olosuhteet sen käytön sallivat. Suodatinkasvo-osan käytöllä vähennetään paineilmalaitteiden

Työturvallisuus:

- työturvallisuus **huomioidaan satunnaisesti**, kun työturvallisuus otetaan suuremman riskin tehtävissä huomioon.
- työturvallisuus on **huomioitu**, kun pääsääntöisesti otetaan työturvallisuus huomioon.
- työturvallisuus on **varmistettu**, kun työturvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa ja huomioidaan myös muiden aluella olevien turvallisuus mm. ei lasketa ylimääräisiä omalle työskentelyalueelle esim. puhdistuspaikalle.

Sopimuspalokuntien auditointi

Vaaralliset aineet, tukitoimet

Toiminnallinen Auditointi **Palokunta 2** **Auditointi pvm.:**

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 0 henkilöä.
 Henkilöstöstä vaarallistenaineiden kurssin on suorittanut 0 henkilöä, ja vaarallisten aineiden tukitoiminnot kurssin 0 henkilöä.
 Vaarallisten aineiden harjoituksia järjestetään 0 vuodessa, mikä on liian vähän .
 Palokunnalla on roisketiiviitä suojapukuja 0 kpl:tta, ja suodatinsuojaimia 0 kpl:tta, mikä on liian vähän .
 Palokunnalla Ei perusvarusteita, muuta varustusta ei ole käytettävissä
 eikä mittauskalustoa ole.

Palokunta sai toiminnallisen auditoinnin osalta kokonaispistemääräksi 0,0 pistettä mikä on erittäin heikko tulos .
 Harjoituksissa tulisi painottaa yksittäisiä tehtäviä joissa jäätiin alle 2 pisteen, ja varsinkin alle 1,5 pisteen jääneet tehtävät tulisi opetella.

Hallitaan hyvin (pisteet >2):

Syytä harjoitella enemmän (pisteet > 1,5) :

Vaatii opettelua:

Viestintä:
 Suoja-alueen eristäminen:
 Sukeltajan käsi- ja valomerkkien hallinta:
 Mittaus toiminta :
 Lisävesi alueelle:
 Vaihtopari:
 Huolto paika järjestäminen:
 Suojapari:
 Talteenottoaltaat:
 Työkalut kemikaalisukeltajille:
 Saastuneiden varusteiden käsittely:
 Valaistus:
 Suodatinkasvo-osan käyttö:
 Työturvallisuus:

Auditointi:

Liite 6: Auditointi malli / kattotyöskentely

Auditointi malli / kattotyöskentely**Sopimuspalokuntien auditointi****Kattotyöskentely**

Sopimuspalokunta: Palokunnan nimi _____

1. Hälytysosastossa: _____ 14 henkilöä
 Koulutettuja kattotyösk.: _____ 3 hlö., joista savusukelluskelpoisia: _____ hlö.
 Harjoitukset: _____ kpl / vuosi

2. **Käytettävissä olevat varusteet:** Valjaat / min. 2 kpl yht.: _____ kpl
 (Varusteet hyvästytyjä ja tarkastettuja) Köysi 25m / min. 2 pussia yht.: _____ kpl
 Laskeutumislaitte / köysipussi
 Sulkurenkaita 3 kpl / köysipussi
 Nauhalenkkejä 2kpl / köysipussi
 Piipunympärysvaijeri / 2 kpl

Varusteet: perusvarusteissa merkittäviä puutteita

3. **Palokunnan toiminnallinen auditointi:**

Tiedustelu	☒ Ei tehty	☐ Kohtalaista	☐ Riittävä	☐ Jatkuva	0
Työturvallisuus	☒ Ei huomioitu	☐ Huomioitu satunnaisesti	☐ Huomioitu	☐ Varmistettu	0
Katolla työskentely	☒ Epävarmaa	☐ Hidasta	☐ Varmaa		0
Kiinnittäytyminen	☒ Epävarmaa	☐ Huolellista (kokeiltu)			0
Kiinnityspisteen valinta	☒ Epävarma	☐ Luotettava			0
Laskeutuminen	☒ Ei onnistunut	☐ Toimi kohtalaisesti	☐ Toimi hyvin		0
Avustajien toiminta alhaalla	☒ Tehotonta	☐ Hidasta	☐ Järjestelmällistä	☐ Tehokasta	0
Avustajien toiminta / tavaroiden nostot	☐ Ei tarkasteltu	☒ Tehotonta	☐ Hidasta	☐ Tehokasta	0
Välineiden huolto (oliko huolletun oloiset)	☒ Ei huollettu	☐ Huollettu			0
Köyden käsittely	☒ Huolimatonta	☐ Huolellista			0
Varusteiden käyttöönotto tarkastus (silmämääräinen)	☒ Ei tehty, tai tehtiin vain osalle varusteita	☐ Kaikki teki kaikille varusteille			0
Köyden käytön jälkeinen käsittely	☒ Huolimatonta	☐ Puhdistettiin	☐ Puhdistettiin ja löysättiin solmut		0
Viestintä	☒ Ei toiminut	☐ Satunnaista	☐ Säännöllistä (käytetään myös takaisinlukua)		0

Keskiarvo: 0,0

Auditointi: Korkeallatyöskentelyn kouluttaja

Sopimuspalokuntien auditointi Kattotyöskentely

Vinkkejä auditoilijalle, kuinka arvioida eri osa tehtävien suoritusta.

Tiedustelu:

- tiedustelu **kohtalaista**, kun esimies selvittää mm. katolle pääsyn ja tarvittavat työkalut.
- tiedustelu **riittävää**, kun esimies selvittää edellisten lisäksi onko katollatyöskentely ylipäätään turvallista.
- tiedustelu **jatkuvaa**, kun esimies on tiedustellut riittävästi ja tekee tiedustelua aktiivisesti kattotyöskentelyn ajan ja tarvittaessa keskeyttää työskentelyn vaaratilanteen uhatessa.

Työturvallisuus:

- työturvallisuus on **satunnaisesti huomioitu**, kun vain osa tekijöistä sen huomioi tai sitä ei huomioida jatkuvasti.
- työturvallisuus on **huomioitu**, kun kaikki tekijät ottavat sen huomioon.
- työturvallisuus on **varmistettu**, kun riskikartoitus tehty ja kaikki tekijät ottavat kaikessa toiminnassa ensisijassa työturvallisuuden huomioon.

Katolla työskentely:

- katollatyöskentely on **epävarmaa**, kun esimerkiksi kiinnityspisteiden valinta ei meinaa onnistua, solmut ei onnistu tai työparin tehtävien jaossa tai kommunikoinnissa on puutteita.
- kattotyöskentely on **hidasta**, kun esim. kiinnittäytyminen ja solmut onistuvat, mutta toiminta on kaikin puolin hidasta.
- kattotyöskentely on **varmaa**, kun työparilla on tehtävien jako selvää ja kommunikointi toimii hyvin, solmut ja kiinnittäytymiset hoituvat ripeästi ja varmasti.

Kiinnittäytyminen:

- kiinnittäytyminen on **epävarmaa**, kun perussolmut ei ole hallussa ja käytetyt välineet ei ole tilanteeseen sopivia, eikä kiinnittäytymistä testata. **Huom! Tässä tilanteessa harjoitus on tarvittaessa keskeytettävä.**
- kiinnittäytyminen on **huolellista**, kun osataan hyvin perussolmut ja niitä käytetään oikein, kiinnittäytymiseen valitaan oikeat välineet, sekä kiinnittymiset testataan aina.

(Kattotyöskentelyssä osattavia solmuja: kasi, (paalusolmu), siansorkka ja puolipolvi.)

Kiinnityspisteen valinta:

- **epävarmoja** kiinnityspisteitä on esim. heikot piiput ilmastointiputket ja vastaavat.
- **varmoja** kiinnityspisteitä on kokeillut vakaat piiput, kattosillat, lumiesteet ja varsinaiset hyväksytyt kiinnittäytymispisteet.

Sopimuspalokuntien auditointi Kattotyöskentely

Laskeutuminen:

- laskeutuminen katsotaan **epäonnistuneeksi**, kun laskeutuja ei pääse omin avuin maahan asti, esim. ei pääse jatkamaan asap:n "laukeamisen" jälkeen.
- laskeutuminen **onnistuu kohtalaisesti**, kun esimerkiksi varmistuksena oleva asap ei "laukea" yli 2 kertaa laskeutumisen aikana, ja laskeutuja pääsee omin avuin jatkamaan asap:n pysäyttämisen jälkeen.
- laskeutuminen **toimii hyvin**, kun laskeutuja kykenee omin avuin laskeutumaan turvallisesti ja ripeästi maahan asti, sekä laskeutuminen pysäytetään ennen maahan tuloa.

Avustajien toiminta alhaalla:

- **tehotonta**, kun avustajat eivät seuraa tilannetta katolla
- **hidasta**, kun avustajat eivät ole valmistautuneet esim. tavaroiden nostoihin mitenkään.
- **järjestelmällistä**, kun avustajat ovat tietoisia katolla olevista tarpeista ja esim. tarvittavat työkalut on varattu valmiiksi.
- **tehokasta**, kun järjestelmällinen toiminta on ripeää.

Avustajien toiminta / tavaroiden nostot:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **tehotonta** kun tavaroiden kiinnittäminen vie aikaa ja solmut ei tahdo onnistua eikä nostojen ohjaus juuri toimi.
 - **hidasta**, kun tavaroiden kiinnittäminen oli hidasta.
 - **tehokasta**, kun tavarat saadaan sidottua oikeanlaisilla solmuilla ripeästi ja nostojen ohjaus toimii hyvin.

Välineiden huolto:

- käytetty kalusto vaikuttaa selvästi huollon puutteesta kärsivältä.
- käytetty kalusto vaikuttaa hyvin huolletulta ja ne on hyvässä kunnossa ja puhtaita.

Köyden käsittely:

- köyden käsittely on **huolimatonta**,
kun esim. sen päällä kävellään jolloin on vaarana kivien hiertyminen vaipan ja ytimen väliin.
- **huolellista**,
kun köysi pyritään pitämään puhtaana, sen päällä ei kävellä ja aina kun sitä ei tarvita laitetaan se mahdollisimman nopeasti sivummalle "pois jaloista".

Varusteiden käyttöönottotarkastus:

- silmämääräistä käyttöönottotarkastusta ei juurikaan tehty käytetyille kalustolle.
- lähes kaikki tekivät käyttöönottotarkastuksen käytetyille kalustolle.

Sopimuspalokuntien auditointi Kattotyöskentely

Köyden käytön jälkeinen käsittely:

- **huolimatonta**, köysiä ei puhdistettu tarvittaessa eikä niitä kuivattu eikä köysien solmuja löysätty käytön jälkeen.
- köydet **puhdistettiin** ja kuivattiin, mutta ei löysätty solmuja.
- edellisen lisäksi köysien **solmut löysytettiin**, jolloin ne säilyvät ehjänä pidempään.

Viestintä:

- **satunnaista**, radioiden käytössä puutteita ja kielenkäyttö ei ole asiallista
- viestintä **säännöllistä** ja mm. takaisin lukua käytettiin joustavasti

Sopimuspalokuntien auditointi**Kattotyöskentely**

Raportti

Toiminnallinen Auditointi	Palokunnan nimi	Auditointi pvm.:
Palokunnan hälytysosastoon kuuluu	<u>14</u> henkilöä.	
Henkilöstöstä koulutettuja kattotyöskentelijöitä on	<u>3</u> henkilöä, joista savusukelluskelpoisia	<u>0</u> henkilöä.
Korkeanpaikan/kattotyöskentelyn harjoituksia järjestetään	<u>0</u> vuodessa, mikä on	<u>liian vähän.</u>
Kattotyöskentelyyn on käytettävissä	<u>liian vähän</u> varusteita (valjaita ja köysiä), valjaita	<u>0</u> kpl:tta ja köysiä <u>0</u> kpl:tta.
Palokunnalla on	<u>perusvarusteissa merkittäviä puutteita</u>	

Palokunta sai toiminnallisen auditoinnin osalta kokonaispistemääräksi 0,0 pistettä mikä on erittäin heikko tulos.
 Harjoituksissa tulisi painottaa yksittäisiä tehtäviä joissa jäätiin alle 2 pisteen, ja varsinkin alle 1,5 pisteen jääneet tehtävät tulisi opetella.

Hallitaan hyvin (pisteet >2):**Syvtä harjoitella enemmän (pisteet > 1,5) :****Vaatii opettelua:**

Tiedustelu:
 Työturvallisuus:
 Katolla työskentely:
 Kiinnittäytyminen:
 Kiinnityspisteen valinta:
 Laskeutuminen:
 Avustajien toiminta alhaalla:
 Avustajien toiminta / tavaroiden nostot:
 Välineiden huolto:
 Köyden käsittely:
 Varusteiden käyttöönottotarkastus:
 Köyden käytön jälkeinen käsittely:
 Viestintä:

Kattotyöskentelyyn koulutettuja on vähän (alle 4-osa hlö:stä), joten suositellaan käytäväksi korkealla työskentelyn kurseja.

Auditointi:

Liite 7: Auditointi malli / öljyntorjunta

Auditointi malli / öljyntorjunta

Sopimuspalokuntien auditointi
Öljyvahingontorjunta

Sopimuspalokunta: Palokunnan nimi

1. Hälytysosastossa: 14 henkilöä
 Öt -kurssin käyneitä 3 hlö.
 Harjoitukset: 2 kpl / vuosi

2. Käytettävissä olevat varusteet: Imeytysturvetta yht.: 2 Säkkiä
 Absoli yht.: 2 Säkkiä
 Roiskesuojapukuja + kumikäsineitä yht.: 2 kpl.
 Imeytyspuomi
 Imeytysmattoa
 Rajoituspuomia Ankkurit+ narut Poijut + ankkuripoijut

Varusteet: Perusvarusteet kunnossa.
 Myös muita varusteita käytettävissä.

3. Palokunnan toiminnallinen auditointi:

Tiedustelu	☒ Ei tehty	☐ Kohtalaista	☐ Riittävä	☐ Jatkuvaa	0	
Työturvallisuus	☒ Ei huomioitu	☐ Huomioitu satunnaisesti	☐ Huomioitu	☐ Varmistettu	0	
Öljyvahinko maalla	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Huolimaton	☐ Huolellista	☐ Tehokasta	0
Ojen patoaminen	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei huomioitu	☐ Välttävä	☐ Pitävä / toimiva	0	
Öljyvahinko vesistöissä	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Huolimaton	☐ Huolellista	☐ Tehokasta	0
Puomin lasku vesistöön	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei onnistunut	☐ Kohtalaista	☐ Ripeää	0	
Puomin kerääminen vesistöistä	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei onnistunut	☐ Kohtalaista	☐ Ripeää	0	
Kaluston huolto	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Kohtalaisesti	☐ Huolellisesti	0	
Viestintä	☒ Ei toiminut	☐ Satunnaista	☐ Säännöllistä (käytetään myös takaisinlukua)		0	

Keskiarvo: 0,0Auditointi: Öljyntorjuntakurssin kouluttaja

Sopimuspalokuntien auditointi Öljyvahingontorjunta

Vinkkejä auditoilijalle, kuinka arvioida eri osa tehtävien suoritusta.

Tiedustelu:

- tiedustelu **kohtalaista**, kun ryhmänjohtaja selvittää mm. onnettomuuden laajuuden ja tarvittavat työkalut.
- tiedustelu **riittävää**, kun ryhmänjohtaja selvittää edellisten lisäksi riskit, kuten aineen leviämisen mahdollisuus.
- tiedustelu **jatkuvaa**, kun ryhmänjohtaja on tiedustellut riittävästi ja tekee tiedustelua aktiivisesti torjuntatöiden ajan, huomioi resurssit ja tarvittaessa keskeyttää työskentelyn vaaratilanteen uhatessa. Öljyvahingoissa ryhmänjohtaja koittaa selvittää myös vahingon aiheuttajan yhteystiedot, mahdollista laskutusta varten.

Työturvallisuus:

- työturvallisuus on **satunnaisesti huomioitu**, kun vain osa tekijöistä sen huomioi tai sitä ei huomioida jatkuvasti.
- työturvallisuus on **huomioitu**, kun kaikki tekijät ottavat sen huomioon ja käyttävät tilanteen vaatimia suojavarusteita.
- työturvallisuus on **varmistettu**, kun kaikki tekijät ottavat kaikessa toiminnassa ensisijassa työturvallisuuden huomioon, huomioidaan myös mahdollisten sivullisten turvallisuus.

Öljyvahinko maalla:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei tehty**, kun torjuntatoimiin ei ryhdytty vaikka niille oli ilmeinen tarve.
 - **Huolimaton**, kun mahdollinen vuoto selvitettiin ja tukittiin, mutta vuotanutta ainetta ei kerätty talteen.
 - **Huolellista**, kun edellisen lisäksi kerättiin vuotanut aine talteen.
 - **Tehokasta**, kun edellisen lisäksi osattiin valita oikea imeytysaine, turve / Absol, mm. vuotaneen aineen ominaisuuden mukaan.

Ojien patoaminen:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei huomioitu**, oja ei padottu, vaikka toimenpiteelle oli selkeä tarve.
 - **Välttävä**, ojat padottiin, mutta padon pitämin epävarmaa pidemmällä aikavälillä.
 - **Pitävä/toimiva**, padot tehtiin huolellisesti ja ne vaikuuttaa toimivilta myös pidemmällä aikavälillä, osattiin tarvittaessa hyödyntää myös juoksupatoa.

Öljyvahinko vesistöissä:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei tehty**, vaikka sille oli selkeä tarve ja tarvittava kalusto oli käytettävissä.
 - **Huolimaton**, kun mahdollinen vuoto paikannettiin ja vuotoalue puomitettiin mutta puomitus ei vaikuta pitävältä pidemmällä ajalla, eikä vuotanutta ainetta saatu kerättyä talteen.
 - **Huolellista**, kun edellisen lisäksi puomitus onnistui hyvin ja se vaikuttaa pitävältä pidemmänkin ajan tarpeeseen,
 - **Tehokasta**, kun edellisen lisäksi vuotanut aine saatiin kerättyä talteen, esim. imeytyspuomilla.

Sopimuspalokuntien auditointi Öljyvahingontorjunta

Puomin lasku vesistöön:

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.

- **Ei onnistunut**, kun yrityksistä huolimatta puomia ei saatu levitettyä vesistöön.
- **Kohtalaista**, kun puomin levitys vei olosuhteet huomioiden kauan, sekä puomituksen laatu oli heikohkoa mm. ankkurinarujen pituudet olivat liian lyhyet (< 2 * syvyys).
- **Ripeää**, kun puomin lasku sujui olosuhteet huomioiden ripeästi ja puomitus oli laadukasta käytettiin mm. ankkureiden peräpoijuja.

Puomin kerääminen vesistöstä:

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.

- **Ei onnistunut**, kun yrityksistä huolimatta puomia ei saatu kerättyä vesistöstä.
- **Hidasta**, kun puomin kerääminen ei ollut jouhevaa ja se vei olosuhteet huomioiden kauan.
- **Ripeää**, kun puomin kerääminen oli sujuvaa ja ripeää, mm. ensimmäiseksi irroitettiin puomi akkuroinnista, jolloin puomin kerääminen vedestä voitiin aloittaa samalla kun kerättiin ankkurit pois vedestä.

Kaluston huolto:

Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.

- **Kohtalaista**, kun suurinosa kalustosta huollettiin käytön jälkeen.
- **Huolellista**, kun kalusto huollettiin ja puhdistettiin hyvin käytön jälkeen ja täydennettiin yksikön puutteet.

Viestintä:

- **satunnaista**, radioiden käytössä puutteita ja kielenkäyttö ei ole asiallista
- viestintä **säännöllistä** ja mm. takaisin lukua käytettiin joustavasti

Sopimuspalokuntien auditointi**Öljyvahingontorjunta**

Raportti

Toiminnallinen Auditointi Palokunnan nimi Auditointi pvm.:Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 14 henkilöä.Henkilöstöstä Öt -kurssin on suorittanut 3 henkilöä .Öljyntorjunta harjoituksia järjestetään 2 vuodessa, mikä on hyvä määrä.Öljyntorjuntaan on käytettävissä riittävästi imeytysaineita, 2 säkkiä turvetta ja 2 säkkiä Absolia.Palokunnalla on Perusvarusteet kunnossa.Myös muita varusteita käytettävissä.Palokunta sai toiminnallisen auditoinnin osalta kokonaispistemääräksi 0,0 pistettä mikä on erittäin heikko tulos.

Harjoituksissa tulisi painottaa yksittäisiä tehtäviä joissa jäätiin alle 2 pisteen, ja varsinkin alle 1,5 pisteen jääneet tehtävät tulisi opetella.

Hallitaan hyvin (pisteet >2):**Syytä harjoitella enemmän (pisteet > 1.5) :****Vaatii opettelua:**

Tiedustelu:

Työturvallisuus:

Öljyvahinko maalla:

Ojien patoaminen:

Öljyvahinko vesistöissä:

Puomin lasku vesistöön:

Puomin kerääminen vesistöistä:

Kaluston huolto:

Viestintä:

Öt -kurseja on käyty vähän (alle 4-osa hlö:stä), joten suositellaan käytäväksi Öt -kurseja.

Auditointi:

Liite 8: Auditointi malli / ryhmänjohtaminen

Auditointi malli / ryhmänjohtaminen

Sopimuspalokuntien auditointi

Ryhmänjohtaminen

Sopimuspalokunta: Palokunta1

1. Hälytysosastossa: _____ 10 henkilöä
 Ryhmänjohtajia _____ 3 henkilöä
 Ryhmänjohtajille harjoituksia pidetään: _____ 1 kertaa vuodessa

2. Käytettävissä olevat varusteet: Virve Älypuhelin
 Peke Actis Navigaattori

Varusteet: Viestivälineitä riittävästi,
 navigointi ja status -välineitä hyvin käytettävissä.

3. Palokunnan toiminnallinen auditointi:

Tehtävän vastaanotto	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ TVO	☐ MATKALLA	0	
Tuulilasinäkymä	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei annettu	☐ Selkeä		0	
Tiedustelu (& tilannearvio)	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Kohtalaista	☐ Riittävä	☐ Jatkuva	0
Käskey	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei annettu	☐ Epämääräinen	☐ Ysiselitteinen ja toteuttamiskelpoinen		0
Resurssit	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei huomioitu	☐ Pyydettiin lisähälytystä			0
Tilannepaikan johtaminen	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei huomioitu	☐ Jaettiin tehtävät tuleville ryhmille			0
Johtovastuun siirto	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Tilanneseivitys			0
Tiedottaminen	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Informoitiin tiedottajaa			0
Pronton täyttö	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei tehty	☐ Täytettiin satunnaisesti	☐ Täytettiin kattavasti		0
Huollon järjestäminen	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei järjestetty	☐ Satunnaista	☐ Jäjestetty		0
Viestintä	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei toiminut	☐ Satunnaista	☐ Säännöllistä		0
Työturvallisuus	☐ Ei tarkasteltu	☒ Ei huomioitu	☐ Huomioitu satunnaisesti	☐ Huomioitu	☐ Varmistettu	0

Auditoinija: Ryhmänjohtajakurssin kouluttaja tai joukkueenjohtaja Keskiarvo: 0,0

Sopimuspalokuntien auditointi Ryhmänjohtaminen

Vinkkejä auditoiljalle, kuinka arvioida eri osa tehtävien suoritusta.

Ryhmänjohtajan auditointi mallia voidaan käyttää muiden auditointien yhteydessä, erillistä ryhmänjohtamisen auditointia ei ole mielekäästä järjestää.

Tehtävän vastaanotto:

- **TVO**, kun esimies otti tehtävän vastaan puheella P3:lle ja mahd. Virven statusviestillä.
- **Matkalla**, kun edellisen lisäksi esimies ilmoittaa matkalla statuksen vahvuudella ja rakennuspalossa savusukeltajien määrällä pelastustoimen johtajalle (P3, P3x tai P4x). Lisäksi huolehditaan muiden statustietojen lähettämisestä (KOHTEESSA, VAPAA & ASEMALLA).

Tuulilasinäkyvä:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei annettu**, kun esimies ei anna pelastustoimenjohtajalle kuvausta onnettomuudesta heti paikalle saavuttua.
 - **Selkeä**, kun esimies antaa lyhyen ja ytimekkään kuvauksen onnettomuudesta pelastustoimenjohtajalle heti paikalle saavuttua.

Tiedustelu (& tilannearvio):

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- tiedustelu **kohtalaista**, kun esimies selvittää mm. onnettomuuden kohteen sijainnin, mahdollisten pelastettavien määrän ja tarvittavat suojavarusteet.
 - tiedustelu **riittävää**, kun esimies selvittää edellisten lisäksi riskit ja resurssien riittävyyden.
 - tiedustelu **jatkuvaa**, kun esimies on tiedustellut riittävästi ja tekee tiedustelua aktiivisesti pelastustehtävän ajan, tiedottaa olleellisista muutoksista ja tarvittaessa keskeyttää työskentelyn vaaratilanteen uhatessa.

Käskey:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei annettu**, kun kyseessä ns. "itseohjautuva ryhmä".
 - **Epämääräinen**, kun käskeyssä annetaan tehtävä ryhmälle, mutta ei yksilöille vaikka olisi tarvetta. Käskeyssä luetellaan kaikki asiat yhdellä kertaa jaksottamatta. Eikä esim. ilmoiteta mahdollisia tiedossa olevia vaaroja kaikille.
 - **Yksiselitteinen ja toteuttamiskelpoinen**, kun käskeyssä annetaan tehtävä koko ryhmälle ja tarvittaessa lisätehtävät yksilöitynä. Käskyt on lyhyitä ja selkeitä, hyvin jaksotettuja ja toteuttamiskelpoisia. Kaikille annetaan oleelliset asiat tiedoksi, esimerkiksi ketkä toimii suojaparissa, hyökkäysreitti ja mahdolliset palo-osaston rajat mikäli ne vaatii erityis huomiota. Vaaditaan oleellisten seikkojen takaisinlukua, käskeyn perillemenon varmistamiseksi.

Sopimuspalokuntien auditointi Ryhmänjohtaminen

Resurssit:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei huomioitu**, kun ei pyydettylisää resursseja, vaikka tarve oli ilmeinen.
 - **Pyydettiin lisähälytystä**, esimies pyysi lisähälytystä pelastustoimen johtajaltatehtävät, kun havaitsi ettei omat resurssit riitä.

Tilannepaikan johtaminen:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei huomioitu**, kun ei jaettu selkeästi tehtäviä paikalle tuleville ryhmille.
 - **Jaettiin tehtävät tuleville ryhmille**, kun esimies, toimiessaan tilannepaikanjohtajana, jakaa myös tuleville ryhmille tehtävät.

Johtovastuun siirto:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei tehty**, kun johtovastuuta ei selkeästi siirretä.
 - **Tilanneselvitys**, kun annetaan johtovastuunsiirron yhteydessä tilanneselvitys:
 - mitä on tapahtunut,
 - mitä kukin ryhmä tekee,
 - mikä on näkymä tilanteen etenemisestä ja
 - näkemys mahd. tarvittavista toimenpiteistä.

Tiedottaminen:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei tehty**, kun tiedottamista ei huomioitu mitentään.
 - **Informoitiin tiedottajaa**, kun välitettiin tiedot tehtävästä, alueen ohjeistuksen mukaan esim. alueen tidotuksesta vastaavalle.

Pronton täyttö:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- **Ei tehty**, kun Pronton täyttöä ei huomioitu.
 - **Täytettiin satunnaisesti**, kun tilanteesta selvitetään Pronto selostetta varten oman yksikön tiedot. Tiedot kerätään erilliselle paperille.
 - **Täytettiin kattavasti**, kun edellisen lisäksi selvitetään Pronto -selostetta varten tilanteesta kaikki mahdolliset tiedot. Tiedot kerätään tilannepaikalla, esim. Prontosta tulostettuun onnettomusselosteen lomakemalliin, Liite 1.

Sopimuspalokuntien auditointi Ryhmänjohtaminen

Huollon järjestäminen:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- Ei järjestetty, kun ryhmänjohtaja ei huomionnut huollon tarvetta.
 - Satunnaista, kun ryhmänjohtaja huomioi huollon tarpeen vain osittain.
 - Järjestettiin, kun ryhmänjohtaja huomioi huollon tarpeen kattavasti.

Viestintä:

- Aihealue voidaan jättää pois tarkastelusta.
- satunnaista, ryhmänjohtaja viestittää tuulilasinäkymän pelastustoimen johtajalle.
 - viestintä säännöllistä, ryhmänjohtaja tiedottaa muutoksista tilanteessa ja muista oleellisista tiedoista mm. ryhmää ja pelastustoimenjohtajaa.

Työturvallisuus:

- työturvallisuus on satunnaisesti huomioitu, kun ryhmänjohtaja huomioi työturvallisuuden vain osittain tai ei huomioi sitä jatkuvasti.
- työturvallisuus on huomioitu, kun ryhmänjohtaja ottaa sen kattavasti huomioon.
- työturvallisuus on varmistettu, kun ryhmänjohtaja ottaa sen kaikessa toiminnassa ensisijassa huomioon ja tarvittaessa puuttuu/keskeyttää toiminnan.

Sopimuspalokuntien auditointi**Ryhmänjohtaminen**

Raportti

Toiminnallinen Auditointi Palokunta1

Auditointi pvm.:

Palokunnan hälytysosastoon kuuluu 10 henkilöä.Ryhmänjohtajia palokunnalla on 3 henkilöä.Ryhmänjohtajille pidetään harjoitukset 1 kertaa/vuosi, mikä on kohtalainen määrä.Ryhmänjohtajilla Viestivälineitä riittävästi,
navigointi ja status -välineitä hyvin käytettävissä.Palokunta sai toiminnallisen auditoinnin osalta kokonaispistemääräksi 0,0 pistettä mikä on erittäin heikko tulos.

Harjoituksissa tulisi painottaa yksittäisiä tehtäviä joissa jäätin alle 2 pisteen, ja varsinkin alle 1,5 pisteen jääneet tehtävät tulisi opetella.

Hallitaan hyvin (pisteet >2):**Syvästi harjoitella enemmän (pisteet > 1,5) :****Vaatii opettelua:**

Tehtävän vastaanotto:

Tuulilasinäkymä:

Tiedustelu (& tilannearvio):

Käsky:

Resurssit:

Tilannepaikan johtaminen:

Johtovastuun siirto:

Tiedottaminen:

Pronton täyttö:

Huollon järjestäminen:

Viestintä:

Työturvallisuus:

Ryhmäjohtajia on alle 4 henkilöä, joten suositellaan käytäväksi Ryhmänjohtaja -kurseja.

Auditointi:

Liite 9: PRONTO:n onnettomuusselosteen lomakemalli.

ONNETTOMUUSSELOSTE			
Tunnistetiedot			
Pelastuslaitos:		Hätäkeskus:	
Sairaanhoidopiiri:			
Tapahtumakunta:		Ilmoitusaika:	Hälytysselosteen nro:
Pelastustoimintaa johtanut viranomaisen:		Onnettomuusselosteen nro:	
Puolustusvoimat sallistui tehtävään tai tehtävä kohdistui puolustusvoimien kohteeseen: ☐ Kyllä ☒ Ei			
Ilmoittajan tiedot			
Ilmoittajan tiedot:			
Kohteen tiedot			
Kohteen osoite:		Rakiluokka:	Ruuduntunniste (ID-nro):
Kohteen nimi:		Autom. paloilm. tunnus:	
Paloilmoituksen antaneen ilmaisimen sijainti:			
Kohteen hallinta/ ajoneuvon rekisteritunnus/ muu henkilötieto: (Tähän voit kirjata tarvittaessa yksilöllisiä henkilötietoja. Tiedot poistetaan 2 vuoden jälkeen tallennuksesta. Ohje)			
Koordinaatit (KKJ-3):		Koordinaatit (WGS-84):	
Pohjoiskoord. (7 num.):	Itäkoord. (7 num.):	Pohjoiskoord. (Naa°mm.mmm):	Itäkoord. (Eaaa°mm.mmm):
Onnettomuustyyppi			
Onnettomuustyyppi:			
Rakennuspalo			
Onnettomuustyyppi:		Levisikö palo syttymiskohdastaan muuhun irtaimistoon tai rakennuksen rakenteisiin: ☐ Kyllä ☐ Ei	
Rakennuspalovaara		Syy, miksi palo ei levinnyt rakennuspaloksi:	
Rakennuspalovaaran tyyppi:			
Onnettomuustyyppi:		Liikennevälinepalon liikennevälinetyyppi:	
Liikennevälinepalo			
Onnettomuustyyppi:			
Maastopalo			
Maastotyyppi 1:		Maastotyyppi 2:	
Maaperän laji:		Kasvupaikkatyyppi:	
Metsäpaloindeksi:		Voimassa olevat palovaroitukset:	
Onnettomuustyyppi:		Muu tulipalon tyyppi:	
Muu tulipalo			
Onnettomuustyyppi:		Ihmisen pelastustehävän tyyppi:	
Ihmisen pelastaminen			
Onnettomuustyyppi:		Eläimen pelastustehävän tyyppi:	
Eläimen pelastaminen			
Onnettomuustyyppi:		Öljyvahingon tyyppi:	
Öljyvahinko			

Onnettomuustyyppi: Vahingontorjuntatehtävä	Arvio vahingontorjuntatehtävän syystä:
Onnettomuustyyppi: Sortuma/sortumavaara	Arvio sortuman/sortumavaaran syystä:
Rakenteet sortuivat: ☐ Kyllä ☐ Ei	
Onnettomuustyyppi: Avunantotehtävä	Arvio avunantotehtävän syystä:
Onnettomuustyyppi: Virka-aputehtävä	Avustettu viranomaisen:
Oliiko onnettomuus maanalaisessa tilassa: ☐ Kyllä ☒ Ei	
Onnettomuustyyppi: Autom. paloilmoinnin tarkastus-/varmistustehtävä	
Onnettomuustyyppi: Palovaroinnin tarkastus-/varmistustehtävä	
Onnettomuustyyppi: Muu tarkastus-/varmistustehtävä	Tarkastus/varmistus tehtävän syy:

Kuvaus onnettomuustilanteen kehittymisestä

Kuvaus onnettomuustilanteen kehittymisestä:
(Ei tunnistettavia henkilöitä tai rek. numeroita! Ohje)

Lisätietoja onnettomuudesta, jossa osallisena räjähdysaineet, öljyt tai muut vaar. aineet

Vahingon tapahtumapaikka:	Öljyvahingon torjuntakustannukset:	
Vahinko pohjavesialueella:	Pohjavesialueen nimi:	
Ihmisvahingot: ☐ Ei ☐ Vähäiset ☐ Merkittävät	Ympäristövaikutukset: ☐ Ei ☐ Vähäiset ☐ Merkittävät	Taloudelliset vaikutukset: ☐ Ei ☐ Vähäiset ☐ Merkittävät
Onnettomuuden arvioitu alkuperä ja syy: (Ei tunnistettavia henkilöitä tai rek. numeroita! Ohje)		
Paikalle hälytetyt muut viranomaiset ja yhteistyökumppanit, aika:		
Öljyntorjuntatoimenpiteiden siirto toiselle taholle, kenelle ja aika:		
Öljyntorjuntatoimenpiteiden päättymishetki ja päätöksen tekijä:		

Vaaralliset aineet

☐	Aine:	Aineen tarkempi kuvaus:	YK/UN-numero:	Vaara-tunnus-luku:
	Kuljetusluokka (ent. Vak-koodi):	Pakkausryhmä:	Vapautunut määrä:	Mittayksikkö:
☐	Aine:	Aineen tarkempi kuvaus:	YK/UN-numero:	Vaara-tunnus-luku:
	Kuljetusluokka (ent. Vak-koodi):	Pakkausryhmä:	Vapautunut määrä:	Mittayksikkö:

Lisää rivi || Poista rivi

Öljyntorjunnassa käytetyt materiaalit

Materiaali	Kauppanimi/malli	Määrä	Yksikkö
☐			
☐			

Lisää rivi || Poista rivi

Öljyntorjunnassa käytetty kalusto

Kalusto	Kaluston malli tai tyyppi ja omistaja	Käyttöaika (hhh:mm)
☐		
☐		

Lisää rivi || Poista rivi

Öljyisen aineksen jatkokäsittely

Aine	Määrä	Yksikkö	Paikka	Päivämäärä (pp.kk.vvvv)
☐				
☐				

Lisää rivi || Poista rivi

Palon syttymiskohta ja arvio tulipalon laajuudesta

Palon syttymiskohta:	Ensimmäisenä syttynyt kohde:
Tarkempi kuvaus syttymiskohdasta: (Ei tunnistettavia henkilöitä tai rek. numeroita! Ohje)	
Syttymistila:	Palonkehittymisaste palokunnan saapuessa:
Palon laajuus palokunnan saapuessa:	Palon laajuus tilanteen lopussa:
Savukaasujen leviäminen palok. saapuessa:	Savukaasujen lev. palon ollessa laajimmillaan:
Syy palon leviämiseen paib-osastosta toiseen:	Syy savukaasujen leviämiseen palo-osastosta toiseen:
Lisää rivi	Lisää rivi

Arvio tulipalon syystä

Arvio, mikä aiheutti tulipalon:	Arvio tulipalon syttymissyystä:
Aiheuttajan sukupuoli:	Aiheuttajan ikä:
	Arvio tulipalon tahallisuudesta:
Kone tai laite:	Energialähde:
	Merkki ja malli:
Oliko tulityön tekijällä voimassaoleva tulityökortti: ☐ Kyllä ☐ Ei ☐ Ei tiedossa ☐ Ei vaadita	
Syttymissyyn tarkempi sanallinen kuvaus: (Ei tunnistettavia henkilöitä tai rek. numeroita! Ohje)	

Liikenneonnettomuuden tiedot

Liikenneonnettomuuden tyyppi:	Ajoke livaroitus:
Tien luokka:	Tien numero:
Risteävän tien luokka:	Tien numero:
Vesistön luokka:	

Onnettomuudessa osallisena olleet liikennevälineet:	Lukumäärä:	Oliko onnettomuudessa osallisena vaarallisten aineiden kuljetusajoneuvo: ☐ Kyllä ☒ Ei ☐ Ei tietoa
Lisää rivi		

Onnettomuudesta aiheutuneet henkilövahingot

Onnettomuudesta aiheutuneet henkilövahingot:			
Onnettomuudessa osallisena olleet henkilöt (ikm):	Onnettomuudessa kuolleet (ikm):	Onnettomuudessa vakavasti loukkaantuneet (ikm):	Onnettomuudessa lievästi loukkaantuneet (ikm):

Rakennuksen perustiedot

Rakennustunnus:					Rakennuksen tai palo-osaston käyttötapa (E1:n mukaan):
Kunta:	Kylä/kauposa:	Talo/korteli:	Tila/ tontti:	Rakennus:	
Rakennustyyppi:			Kokonaisala (m2):	Rakennuksen kerrosluku:	
Palotekninen luokka: ☐ P1 ☐ P2 ☐ P3			Rakennuksen palo-osastojen lukumäärä: ☐ Yksi ☐ Useita		

Paloturvallisuuslaitteet

Kohteessa oli automaattinen sammutuslaitteisto:	☐ Kyllä ☐ Ei
Yleis-/kohdesuojaus: ☐ Yleissuojaus ☐ Kohdesuojaus	Autom. sammutuslaitteiston sammutusaine:
Autom. sammutuslaitteiston toiminta:	Autom. sammutuslaitteiston puutteellisen toiminnan syy:
	Autom. sammutuslaitteiston toimimattomuuden syy:
Kohteessa oli automaattinen paloilmoitin:	☐ Kyllä ☐ Ei
Ilmaisintyyppi syttymistilassa:	Autom. paloilmoittimen toiminta:
	Autom. paloilmoittimen toimimattomuuden syy:
Kohteessa oli palovaroitin/palovaroitinryhmä:	☐ Kyllä ☐ Ei ☐ Ei voida arvioida
Kohteessa oli palovaroitinjärjestelmä:	☐ Kyllä ☐ Ei
Palovaroitin toimii: ☐ Kyllä ☐ Ei ☐ Ei tietoa	Palovaroittimen toimimattomuuden syy:

Palotekninen osastointi syttyneessä kohdassa

Syttymishuoneiston tyyppi:	Syttyneen palo-osaston koko (m2):	Syttyneen palo-osaston kerros:	Syttymistilan koko (m2):
Muun syttymishuoneiston selite:			

Arvio omaisuusvahingoista tulipaloissa (Syötä pinta-ala m²:issä tai hehtaareissa!)

Uhatun alueen laajuus:	Uhatun omaisuuden arvo (euroa):	Omaisuusvahingot (muut kuin maasto- ja kasvustovah.) (euroa):
Palanut maastoala palokunnan saapuessa:	Palanut maastoala tilanteen lopussa maastotyyppissä 1:	Palanut maastoala tilanteen lopussa maastotyyppissä 2:
m ² :		
ha:		

Omatoiminen sammutus (Täytetään kaikissa tulipaloissa.)

Oliko kohteessa varsinaista alkusammutuskalustoa: ☐ Kyllä ☐ Ei ☐ Ei tietoa	Yritettiinkö alkusammutusta: ☐ Kyllä ☐ Ei ☐ Ei tietoa
Alkusammutuksen vaikutus:	Omatoimisesti käyretty alkusammutuskalusto:
Syy miksei alkusammutusta yritetty:	Lisää rivi
Tarkempi selvitys alkusammutustoimenpiteistä: (Ei tunnistettavia henkilöitä tai rek. numeroita! Ohje)	

Ensivastetehtävän tiedot

ELS-tehtäväkoodi:	Hälytyskiireisyys:
-------------------	--------------------

Käytetyt ajoneuvot

	Viranomaisen Resurssiluokitus	Yksikkö- tunnus	Asema	Hälytetty	Matkalla	Koh- teessa	Vapaa/ Peruttu	Paluu/ asema- paikalla	Henkilövahvuus				Ajo- km
									P	A	M	Yht.	
Pelastustoimi (R)													
☐													
	Lisätiedot:												
☐													
	Lisätiedot:												
☐													
	Lisätiedot:												
	Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika (mm:ss):					Vahvuus yhteensä:							
	Pelastustoiminnan muodostelma:					Pelastustoiminnan vahvuus yhteensä:							

[Lisää rivi](#) || [Poista rivi](#)
[Näytä lisätiedot](#) || [Piilota lisätiedot](#)

Selvitys pelastuslaitoksen toiminnasta ja tuloksellisuudesta

[Lisää tai päivitä toimenpiteet ja menetelmät ajoneuvoittain klikkaamalla ajoneuvon tunnustal](#)

Yksikkö- tunnus	Toimenpide	Käytetyt menetelmät	Toiminnan kuvaus ja tuloksellisuuden arviointi
Pelastustoiminnassa kuolleet pelastushenkilöt (ikm):		Pelastustoiminnassa loukkaantuneet pelastushenkilöt (ikm):	
0		0	
Jälkivartiointi (kenelle luovutettu, milloin, muut tiedot): (Tähän voit kirjata tarvittaessa yksilöiviä henkilötietoja. Tiedot poistetaan 2 vuoden jälkeen tallennuksesta. Ohje)			
Selvitys pelastuslaitoksen toiminnasta ja tuloksellisuudesta: (Ei tietoja, joista onnettomuudessa osallisena ollut henkilö on tunnistettavissa tai rek. numeroita! Ohje)			

Resurssien riittävyys

Hälytetty vaste ilmoitetun tehtävän mukaan:	Saatiinko hälytetty vaste liikkeelle:
Paikalle saatujen resurssien riittävyys tilanteen alussa:	Asemalle jääneiden lukumäärä:
Tarkempi selvitys resurssien riittävydestä ja käytökelpoisuudesta:	

Laskutustiedot

Laskutustiedot:

(Tähän voit kirjata tarvittaessa yksilöiviä henkilötietoja. Tiedot poistetaan 2 vuoden jälkeen tallennuksesta. [Ohje](#))**Liittyvät tehtäviin**

Tehtävään liittyvät muut hälytysseosteet (joille ei tehdä onnettomuusselostetta)

Numero	Ilmoitusaika	ELS-tehtäväkoodi	Kohteen osoite	Hätäkeskus
Valitse seosteet valikosta Valitse seosteet poiminnalla Poista rivi				

Tehtävään liittyvät muut onnettomuusseosteet

Numero	Ilmoitusaika	Onnettomuustyyppi 1	Kohteen osoite	Tapahtumakunta
Valitse seosteet valikosta Valitse seosteet poiminnalla Poista rivi				

Tallentaja:

v1: PRONTO 1.4.2015 15:52:26 Kesken

[Ohjeet](#)

Sulje

Liite 10: Pelastustoimen selvitysmallitaulukot

Ryhmän jäsenten perustyönjako perusselvityksessä vahvuudella 1+3				
Jäsen	Perusselvitys		Perusselvitys alkusammutustiedustelulla	
	Jäsenten tehtävä	Kalusto	Jäsenten tehtävät (muutos tai lisäys edelliseen)	Kalusto (muutos tai lisäys edelliseen)
Ryhmänjohtaja	<ul style="list-style-type: none"> • Johtaa ryhmän toimintaa ja tiedustelee • Käyttää tiedustelussa lämpökameraa • Toimii suojaparissa ja tarvittaessa avustaa selvityksissä • Selvittää suojaparin työjohdon tarvittaessa, jos kohde kerroksessa • Toimii tarvittaessa tilannepaikan johtajana 	<ul style="list-style-type: none"> • Virve-radio • Lämpökamera • Savusukellusvarustus 	<ul style="list-style-type: none"> • Vie käsiammuttimen, heittosammuttimen palokohteelle, käyttää tarvittaessa sammutinta 	<ul style="list-style-type: none"> • Käsiammutin, heittosammutin
Konemies	<ul style="list-style-type: none"> • Selvittää varmennetun pääjohdon • Käyttää pumpua • Savusukellusvalvonta • Selvittää lisävesivalmiuden • Toimii suojaparissa • Selvittää suojaparin työjohdon, jos maantasolla • Selvittää savutuulettimen (rakennuspallo) 	<ul style="list-style-type: none"> • Virve-radio • Savusukellusvarustus • Vuorajakoliitin ja pääletkua • Savusukellusvalvontataulu ja kello • Syöttöletkua 110mm tai 76mm, vuoroliitin • Työletkua ja suihkuputki (suojaparin) • Savutuuletin • Letkunkannatin ja ovikiila 		
Ykkönen	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 1. pelastusparissa • Selvittää työjohdon vuorajakoliittimeltä • Käyttää savusukeltaessa lämpökameraa mikäli se ei sovi kakkoselle • Kiinnittää letkunkannattimen tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Virve-radio • Savusukellusvarustus • Tarvittaessa paloköysi, valjaat tai palovyö • Työletkua ja suihkuputki • Lämpökamera, jos ei ryhmänjohtajalla tai kakkosella • Letkunkannatin ja ovikiila 		
Kakkonen	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 1. pelastusparissa • Vie raivausvälineet kohteeseen • Vie tarvittaessa lisätyöletkua • Käyttää savusukeltaessa lämpökameraa mikäli se ei sovi ykköselle • Kiinnittää letkunkannattimen tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Virve-radio • Savusukellusvarustus • Tarvittaessa paloköysi, valjaat tai palovyö • Raivausvälineet • Lisätyöletkua tarvittaessa • Lämpökamera, jos ei ryhmänjohtajalla tai ykkösellä • Letkunkannatin ja ovikiila 	<ul style="list-style-type: none"> • Vie käsiammuttimen, heittosammuttimen palokohteelle, käyttää tarvittaessa sammutinta • Vie raivausvälineet kohteeseen 	<ul style="list-style-type: none"> • Käsiammutin, heittosammutin

Kuva 28. Perusselvitys ja perusselvitys alkusammutustiedustelulla 1+3 (Huttu, I 2018, Liite 1)

Ryhmän jäsenen perustyönjako perusselvityksessä vahvuudella 1+5				
Jäsen	Perusselvitys		Perusselvitys alkusammutustiedustelulla	
	Jäsenten tehtävä	Kalusto	Jäsenten tehtävät (muutos tai lisäys edelliseen)	Kalusto (muutos tai lisäys edelliseen)
Ryhmänjohtaja	<ul style="list-style-type: none"> • Johtaa ryhmän toimintaa ja tiedustelee • Käyttää tiedustelussa lämpökameraa • Toimii tarvittaessa tilannepaikan johtajana 	<ul style="list-style-type: none"> • Virve-radio • Lämpökamera • Savusukellusvarustus 		
Konemies	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää pumppua • Savusukellusvalvonta • Selvittää lisävesivalmiuden • Selvittää savutuulettimen (rakennuspalo) 	<ul style="list-style-type: none"> • Virve-radio • Savusukellusvarustus • Savusukellusvalvontataulu ja kello • Syöttöletkua 110mm tai 76mm, vuoroliitin • Savutuuletin 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvittää varmennetun pääjohdon 	<ul style="list-style-type: none"> • Vuorjakoliitin ja pääletkua
Ykkönen	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 1. pelastusparissa • Selvittää työjohdon vuorjakoliittimeltä • Käyttää savusukeltaessa lämpökameraa mikäli se ei sovi kakkoselle • Kiinnittää letkunkannattimen tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Virve-radio • Savusukellusvarustus • Tarvittaessa paloköysi, valjaat tai palovyö • Työletkua ja suihkuputki • Lämpökamera, jos ei ryhmänjohtajalla tai kakkosella • Letkunkannatin ja ovikiila 	<ul style="list-style-type: none"> • Vie käsiammuttimen, heittosammuttimen palokohteelle, käyttää tarvittaessa sammutinta 	<ul style="list-style-type: none"> • Käsiammutin, heittosammutin
Kakkonen	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 1. pelastusparissa • Vie raivausvälineet kohteeseen • Vie tarvittaessa lisätyöletkua • Käyttää savusukeltaessa lämpökameraa mikäli se ei sovi ykköselle • Kiinnittää letkunkannattimen tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Virve-radio • Savusukellusvarustus • Tarvittaessa paloköysi, valjaat tai palovyö • Raivausvälineet • Lisätyöletkua tarvittaessa • Lämpökamera, jos ei ryhmänjohtajalla tai ykkösellä • Letkunkannatin ja ovikiila 	<ul style="list-style-type: none"> • Vie käsiammuttimen, heittosammuttimen palokohteelle, käyttää tarvittaessa sammutinta • Vie raivausvälineet kohteeseen 	<ul style="list-style-type: none"> • Käsiammutin, heittosammutin
Kolmonen	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 2. pelastusparissa (suojapari) • Selvittää varmennetun pääjohdon 	<ul style="list-style-type: none"> • Virve-radio • Savusukellusvarustus • Tarvittaessa paloköysi, valjaat tai palovyö • Vuorjakoliitin ja pääletkua • Letkunkannatin ja ovikiila 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvittää työjohdon vuorjakoliittimeltä • Kiinnittää letkunkannattimen tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Työletkua ja suihkuputki
Nelonen	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 2. pelastusparissa (suojapari) • Selvittää suojaparin työjohdon 	<ul style="list-style-type: none"> • Virve-radio • Savusukellusvarustus • Tarvittaessa paloköysi, valjaat tai palovyö • Työletkua ja suihkuputki (suojaparin) • Letkunkannatin ja ovikiila 		

Kuva 29. Perusselvitys ja perusselvitys alkusammutustiedustelulla 1+5 (Huttu, I 2018, Liite 2)

Jäsen	Peruspalvelitys	Peruspalvelitys	Peruspalvelitys kerrokseen alkusammutustiedustelulla
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kerrokseen nousujohtoa käyttäen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulkokautta ➤ Irtotikkailla 	<ul style="list-style-type: none"> • Porraskäytävän kautta ❖ Kerrokseen nousujohtoa käyttäen
Ryhmänjohtaja	<ul style="list-style-type: none"> • Johtaa ryhmän toimintaa ja tiedustelee • Käyttää tiedustelussa lämpökameraa • Toimii suojarissa • Selvittää suojarin työjohdon, jos kohde kerroksessa • Toimii tarvittaessa tilannepaikan johtajana 	<ul style="list-style-type: none"> • Johtaa ryhmän toimintaa ja tiedustelee • Käyttää tiedustelussa lämpökameraa • Toimii suojarissa • Toimii tarvittaessa tilannepaikan johtajana 	<ul style="list-style-type: none"> • Johtaa ryhmän toimintaa ja tiedustelee • Käyttää tiedustelussa lämpökameraa • Toimii suojarissa • Vie käsiammuttimen/heittosammuttimen palokohteelle, käyttää tarvittaessa sammutinta • Selvittää tarvittaessa suojarin työjohdon • Toimii tarvittaessa tilannepaikan johtajana
Konemies	<ul style="list-style-type: none"> • Selvittää varmennetun pääjohdon • Savusukellusvalvonta • Selvittää lisävesivalmiuden • Toimii suojarissa • Selvittää suojarin työjohdon, jos selvitys maantasossa • Selvittää savutuulettimen (rakennuspalo) ❖ Selvittää varmennetun pääjohdon ja vuoroliittimen nousujohtoon sekä paineistaa nousujohdon 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvittää varmennetun pääjohdon • Savusukellusvalvonta • Selvittää lisävesivalmiuden • Toimii suojarissa • Selvittää suojarin työjohdon • Avustaa kaluston nostossa ➤ Liittää työjohdon vuorokoliittimeen vasta vettä-merkin saatuaan (työturvallisuuden vuoksi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvittää varmennetun pääjohdon • Savusukellusvalvonta • Selvittää lisävesivalmiuden • Toimii suojarissa • Selvittää savutuulettimen (rakennuspalo) ❖ Selvittää varmennetun pääjohdon ja vuoroliittimen nousujohtoon sekä paineistaa nousujohdon
Ykkönen	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 1. pelastusparissa • Selvittää työjohdon vuorokoliittimeltä ❖ Selvittää kerroksessa työjohdon nousujohdolta ❖ Liittää oksaliittimen tarvittaessa nousujohtoon • Käyttää savusukeltaessa lämpökameraa mikäli se ei sovi kakkoselle • Kiinnittää tarvittaessa letkunkannattimen 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 1. pelastusparissa ➤ Selvittää tikkaat 2:n kanssa • Vie suihkuputken ja työjohdon vuorokoliittimelle • Siirtyy kerrokseen ja nostaa tarvittavat välineet kohteeseen ➤ Kiipeää ja nostaa tarvittavat välineet • Nostaa työjohdon ja suihkuputken kalustonostona tai vie työjohdon selässään • Kiinnittää letkunkannattimen 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 1. pelastusparissa • Selvittää työjohdon vuorokoliittimeltä ❖ Selvittää kerroksessa työjohdon nousujohdon ulosotolta ❖ Liittää oksaliittimen tarvittaessa nousujohtoon • Käyttää savusukeltaessa lämpökameraa mikäli se ei sovi kakkoselle • Kiinnittää tarvittaessa letkunkannattimen
Kakkonen	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 1. pelastusparissa ❖ Vie suojarin kehikon sekä suihkuputken nousujohdolle kerrokseen ❖ Paineistaa työjohdon saatuaan vettä merkin • Vie raivausvälineet ja lisäletkua kohteeseen • Käyttää savusukeltaessa lämpökameraa mikäli se ei sovi ykköselle • Kiinnittää tarvittaessa letkunkannattimen ❖ = selvitys käyttäen nousujohtoa 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 1. pelastusparissa ➤ Selvittää tikkaat 1:n kanssa ➤ Vie lisäletkua ja raivausvälineet tikkaiden juureen ➤ Kiipeää ja nostaa tarvittavat välineet • Vie raivausvälineet ja lisäletkua kohteeseen • Siirtyy kerrokseen ja nostaa tarvittavat välineet kohteeseen • Kiinnittää letkunkannattimen ➤ = selvitys irtotikkailla 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii 1. pelastusparissa ❖ Vie suojarin kehikon sekä suihkuputken nousujohdolle kerrokseen • Vie käsiammuttimen/heittosammuttimen palokohteelle, käyttää tarvittaessa sammutinta • Vie raivausvälineet kohteeseen ❖ = selvitys käyttäen nousujohtoa

Kuva 30. Yhdistelmätaulukko selvitysmalleista 1+3 (Huttu, I 2018, Liite 11)

Liite 11: Selvityksien tavoiteajat

Sammutustehtävien auditointimallissa, eri selvityksien tavoiteajat on saatu useasta eri lähteestä. Tavoiteajat vahvuuksilla 1+3 ja 1+5: perusselvitykseen, ulkokautta kerrokseen sekä selvitykselle irtotikkailla, on saatu Pertti Miettisen oppimateriaalista (Miettinen 2007, 9, 14, 16, 24, 29 & 31). Taulukko 4 sisältää selvitysten tavoiteajat, mitä käytetään auditointi mallin testaus -osiossa.

Tavoiteajat selvitykselle kerrokseen vahvuuksilla 1+3 ja 1+5, on saatu Palotutkimuksen päivät 2009 artikkelista. Artikkelin antaa myös arvion ajasta, mikä menee selvitykseen kerrosten välillä, 1 min / 2 kerrosta (Jännti ym. 2009. 92.) Kerrosten välisen selvityksajan voi myös laskea, esimerkiksi vähentämällä perusselvityksen kerrokseen viemästä ajasta perusselvityksen maantasossa viemän ajan ja jakamalla erotus kerrosten määrällä. Testaus -välilehdellä käytetään laskettuja arvoja, koska kaikkien selvityksien kanssa ei voida käyttää 30s/kerros arvoa, jolloin ajat eivät täsmäisi perusselvityksen kanssa.

Lasketut kerros ajat / selvitys:

- **perusselvitys kerrokseen & perusselvitys alkusammutustiedustelulla**, vahvuudella **1+3**, selvitys aika viidenteen kerrokseen on 4:39 ja samalla vahvuudella perusselvitys maantasossa tavoiteaika on 2:30: $\frac{4:39 - 2:30}{4} = \frac{2:09}{4} = 32,25 \text{ s} \Rightarrow \underline{\underline{30 \text{ s / krs.}}}$
- **perusselvitys kerrokseen & perusselvitys alkusammutustiedustelulla**, vahvuudella **1+5**, selvitys aika viidenteen kerrokseen on 4:49 ja samalla vahvuudella perusselvitys maantasossa tavoiteaika on 1:30: $\frac{4:49 - 1:30}{4} = \frac{3:19}{4} = 49,75 \text{ s} \Rightarrow \underline{\underline{49 \text{ s / krs.}}}$
- **perusselvitys ulkokautta kerrokseen**, vahvuudella 1+3 (& 1+5), vahvuudella 1+3 selvitys aika viidenteen kerrokseen on 4:00 ja samalla vahvuudella perusselvitys maantasossa tavoiteaika on 2:30: $\frac{4:00 - 2:30}{4} = \frac{1:30}{4} = 22,5 \text{ s} \Rightarrow \underline{\underline{20 \text{ s / krs.}}}$

Taulukko 4. Selvitysten tavoiteaikoja.

	Tavoiteaika						
Selvitykset	1+3	1+5					
Perusselvitys	0:02:30	0:01:30					
Perusselvitys / kerrokseen	0:04:39	0:04:49	5 krs.				
Perusselvitys /ulkokautta kerrokseen	0:04:00	0:03:00	5 krs.				
Perusselvitys / irtotikkailla (1 krs. katto)	0:02:30	0:02:00					
Järeä työjohtoselvitys	0:01:30	0:01:00					
Vaahtoselvitys	0:01:45	0:01:15					
Perusselvitys alkusammutustiedustelulla	0:04:50	0:04:49	5. krs				
Moottoriruiskuseelvitys	0:12:00	0:12:00	Selvitysaika sisältää 1 kehikko / 40m pääjohtoa				
Vetotikasselvitys	0:02:00	0:02:00					
	0:00:00	0:00:00					

Sammutustehtävien auditoinnin **testi -välilehdellä**, voidaan verrata mitattuja selvitysaikojen tavoiteaikoihin. Selvitysaikojen vertailemiseksi asetetaan tehty selvitys, käytetty vahvuus sekä tarvittaessa kerros mihin selvitys on tehty. Taulukko laskee automaattisesti tavoiteajan kullekin tapaukselle, huomioiden vahvuuden ja kerrosten väliseen nousuun kuluvan ajan, mitkä edellisessä kohdassa laskettiin eri selvityksille (20s/krs - 49s/krs). Taulukkoon on määritelty tavoiteajat vahvuuksille 1+3 sekä 1+5, joita käytetään pohjana tavoiteaikojen laskemisessa, siten että pienemmät vahvuudet lasketaan vahvuuden 1+3 mukaan. Selvitysaikojen perusteella taulukkoon tulostuu, ”Tulos” -sarakkeeseen arvio suorituksesta ”Ok / Nok”, sen mukaan ylittikö suoritus aika tavoiteajan. Mikäli selvitysaika on suurempi kuin puoli toista kertaa tavoiteaika, tulostuu ”Lisätiedot” -sarakkeeseen kehoitus: ”No hieman se vaatisi harjoittelua”. Selvitysaikojen tulokset siirtyvät auditoinnin tuloksiin vain auditoijan toimesta, kun auditoija arvioi kyseisen osatehtävän suoritusta. Kunkin selvityksen arvioinnissa on valinta ”Nopeaa ja määrätietoista”, mikä edellyttää selvityksen suorittamista tavoiteajassa.

”Uusilla” innovaatioilla, kuten ”*Vuorjakoliittimen selvittäminen valmiiksi autopumppuun ja vuorjakoliittimeen kiinnitetyt pääjohdot suoraksi vetämällä*”, ”*työjohdon kiinnittäminen uudentyypisellä letkunkannattimella*”, sekä ”*työvaran selvittäminen patonkia käyttäen*”, saadaan selvitysaikojen merkittävästi parannettua. Kohteessa täydentyvät pelastusryhmät - tutkimuksessa, on verrattu kolmanteen kerrokseen tehtyjen selvityksien vuonna 2008-2009 vahvuuksilla 1+3 & 1+5 sekä vuonna 2016 vahvuudella 1+2 tehtyihin selvitysaikoihin. Edellisten tapauksien merkittävimpänä erona näyttäisi olevan veden saanti vuorjakoliittimelle, vuonna 2008-2009 vahvuudella 1+3 selvityksien keskiarvo on 95s hitaampi kuin vuonna

2016 vahvuudella 1+2 selvityksien keskiarvo, Taulukko 5 ja Taulukko 6. (Kaukonen 2016, 40 - 43, Liite 2 ja Liite 3.)

Taulukko 5. Keskiarvot 2008-2009 selvitysajoista, 1+3 & 1+5.

2008-2009		
Vahvuus	☐ Keskiarvo / Vesi vuorjakoliittimellä / sek	☐ Keskiarvo / Työvara selvitetty 3. krs. / sek.
1+3	153	172
1+5	87	175
Kaikki yhteensä	118	173

2008-2009			
Vahvuus	☐ Keskiarvo / Työvara selvitetty 3. krs. / sek.	min.	sek.
1+3	172	2	52
1+5	175	2	55
Kaikki yhteensä	173	2	53

Taulukko 6. Keskiarvot 2016 selvitysajoista, 1+2.

2016		
Vahvuus	☐ Keskiarvo / Vesi vuorjakoliittimellä / sek.	☐ Keskiarvo / Työvara selvitetty 3. krs. / sek.
1 + 2	58	106
Kaikki yhteensä	58	106

2016			
Vahvuus	☐ Keskiarvo / Työvara selvitetty 3. krs. / sek.	min.	sek.
1 + 2	106	1	46
Kaikki yhteensä	106	1	46

Tutkimuksen tulosten perusteella, testaus -välilehden tavoiteaikoja voi olla auditointien edessä hyvinkin tarve tarkastella uudelleen.

Moottorituiskuselvityksen tavoiteaikana käytetään 12 minuuttia, mikä on P3 -käsikirjassa määriteltyjen kesä- ja talviolosuhteiden yhdistelmä, kesällä tavoiteaika on 10-12 min ja talvella 12-17 min (Neuvonen ym. 2007, 8). Moottorituiskuselvityksen tavoite aika sisältää yhden kehikon eli 40 m pääjohdon selvityksen. Mikäli tarvitaan pidempi pääjohdon selvitys, pitäisi tavoiteaikaan lisätä 5 min / 100 m => 1min / 20 m => 2 min / kehikko (40m), mutta auditointia varten ei ole tarvetta tehdä pidempiä pääjohdon selvityksiä.

Vetotikasselvitykseen ei löytynyt valmista tavoiteaikaa. Selvitykselle laitettiin 2 min tavoiteaika oman arvion mukaan, aikaa ei ole mitenkään testattu ja se voi hyvinkin heittää esimerkiksi +/- 0,5 min. Tässä tapauksessa tavoiteajalla ei oikeastaan ole hirveän suurta merkitystä, oleellisempaa on, että asiaa tarkastellaan, jolloin siinä yleensä tapahtuu kehitystä. Selvityksen auditoinnissa tulee enneminkin tarkastella selvityksen turvallisuutta kuin aikaa. Auditointien jälkeen onkin syytä tarvittaessa päivittää tavoiteaikoja. Vetotikkaiden selvitykseen kuluva aika ei ole kovin paljoa pidempi verrattuna jatkotikasselvitykseen, mutta silti niiden käyttö on lähes olematonta, vaikka ne ovat monessa tilanteessa huomattavasti turvallisempia käyttää kuin jatkotikkaat. Vetotikasselvityksen ottaminen auditointiin mukaan, on enneminkin yritys aktivoida niiden käyttöä myös tehtävillä.

Liite 12: Asiantuntijakysely

Asiantuntijoille lähetettiin, etukäteen tutustumista varten, osaamisalueelle tehty auditointimalli sähköpostilla. Sähköpostiin lisättiin saatekirje, mikä sisälsi myös muutaman tarkentavan kysymyksen asiantutijalle, saatekirje alla:

***** Saatekirje / alku *******

”Opinnäytetyön aiheena on "Sopimuspalokuntien auditointi".

Auditoinnissa tarkastellaan mm. sopimuspalokunnan suorituskykyä

kulloinkin auditoitavalla osaamisalueella ja tarvittavien varusteiden tilaa.

Noiden lisäksi tehdään asiakirja auditointina tarkastelu palokunnan toteutuneista hälytysvahvuuksista PRONTO:sta, esim. 3 vuoden ajalta, ja mm. savusukellus yms. kelpoisten määrän selvittäminen.

Opinnäytetyössä olisi tarkoitus saada tehtyä malleja käytännön auditointiin, esim. liitteessä olevan tapaista.

Tarkoitus olisi, että mallit olisivat mahdollisimman yksiselitteisiä ja mahdollisimman vähän auditoijaa työllistäviä. Itse auditoijan tulisi olla alan asiantuntija sekä eri paloasemaryhmästä (ei tuttu henkilö).

Liitteessä on alustava pohja auditoijalle <osaamisalue> osalta, vastaavia on myös muille osaamisalueille (kuten VAK -tukitoiminta, pintapelastus, jne.).

Liitteen pohjaan olen lähinnä kasannut tarkasteltavia aihealueita, esimerkiksi erilaisia painotuksia voi vielä olla syytä tehdä.

Ja sitten kysymyksiä mihin mm. tarvitsen sinun asiantuntemustasi, etenkin <osaamisalue> osalta.

- jos olisit tarkastamassa jonkin sopimuspalokunnan toimintaa kyseisillä osaamis- alueilla, niin saisitko noilla kysymyksillä riittävän hyvän kuvan palokunnan kyvystä suoriutua tehtävästä?

- Tuleeko mieleen vielä mitä osa-aluetta kannattaisi tarkastella noiden lisäksi.

- antaako nuo arviointien tasot (esim. Ei tehty, Kohtalaista, Jatkuvaa) riittävän kuvan toiminnasta?
- Pystyisikö noilla tarkasteluilla määrittämään sopimuspalokunnan tason ERICA:n näkökulmasta katsottuna, eli voisiko auditoinnin tulosta hyödyntää vasteen arvioinnissa?

Auditoinnissa tarkastellaan sopimuspalokunnan toimintaa ei yksittäistä palokuntalaista, vaikkakin henkilökohtainen palaute on paikallaan auditoinnin yhteydessä mm. mitä osaluuetta kunkin olisi syytä kehittää.

***** Saatekirje / loppu *******

Liite 13: Pelastajien pintapelastus kokeen periaate

Pelastusopistolla pidetään, sammutus ja pelastustekniikan kurssin yhteydessä, pelastajaopiskelijoille pintapelastuksesta käytännönkoe, mikä tehdään pelastusopiston sukellusaltaassa. Pelastusopiston sukellusallas on 16 m pitkä ja siinä on eri syvyyksiä kohtia sukellusharjoituksia varten. Pintapelastuksen käytännönkokeessa tehdään taitto ja noudetaan nukke 3,5 m:n syvyyden kohdalta. Pintapelastuksen käytännön kokeessa on kaksi osiota. Ensimmäisessä osassa puetaan pintapelastus varusteet, uidaan n. 4 altaanväliä ($4 \cdot 16\text{m} = 64\text{ m}$) ja lopuksi tehdään pintapelastushyppy altaaseen. Suorituksesta mitataan aika ja se saa olla maksimissaan 7 min. Toisessa osiossa tehdään taitto, ja haetaan nukke n. 3,5 m:n syvyydestä ja kuljetetaan nukkea n. 1,5 altaanmittaa ($1,5 \cdot 16\text{m} = 24\text{ m}$), (Kuva 31 ; Pelastusopisto 2013.)

OSIO 1:

1. Pukekaa täydelliset pintapelastajan varusteet toinen toisiaan auttaen
2. **Laskeutuminen** veteen altaan reunalta (3,5 m:n kohdalta)
3. Pintapelastusuuintia 4 altaan mittaa, nousu ylös (veteenlaskeutumiskohdasta) ja **pintapelastushyppy** veteen snorkkeli suussa ja maski kasvoilla.

OSIO 2:

4. Pintapelastusnuken pelastaminen 3,5 m tasolta ja kuljettaminen 1,5 altaan mittaa ilman tukeutumista reunoihin. 3 noutoyritystä, nuken kuljettaminen suoraan noudosta.

Kuva 31. Pintapelastuksen käytännönkoe, osiot 1 & 2 (Pelastusopisto 2013).